

İşçi Emekçi Mitingi'ne çağrılar

24 Ekim'de Kartal'da düzenlenecek İşçi Emekçi Mitingi'nin çağrısı, işçi-emekçi mahallelerine, sanayi havzalarına, fabrikalara direniş alanlarına taşındı.

s.8

TİS taleplerimiz için mücadele edelim!

Sözleşme taslakları, metal işçilerinin taleplerini karşılamaktan fersah fersah uzaktır. Fabrikaları köle kamplarına çevirmeye çalışan MESS kapitalistlerinin hesaplarını bozalım.

s.9

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 36
17 Ekim 2021

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak56.net

Açmazlar, arayışlar ve ittifak tartışmaları

3

Rejim ölümü gösterip "AKP'ye razı" etmek istiyor

İktidarın 2015'ten beri yaşadığı zayıflama ilk defa bu kadar belirgin bir hal aldı. Rejimin ayakta kalabilmek için kaba şiddet dışında bir aracı kalmamıştır.

4

Kokuşmuş düzenden çıkış yolu devrimci alternatiftir

Rejimdeki kokuşmanın ayyuka çıktığı, sistemden umut kesenlerin sayısının arttığı bu dönemde esas olan devrimci alternatifi geliştirip güçlendirmektir.

18

Avrupa'da kriz manzaraları

Emperyalist ülkeler krizi dünyanın geri bölgelerine ihraç ederek, kendi halklarını bundan nispeten uzak tutuyorlardı. Ama artık bu da mümkün değil.

Yol serisine Sunuş - Hikmet Kıvılcımlı

s.12

ABD emperyalizmi Asya-Pasifik'te gerilimi körüklüyor

s.15

Açmazlar, arayışlar ve ittifak tartışmaları

AKP-MHP iktidarı, gelinen yerde tüm dikkatini gerici-faşist rejimin bekasına yoğunlaştırmış durumda. İçeride ve dışarıda attığı her adıma, yaptığı her hesaba bu kaygı ve hedef yön veriyor. Hem de salt yaklaşan seçimlere hazırlık bağlamında değil. Her türden günlük gelişme ya da olayda, iktidarın kısa ve orta vadede akıbetini güvence altına alma kaygısının izlerini görmek mümkün.

Gerici-faşist iktidarın beka kaygısı duymakta fazlasıyla haklı nedenleri var. Zira, ekonomiden siyasete, dış politikadan iktidar içi çatışma dinamiklerine, yoğunlaşan sosyal sorunlardan biriken toplumsal tepkiye kadar bir dizi alanda beklenmedik şekilde yaşanacak kırılma ya da kırılmaların, gerici-faşist iktidarı derinden sarsacağı açık.

Öte yandan AKP-MHP bloğu, özellikle 7 Haziran seçimlerinden bugüne toplumsal desteğinin zayıfladığının da fazlasıyla bilincine. Fakat bugün, bir dizi açıdan çok daha köşeye sıkışmış, açmazları derinleşmiş, manevra alanları alabildiğine daralmış bir iktidar gerçeği önümüzde duruyor.

Bu açık gerçeklik, gerici-faşist rejimin içeride ve dışarıda saldırgan bir çizgide hareket etmesinin de arka planını oluşturuyor. AKP-MHP iktidarının artan saldırganlığı ise gücünün değil, gerçekte yaşadığı zayıflamanın en dolaysız göstergesi durumunda. Gelinek yerde Suriye'ye yönelik yeni bir işgal saldırısının gündeme taşınması, Erdoğan'ın her vesilede düzen muhalefeti üzerinden toplumsal mücadele güçlerini tehdit etmesi, yasal-filili uygulamalarla baskı politikalarının tahkim edilmesi iktidar gücünü kaybetmek istemeyen gerici-faşist rejimin önümüzdeki günlerde çok daha saldırgan bir çizgi izleyeceğini gösteriyor. Bu konuda neler yapabileceğini ise yakın dönem olaylarından biliyoruz: Kitle katliamları, provokasyonlar, kirli savaş politikalarının tırmandırılması, işgal harekâtları vb...

Daha dün bunlar yaşanırken görmezden gelen ya da iktidarın arkasına yedeklenen düzen muhalefeti ise, bugün olası bir gerçekliğe işaret ederek "siyasi cinayetler işlenebilir" tartışması açmış durumda. Evet, içinden geçtiğimiz karanlık dönemde iktidarın bizzat hayata geçireceği kirli ve kanlı saldırılar yaşanabilir. Düzen muhalefedinin aktörleri de

bu saldırıların hedefi olabilirler. Lakin bu açık tehlike ve tehdidi ancak bugün dile getirebilmesi bile, düzen muhalefedinin çapsızlığını ortaya koymaktadır. Zira, Türkiye'de uzun bir süredir olayların seyri olağan bir akış üzerinden ilerlemiyor. Darbe girişimlerine ve kanlı boğazlaşmalara varan iktidar ve güç kavgalarının yaşandığı, Kürt hareketine dönük imha savaşının boyutlandığı, Kürt siyasetçilerin kitlesel şekilde zindanlara atıldığı, toplumsal muhalefeti bastırmak için ülkenin başkentinde bombaların patlatıldığı bir dönemi geride bırakmışken, "siyasi cinayetler yaşanabilir" demek naiflikten çok ikiyüzlü bir ayımsızlığın örneği olabilir ancak. Zira yakın dönemde yaşananlar; devrimci-ilerici güçleri, toplumsal muhalefet dinamiklerini ve Kürt hareketini hedef alan kapsamlı saldırılar, ardı sıra patlayan bombalar siyasi kıyım ve katliamdan başka neydi ki?

İTTİFAK TARTIŞMALARI VE SOL GÜÇLERİN ARAYIŞI

Ülkeye rengini veren genel siyasal atmosfer bu iken, devrimci-ilerici güçler ve reformist partiler içerisinde öne çıkan temel tartışma başlıklarından birini ittifak ve güç birliği arayışları oluşturuyor. "Üçüncü cephe", "demokrasi ittifakı", "birleşik cephe" vb. tanımlamalar üzerinden süren ve temelinde seçimlere hazırlık yaklaşımı yer alan ittifak tartışmaları solun giderek temel gündemi haline gelmiş durumda.

Söz konusu tartışmalar kapsamında HDP'nin "tutum belgesi" reformist soldaki ittifak arayışı açısından belirleyici eksenlerden birini oluşturuyor. Zira, HDP'nin düzen muhalefetiyle mi seçim sürecine hazırlanacağı yoksa ilerici-sol muhalefeti kapsayan bir ittifaka mı yöneleceği, parlamentarist-reformist sol açısından önemli bir yerde durmaktadır. Özellikle Kürt hareketine yedeklenmiş olanlar adına... Tutum belgesindeki "en geniş demokrasi ittifakı" vurgusu ise HDP üzerinden ittifak eğilimi taşıyan reformist partiler açısından en büyük handikap. Zira HDP'nin "en geniş demokrasi ittifakı" birçok ihtimali ve alternatifi içinde barındırıyor. Selahattin Demirtaş vb. gibi önde gelen isimlerin ittifak konusunda yaptığı açıklamalar, HDP'nin reformist sol güçlerle birlikte hareket etme isteğini

ortaya koysa da düzen muhalefetine de net bir şekilde kapı kapatılmıyor. Bu konuda, gericilikle ve Kürt düşmanlığı ile malul düzen muhalefedinin alacağı tutumun da HDP'nin ittifaklar politikasında belirleyici bir rol oynayacağı açık.

Reformist solda HDP eksenli ittifak arayışları dışında; TKP, EMEP, Sol Parti, TIP vb. parlamentarist sol partiler de "üçüncü cephe" "halk seçeneği" vb. söylemler üzerinden ittifak ve güç birliği tartışmalarını sürdürüyorlar. Bu cenahın ittifak tartışmalarının politik ekseninde ise daha çok "laiklik", "demokrasi", "halk egemenliği", "eşitlikçilik", "aydınlanmacılık" vb. söylemler öne çıkıyor.

Seçim ittifakı ya da güç birliği arayışından ziyade, "birleşik mücadele" tartışmalarının bir diğer önemli ayağını ise sınıf hareketini, sokak muhalefeti ve toplumsal mücadeleyi büyütme/ birleştirme yaklaşımına sahip olan devrimci-ilerici güçler oluşturuyor. Sınıf, kadın ya da gençlik hareketleri içerisinde ortaya çıkan mücadele dinamiklerini ileriye taşıma, öne çıkan direnişleri odak haline getirme ve birleştirme bakışı ile zaman zaman yan yana gelen ilerici-devrimci güçler, henüz birleşik mücadele ekseninde güçlü, ilkeli ve sağlıklı bir zemin oluşturabilmiş değiller. Yakın dönemde 1 Mayıs'ta ya da iktidarın kimi saldırıları karşısında sınırlı da olsa ortak eylemler örgütleyen devrimci-ilerici güçlerin, önümüzdeki günlerde ilkeli eylem ve mücadele birliğini esas alan süreçler örgütlemesi önemli bir yerde duruyor. Elbette başta işçi sınıfının, emekçilerin, gençlerin, kadınların yakıcı talep ve özlennelerini esas alan bir politik eksen üzerinden. Bu açıdan, hali hazırda çalışmaları devam eden 24 Ekim İşçi-Emekçi Mitingi şimdiden önemli bir deneyim olarak örnek verilebilir. Özellikle devrimci-ilerici güçlerin ve mevzilerde devam eden direnişlerin birleşik bir hat üzerinden toplumun karşısına bir odak olarak çıkarılabilmesi bakımından.

İTTİFAKLAR TARTIŞMALARI VE SINIF EKSENİ

Toplumun sınıflara bölündüğü kapitalist sömürü düzeninde, ittifaklar sorunu da sınıf ekseninden bağımsız ele alınmaz. Zira her siyasi hareket ya da parti, kendisini belli bir toplumsal kesimin ya

da sınıfın temsilcisi olarak tanımlar. Temsil ettiği sınıfın ya da toplumsal kesimlerin çıkarlarını savunur. Elbette, adı ya da söylemleri farklı da olsa bu gerçeklik burjuva partileri için de geçerlidir. Çünkü sermaye partilerinin varlık koşulları ve iddiaları son tahlilde burjuva sınıf egemenliğinin devamına ve kapitalist sistemin çıkarları doğrultusunda devleti yönetme iddiasına dayanır. Bugün düzen siyasetinde yaşanan saflaşma, bloklaşma vb. üzerinden devam eden gelişmeler bu gerçeğin güncel görünümüdür sadece.

Sol hareket içerisinde giderek öne çıkan seçim ittifakı ya da güç birliği tartışmalarının arka planında da toplumsal-sınıfsal bir eksen yer almaktadır. Bu nedenle bugün geniş bir yelpaze içerisinde konumlanmış olan ilerici-sol güçlerin ittifak arayışlarını, ayaklarını bastıkları ya da programatik olarak temsil ettikleri toplumsal kesimlerden ayrı ele almak mümkün değildir. Elbette temel toplumsal-siyasal sorunlar karşısında ortaya koydukları "çözüm platformlarından" da...

Özetle, gerek düzen cephesinde yaşanan ittifak arayışları gerekse sol hareket içerisinde perde önünde süren güç birliği tartışmaları vb. eğilimler arka planda sınıf ilişkilerine, siyasal olarak temsil edilen farklı sınıfların çıkar ve özlennelerine dayanmaktadır. Burada bakılması gereken yer, kurulacak ittifakların hangi sınıfın çıkarlarını merkezine aldığı, diğer hangi sınıf ve toplumsal kesimleri kendisine yedeklediğidir ki, bu noktada belirleyici olan sınıflar mücadelesinin o anki seyridir. İçinden geçmekte olduğumuz süreçte tüm olup bitenler bir kez daha bunu anlatmaktadır.

Gelişmelere ve tartışmalara bu pencereden bakıldığında, bugün için güçlü bir sınıf ve emekçi hareketine dayanmayan, onu geliştirme ve ileriye taşıma konumunu-iddiasını çoktan yitirmiş olan parlamentarist solun "ittifak" tartışmalarının büyük oranda seçim hesapları üzerinden şekillendiğini görmek de zor olmayacaktır.

Tüm bu olgulardan hareketle; güncel planda sınıf devrimcileri adına yüklenilmesi ve yakalanması gereken temel halka bir kez daha işçi sınıfı eksenli sosyal mücadeleleri büyütme sorumluluğudur. Çünkü, işçi sınıfı eksenli mücadelenin ilerletilmesi demek; devrimci, ilerici ve sol güçlerin sağlıklı ve sağlam bir temel üzerinden birleşik mücadele zeminlerinin de oluşması anlamına gelecektir. Bu başarıldığı oranda ezilen, sömürülen ve baskı altında tutulan farklı toplumsal kesimlerin ve mücadele dinamiklerinin yüzünü dönebileceği odak yaratma sorunu da aşılmaya başlanacaktır.

Rejim ölümü gösterip “AKP’ye razı” etmek istiyor

AKP-MHP iktidarı sıkıştıkça saldırganlaşıyor. Tehditler, büyük yalanlar, halkla alay eden küstahlıklar rejimin temel gündemleri haline gelmiştir. Saray rejiminin şefi ise neredeyse her gün “müjde” içeren açıklamalar yapıyor. Ancak bu “müjde” ve “ekonomik şahlanma” zırvalarına artık kimse inanmıyor. Tersine, AKP şefinin akli melaiyelerinin yerinde olup olmadığına dair tartışmaları tetikliyor. Zira “Cumhurbaşkanı” sıfatı taşıyan birinin bu kadar büyük yalanları bu kadar aleni bir şekilde yapması normal bulunmuyor.

İktidar, ekonomik kriz koşullarında bir yandan sermayeyi memnun etmeye çalışırken diğer yandan da “İstanbul Sözleşmesi’nden çıkış”, “yeni anayasa”, “laiklik karşıtlığı” vb. üzerinden kendi toplumsal tabanındaki dağılmayı durdurmaya çalışıyor.

Tepeden tırnağa mafyalaşan, çürüten ve toplumsal desteğini yitiren AKP-MHP iktidarı tehditler savurmaya da devam ediyor. Geçtiğimiz hafta dinci-faşist rejimin şefi düzen partilerini kast ederek “Ülkenin yönetimine talip olduklarını söylemekten vazgeçmelerinin kendileri için daha iyi olacağını hatırlatmak istiyoruz” dedi. İYİ parti “siyasi suikastlar yapılacağı yönünde bizim da aldığımız duyurular var” derken, yandaş gazetecilerin bile “kaybet-kaybet seçimi” olarak adlandırdıkları bir süreçte Kılıçdaroğlu “siyasi cinayet kaygısı” taşıdığını ifade etti. İktidarın Goebbels’i İletişim Bakanı Fahrettin Altun ve AKP Sözcüsü Ömer

Çelik ise Erdoğan’ın tehditlerine kılıflar uydurmak için sahneye çıktılar.

Şefinin kaba tehditleri konusunda konuşan Ömer Çelik şu açıklamayı yaptı: “CHP Genel Başkanı’nın ‘belli kişileri öldürmek’ten ve ‘siyasi cinayetler’den bahsederek Sn. Cumhurbaşkanımızı hedef göstermesi ahlaki olmayan bir tavidir ve sorumsuzluktur. Karanlık dönemlerde planlı kurguların parçası olan bu yaklaşımın tekrar edilmesi asla kabul edilemez.”

Mafyatik rejimin sözcüsü, siyasi cinayetler konusunda uyarı yapılmasının “ahlaki bir tavır olmadığını” söyleyebilecek kadar pişkindir. Oylarını arttırmak için başkentin göbeğinde IŞİD’e katliam yaptırtan bir rejimin sözcüsü, utanmadan “ahlak” kavramını telaffuz ediyor ve “karanlık dönemler”den söz edebiliyor.

AKP-MHP İKTİDARI ÇETELEŞMENİN DORUĞUNDA

Beş ay önce İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener’in Rize’de sözlü saldırıya uğramasına değinen Tayyip Erdoğan şöyle demişti: “Rize’deki ders birinci, daha neler olacak neler.” İzmir’de HDP il bi-

nasına yapılan saldırıda Deniz Poyraz’ın katledildiği ırkçı-faşist saldırının ardından ise AKP şefi, şu tehdidi savurmuştu: “7 Haziran 2015 seçimlerinin asla unutulmaması gerekiyor.”

7 Haziran’dan sonra din istismarı, açık zorbalık, şantaj, seçim rüşvetleri, AKP’nin beslediği ve donattığı IŞİD’in vahşi katliamları, çetelerin toplumsal muhalefetin üzerine salınması, Kürt illerinde yapılan katliamlar sayesinde AKP 1 Kasım’da seçimleri kazanabilmişti. Bu dönem ve sonrası; AKP iktidarının, sermaye devletinin kanlı tarihinin organik bir parçası ve devamcısı olduğunu kanıtlamıştır. Sermaye devletinin geçmişten bugüne uzanan tarihinde darbeler, katliamlar, cinayetler eksik olmadığı gibi, bu kirli ve kanlı tarih AKP iktidarı döneminde de devam etmiştir.

2021 yılının son çeyreğinde ülkenin durumuna bakıldığında, sermaye devletinin dümenindeki AKP-MHP dinci-faşist iktidar koalisyonuyla aynı zihniyetin daha pervasız bir şekilde devam ettiği görülüyor. Faşist partinin başı Devlet Bahçeli zaten tehditler, nefret ve kin kusmaktan başka bir şey yapmıyor. AKP şefi

ise, tehditler savurma konusunda artık faşist ortağıyla yarışıyor.

İktidarın 2015 yılından bu yana yaşadığı zayıflama ilk defa bu kadar belirgin bir hal aldı. Rejimin ayakta kalabilmek için kaba şiddet dışında bir aracı kalmamıştır. Emperyalistlerle kurulan ilişkilerin dengesizliği, ekonomik alanda istikrarsızlık, siyasal alanda yaratılan güvensiz ortam, rant ve iktidar kavgalarının ortaya çıkardığı çeteleşme gerçeği ile giderek toplumsal desteğini yitiren mafyatik bir rejimle karşı karşıyayız.

HAKLAR, ÖZGÜRLÜKLER VE GELECEK MÜCADELESİNİ YÜKSELTMEK

Çürümüş rejimin ekonomik çöküş ve pandeminin faturasını işçi ve emekçilere ödetmesine karşı biriken tepki ve hoşnutsuzluk her geçen gün artıyor. AKP-MHP iktidarı tırmandırdığı faşist zorbalık ve tehditlerle kendisini hedef alabilecek toplumsal öfkeyi engellemeye çalışıyor. Düzen muhalefeti ise bir yandan öfkeyi sandığa hapsetmeye çalışırken diğer yandan yaratılan korku atmosferini körüklüyor.

Saray rejiminin şefinin tehditlerinin arkasında sermaye devletinin kanlı tarihi ve SADAT gibi dinci-kontra örgütler bulunuyor. Bunun yanı sıra AKP-MHP iktidarı ölüm ve açlık ikilemini emekçilere dayatan bir politika izliyor. Artan iş cinayetleri, kadın cinayetleri, sokak ortasında öldürülen avukatlar, gazeteciler iktidarın mayasında kan ve zulüm olduğunu gösteriyor. Saray rejimi tehditlerle toplumun geniş kesimlerine “ölümü gösterip sıtmaya razı etme” taktiği uyguluyor. Düzen muhalefeti ise bu süreci “seçim güvenliği” derekesinde ele almaktadır. Hal böyleyken AKP-MHP rejiminin zorbalığına karşı koymanın ve düzen muhalefetinin beslediği korku atmosferini parçalamanın yolu toplumsal direnişi ve mücadeleyi büyütme geçiyor.

Milyonlar aç, rejimin derdi F-16!

Sermaye sınıfının vurucu gücü olan AKP-MHP rejimi, ülkenin toplumsal servetini üreten milyonlarca işçi ve emekçiyi açlık sınırının altında bir ücrete mahkum ediyor. Kitlesel sefaleti milyonların sorunu haline getiren bu rejim, büyük bir serveti kendi sefil çıkarları için har vurup harman savuruyor. Kendileri yıllık masrafları milyarları bulan saraylarda sefahat sürerken, “beşli çete” diye anılan sarayın müteahhitlerine de milyarlarca dolar akıtıyorlar. Bunca yoksulluk varken rejimin para savurmaktan çekinmediği bir diğer alan ise silahlanmadır.

Milyarlar dolar ödeyip Rusya’dan S-400 alan iktidar, şimdi ise Biden yönetimine yaranma telaşının da etkisiyle ABD silah tekellerine milyar dolar öde-

meye hazırlanıyor. Son ABD gezisinde görüşecek muhatap bulamayan AKP şefinin, Biden yönetiminden 6 milyar dolarlık silah talep ettiği ifşa edildi. Tayyip Erdoğan’ın safsatalarına bakılacak olursa Rusya ile Türkiye yakında uzayda da işbirliğine başlayacak. Tam da bu iddialı açıklamanın yapıldığı günlerde, ABD’den 6 milyar dolarlık silah talebinde bulunduğu ortaya çıktı. ABD merkezli Bloomberg, AKP şefinin Washington’daki efendilerine 6 milyar dolarlık silah alımı teklifinde bulunduğunu yazdı.

G20 Zirvesi’nde Biden’le görüşmeyi uman T. Erdoğan’ın milyarları silahlan-

ma için saçarken, efendisiyle arayı düzeltme imkanı bulma hesapları yaptığı anlaşılıyor. Bunun için 40 adet F-16 savaş uçağı talep edeceği belirtiliyor.

Bu arada Reuters ajansı da silah alımıyla ilgili haber yaptı. Konuyla ilgili açıklama yapan sarayın sözcüsü İbrahim Kalın’ın kullandığı ifadeler, söz konusu haberleri doğruladı. Türkiye’nin ABD’den 40 adet F-16 ile mevcut savaş uçakları için yaklaşık 80 modernizasyon kiti isteğinde bulunduğu yönündeki haberi doğrulayan saray sözcüsü, F-35’ler için 1,4 milyar dolar ödediklerini, ancak projeden çıkarıldıklarına dikkat çekiyor.

Saray sözcüsü önceliklerinin F-35’leri almak olduğunu ancak bu olmazsa F-16’lara talip olduklarını söylüyor.

Sarayın sözcüsü, F-16 talebiyle ilgili olarak da şunları söyledi:

“Ödediğimiz para karşılığında mevcut F-16 filomuzun genişletilmesi ve elimizdeki F-16’ların modernizasyonu bir alternatif olarak değerlendirilebilir.”

İbrahim Kalın’ın sözleri, Bloomberg’in, “Erdoğan, Biden ile görüşmesinde 6 milyar dolarlık silah anlaşmasını görüşmeyi bekliyor” haberini doğruluyor.

Görünen o ki, milyonları açlığa mahkum eden mafyatik AKP-MHP rejimi, tam bir pervasızlıkla milyarlarca doları silahlanma harcamaya hazırlanıyor.

Kokuşmuş düzenden çıkış yolu devrimci alternatiftir

E. Bahri

Düzenin siyaset arenasında yaşanan hareketlilik dikkat çekici bir şekilde artıyor. Ortada ilan edilmiş bir seçim olmamakla birlikte, düzen partileri 'seçim atmosferi' varmış gibi hareket ediyorlar. AKP-MHP koalisyonunun önde gelen şefleri Tayyip Erdoğan'la Devlet Bahçeli ise, mafyatik rejimlerinin enkazı altında kalmadan 'paçayı kurtarma'nın hesabını yapıyorlar. Bundan dolayı ya saçma sapan laflar ediyor ya da ağızlarını açtıklarında etrafa kin, nefret ve irin saçıyorlar.

Sermaye iktidarının tepesinde bu ikilinin olması, Türkiye'deki kapitalist sistemin iliklerine dek kokuştununun çarpıcı bir göstergesidir. Zira 'siyaset yoğunlaşmış ekonomi'dir ve bu dinci-faşist ikili burjuvazinin önde gelen politik temsilcileridir. Burjuvazi, yıpranan figüranlarını yenileriyle değiştirme eğiliminde olan bir sınıftır. Buna rağmen 19 yıl boyunca Tayyip Erdoğan'ı başta tutması hem bu sınıfın siyasi temsilcileri gibi kokuştunu hem politik alanda etkili olabilecek figürler yetiştirmekte zorlandığını gözler önüne seriyor.

ÇİVİSİ ÇIKMIŞ REJİM ZORBALIKLA KENDİNİ DAYATIYOR

Dinci-faşist rejimin hiçbir iler tutar yanı kalmasa da kaba şiddete yaslanarak ayakta duruyor. Devletin kurumları tarikatlar ve çeteler tarafından parsellenmiş, ekonomi sürünüyor, milyonlar sefalete mahkum edilmiş, pandemide insan kıyımı devam ediyor, dış politika tam bir rezaletler ve fiyaskolar zinciri... Hal böyleyken rejimin şefleri utanıp sıkılmadan her gün bütün TV kanallarının ekranlarını işgal ederek ipe sapa gelmez vaazlarla halkı taciz ediyorlar.

İşçiler, emekçiler, gençler, kadınlar, Kürtler, Aleviler ve toplumun öteki ezilen tüm kesimleri için bu rejimin işbaşında kalması tam bir karabasdır. Kaba kuvvetle ülkenin üzerine çöken, yağma ve talana devam eden, sarayın SADAT, TÜGVA gibi paravan örgütlerinin mensuplarını devletin kritik kademelerine yerleştiren, bunları yaparken dini de arsızca kullanan rejimden yaka silkenler, artık toplumun çoğunluğunu oluşturuyor. AKP-MHP belasını ülkenin başına saran sermaye sınıfı ve emperyalistler ise, bu rejimin emekçilere düşman politikalarını her zaman takdir ettiler. Şimdilerde, Tayyip Erdoğan'ın

kendi bekası için attığı bazı adımlardan rahatsızlık duyuyorlar. Buna rejimin kitle desteğini yitirmesi eklenince, AKP-MHP ikilisinin efendileri için işlevselliği azaldı.

Belirtmek gerekiyor ki dikta rejimden ne emperyalistlerin ne de büyük burjuvazinin bir şikayeti var. Onlar diktatörlükten çok, diktatörün bir takım ipe sapa gelmez icraatlarından rahatsızlar. Diktatörün gitmesi, rejimin ise baki kalması onlar için yeterli olacaktır. Dikta rejime zemini kendileri hazırladığına göre, figüranların değişmesi ve bir takım yüzeysel düzeltmeler yapılması onlara kafi gelecektir.

DÜZEN MUHALEFETİNİN 'ERKEN BAHAR' VAADI

Millet İttifakı adı altında toplanan burjuva muhalefet partilerinin özgüveni son dönemde artmış görünüyor. Cumhuriyet İttifakı adıyla anılan dinci-faşist rejimin kitle desteğini yitirmesi, düzen muhalefetinin beklentilerini arttırdı. Görüldüğü kadarıyla Tayyip Erdoğan sonrasına hazırlık giderek somut bir hal alıyor. Altı parti arasında sıkışan görüşme trafiği, HDP ve Kürt sorunu konusunda nispeten 'ılımlı' bir söylem kullanmaya başlamaları, geleceğe dönük vaatler çitasını yükseltmeleri gibi birçok veri, yönetim değişikliği için yapılan hazırlığın sistemin efendileri tarafından da onaylandığına işaret ediyor.

Millet İttifakı'nın lideri kabul edilen CHP ve onun lideri Kemal Kılıçdaroğlu topluma 'önemli' vaatlerde bulunmaya başladı. Tek adam rejimi yerine 'güçlendirilmiş parlamenter sistem' getirecek-

lerini söyleyen muhalefet partileri hem rejime karşı biriken öfkeyi yumuşatmaya hem de kapitalist sistemin yerlerde süren imajını düzeltmeye çalışıyorlar.

Fakat çivisi çıkmış bir rejimin imajını düzeltmenin kolay olmadığını onlar da biliyor. Nitekim "Acil reçete" hazırlayan CHP, toplumun farklı kesimlerine birçok vaatte bulunuyor. Kriz derin ve çok yönlü olduğundan vaatler çitası da yüksek tutulmuş. Sistemin döne döne yeniden ürettiği işsizlik, yoksulluk, demokrasi, insan hakları, Kürt sorunu, Alevi sorunu, yargı bağımsızlığı, basın özgürlüğü, KHK mağdurları, Emeklilikte Yaşa Takılanlar (EYT), tarımsal üretim ve daha pek çok sorunu çözme vadedinde bulunuyorlar. Buna göre seçimler olacak, saray rejimi sandıkta yenilip dağılacak, muhalefet partileri başa geçip sistemi restore edecekler. Oysa bu süslü vaatleri son dönemde sıkça tekrarlayan Kemal Kılıçdaroğlu'nun kendisi de pek rahat görünmüyor. Kılıçdaroğlu, rejimin siyasi cinayetleri yeniden başlatmasından endişe duyduğunu açıkladı. CHP'li bazı milletvekilleri ise, can güvenliklerinin olmadığını söylüyorlar.

Düzen muhalefetinin vadettiği şey, esas olarak AKP-MHP kabusunu ülkenin başına saran sistemi restore etmekten başka bir anlam taşıyor. Elbette toplumun çoğunluğu saraylarda sefahat süren, şatafat düşkün dinci-faşist zorbalardan kurtulmak istiyor. Bu meşru ve haklı bir taleptir. Ancak sorun bununla bitmiyor. Yerine ne konulacak? Kurulacak yönetim işçiler, emekçiler, gençler, kadınlar ve tüm ezilenler için ne ifade edecek ya da hangi sorunlara nasıl çözümler

üretecek? Bol keseden verilen vaatlere değil, sistemin gerçekliğine bakıldığında, toplumsal sorunların hiçbirinin çözülmeyeceğini öngörmek zor değil. Bu bağlamda 'erken bahar' vaatlerinin bazı yüzeysel değişikliklerin ötesine çok geçmeyeceğini vurgulamak gerekiyor. O kadarı bile, saray rejiminin 'normal' yollarla gitmesine bağlıdır. Ülkenin yakın tarihine bakıldığında, bu türden 'iyimser' vaatlerin defalarca gündeme getirildiği ancak sonucun hep tersi olduğu görülecektir. Figüranlar değişiyor ama sömürü düzenin çarkları aynı şekilde dönmeye devam ediyor.

PARLAMENTER HAYALLER YENİDEN YEŞERME EĞİLİMİNDE

Sistemi restore etme hazırlığı sürecinde HDP'ye yaklaşımda bir 'yumuşama' olacağını ipuçları görülmeye başladı. Kürt sorununun düzeniçi çözümü konusunda söylem sınırlarında bir değişim gözleniyor. İyi Parti'nin "HDP'nin meşruluğu tartışılmaz" yönlü açıklaması, değişimin belirgin örneklerinden biriydi.

Bekleneceği gibi HDP de bu gelişmeye olumlu yanıt verdi. Parlamento çözüm platformu olarak kabul eden bir partinin farklı bir tavır geliştirmesi kolay değildi. HDP'nin "Demokrasi Tutum Belgesi (DTB)" yayınlamak tutumunu ortaya koyması, düzen partileri tarafından da olumlu karşılandı. Taraflar, karşılıklı olarak en azından yakın gelecek için bir tür 'tutum ortaklığı' içinde olmaları mesajını verdiler.

Tutum Belgesi, sistemin döne döne yeniden ürettiği ekonomik, demokratik,

sosyal, siyasal, kadın, çevre gibi temel sorunları içerecek kapsamda hazırlanmış. Belgede dile getirilenler haklı ve meşru taleplerdir. Bu yönüyle belge kulağa hoş da geliyor. Ne de olsa söz konusu olan tüm ilerici-devrimci güçlerin ortaklaştığı talepleridir. HDP'nin bu sorunların çözüm yerinin Meclis olduğunu ilan etmesinin temeli olmasa da bir mantığı var. Sorun, belgenin cazibesine kapılan sol hareketlerin parlamenter hayallere kapılma eğiliminin belirmesinde düğümleniyor.

GEREKLİ OLAN, DEVRİMCİ ALTERNATİFİ GÜÇLENDİRMEKTİR

Toplumun büyük çoğunluğu gibi işçi sınıfıyla emekçiler de haklı olarak kokuşmuş mafyatik rejimden bıkmış, saraylarda sefahat süren zorbaların suratını görmek istemiyor. Rejimden bıkan ama sınıfsal talepleri ve özlemleri için örgütlü mücadeleyi geliştiremeyen emekçilerin, düzen muhalefeti tarafından vadedilen 'erken bahar'ın havasına kapılmaları mümkündür. Sola ve sosyalizme daha yakın olanların ise HDP'nin açıkladığı belgeden daha çok etkilenmeleri ve beklenti içine girmeleri muhtemeldir.

Etkilenmeler, beklentiler, umutlanmalar, iyimserlikler şaşırtıcı değil elbet. Sorun bu düzenin döne döne yeniden ürettiği sorunlara çözüm üretme kapasitesi, niyeti ve isteğinden yoksun olmasıdır. Dolayısıyla bu düzenden beklentilerin de döne döne hayal kırıklıkları, umutsuzluk, moral dağılma gibi olumsuzluklarla sonuçlanmaya mahkum olmasıdır. Bu zıt ruh halinin en belirgin örneğini 2015'te 7 Haziran ila 1 Kasım seçimleri arası süreçte görmüştük.

Bu tabloda eksik olan, gerçek çözüm önerebilen ve meşru-fiili mücadeleye odaklanan devrimci alternatiftir. Devrimci alternatif geliştirilip işçi sınıfı, emekçiler ve tüm ezilenler için bir umut olarak kabul görene kadar, yazık ki düzenin kısır döngüsü işlemeye devam edecek. Bu bağlamda emekçi kitlelerin beklentiler içine girmesi, şu veya bu burjuva akımın kuyruğuna takılmaları hoş olmasa da anlaşılır bir durumdur. Ancak devrimci olma iddiası taşıyanlar için durum öyle değil. Onların her koşulda emekçi kitlelere gerçekleri söylemek, onları temelsiz hayaller konusunda uyarmak, devrimci alternatifini güçlendirmek ve emekçileri devrimci bayrak altında birleşmeye ve mücadele etmeye çağırarak gibi bir sorumlulukları vardır.

Rejimdeki kokuşmanın ayyuka çıktığı, sistemden umut kesenlerin sayısının arttığı bu dönemde esas olan devrimci alternatifini geliştirip güçlendirmektir. En azından devrimcilik iddiasında ciddi ve samimi olanlar için...

BDSP'den seminer...

“Tarihsel çağ, tarihsel dönem ve uluslararası gelişmeler”

Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu, İstanbul'da yaz programı çerçevesinde farklı başlıklar altında seminerler gerçekleştirdi.

Seminerlere çeşitli bölgelerden çok sayıda işçi ve emekçi katıldı. Seminerlerin sonuncusu “Tarihsel çağ, tarihsel dönem ve uluslararası alanda güncel gelişmeler” başlığı ile gerçekleştirildi.

YÖNTEMSSEL ÜSTÜNLÜK VE BİRİKİM

Bu başlıktaki seminerde ilk olarak yönlemsel bir tartışma yapıldı. Seminerin amacının entelektüel bir birikim veya tartışma yapmak olmadığı vurgulandı.

Hedeflenenin Marksizm'in yöntemi olan tarihsel materyalizm ile dünya süreçlerine bakmak olduğu ifade edildi.

Bu yanı sıra da seminerin ana noktasını, olayları yorumlayabilmek, bütünlüğü içerisinde görebilmek ve ayrıntılar içinde boğulmadan olayların arkasında yatan toplumsal-tarihi koşulları anlayabilmenin önemi oluşturdu.

İşçi ve emekçilerin gündelik gelişmeler karşısında tavır almasını sağlayacak olan şeyin devrimci politikalar ekseninde harekete geçirilmeleri olduğu vurgulandı.

Konjonktürel ve geçici görünüm ve eğilimlerden çok temel ilişkiler, eğilimler ve bunların sonuçları üzerinden bakmanın önemi üzerinde duruldu. Sınıf devrimcilerinin bu konudaki yönlemsel üstünlüğüne ve '87'den bu yana oluşturulan birikime dikkat çekildi.

“BUNALIMLAR, SAVAŞLAR VE DEVRİMLER DÖNEMİ”

Sunumda, içerisinde bulunduğumuz çağın “Emperyalizm ve proleter devrimler çağı” olduğu ifade edilerek, tarihsel dönem ve tarihsel çağ arasındaki farka değinildi. 19. yüzyıldan günümüze gelene dek emperyalizm ve proleter devrimler çağı içerisindeki farklı evrelere işaret edilerek, “insanlığın, modern tarihinin kesintisiz evriminin bugünkü yeni aşaması” tanımlandı.

Sistemin çok yönlü bunalımlar içinde olduğu vurgulanan sunumda Lenin'in tanımladığı emperyalizm çağının üç önemli çelişkisi şu şekilde sıralandı: 1) Emek-sermaye çelişkisi, 2) Emperyalizm ile halklar arasındaki çelişki, 3) Emperyalistlerin kendi arasındaki çelişki.

Emperyalizm çağının üç temel çelişki alanı üzerinden tarihsel bir anlatım yapıldıktan sonra, bunların güncel yansımalarına değinildi.

GÜNCEL GELİŞMELER VE DEVRİME HAZIRLIK

Seminerde emek-sermaye çelişkisi ekonomik kriz ve gelişen sınıf mücadeleleri üzerinden ele alındı. Türkiye'den Güney Kore'ye, Hindistan'dan Afrika'ya değin süren sınıf mücadeleleri örnekendirildi. Emperyalizm ile halklar arasındaki çelişkinin ve emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkilerin bugün geldiği boyut üzerine tartışmalar yürütüldü. Hegemonya krizi üzerinden giderek tırmanan güç mücadeleleri, ABD

hegemonyasının sarsılması, Çin ve Rusya'ya karşı oluşturulmaya çalışılan anlaşma ve paktlar, AUKUS, QUAD, ŞİÖ vb. gibi oluşumlar üzerinde duruldu. Artan militarizm, savaş ve saldırganlığa vurgu yapılarak, Ortadoğu, Suriye, Afganistan, Kafkasya bölgeleri özgülünde tartışmalar yürütüldü. Emperyalist, kapitalist sistemin yapısal tıkanıklıklarına işaret edildi ve bu tür tıkanıklıkların ancak savaşlarla aşılabildiği vurgulandı.

“Bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemi” vurgusu yapılırken, devrimlerin kendiliğinden gelmeyeceği, dönem içerisinde gelişen süreçlerle örnekendi. Devrimci partinin varlığı, sınıf mücadelelerinin düzeyi üzerinden devrimler sürecine hazırlığın çok yönlü önemi üzerinde duruldu. İşçi sınıfının, emekçilerin ve ezilen halkların mücadelelerinin devrimci bir kanala aktırılabilmesinin, devrimci bir program ve önderliğe kavuşabilmesinin önemi vurgulandı.

Görev ve sorumluluklar üzerinde duruldu ve seminer konuları kapsamında, farklı güncel olaylardan yapılan katkı ile zenginleşen verimli tartışmalar yürütüldü. Bu çerçevede, emperyalist dünyada gelişen Almanya gerçeği, Libya süreci, Mısır-Tunus halk hareketleri, Suriye'deki güncel tablo, Çin Devrimi'ndeki zorunlu durumlar, Ekim Devrimi, Alman Kasım Devrimi, emek-sermaye çelişkisi üzerinden gelişen kapitalizmde spekülasyonun güncel hali vb. gibi bazı ek konular da ele alındı.

Yalanın, yolsuzluğun, zorbalığın bini bir para!

AKP-MHP koalisyonunun ekonomik krizin de etkisiyle ciddi bir düşüşe geçtiği artık gizlenemeyen bir gerçek olarak orta yerde duruyor. Yine de "bir umut, belki gizleyebiliriz" telaşıyla yalan, tehdit ve entrikaların ardı arkası kesilmiyor.

AKP şefi Erdoğan, "Amerika'nın halini görüyorsunuz değil mi, İngiltere'nin halini görüyorsunuz değil mi. Benzin yok benzin. Aynı şekilde Almanya'da kuyruklar, Fransa'da kuyruklar. Yiyeceklerini bulamıyorlar. Elhamdulillah Türkiye'de böyle bir sorun yok" diyor. Anlaşılan o ki Erdoğan, Hitlerin Propaganda Bakanı Paul Joseph Göbbels'e ait "Söylediğiniz yalan ne kadar büyükse o kadar etkili olur ve insanlar o yalana daha kolay inanır" sözünü, temel düsturuna dönüştürmüştü. Ve neredeyse her konuşmasında, Göbbels'in ruhuna Fatiha okurcasına "yalan öyle değil böyle söylenir" minvalinde savurup duruyor.

Aslında AKP şefi, Göbbels'in sıkı bir öğrencisi olduğunu başka tutumlarıyla da yansıtıyor. Örneğin Göbbels, "Asla rakibinizin üstün bir yanı olduğunu kabul etmeyin" demiş. Erdoğan "haşa" bugüne kadar rakiplerinden herhangi birinin bir üstünlüğü kabul edip öyle bir 'günah' işlemedi.

Aynı Göbbels, "Sadece bir rakibinize odaklanın ve kötü giden her şeyin suçunu onun üzerine yıkın" da demiş. Ne tesadüf, Erdoğan'ın iki sözünden biri "Bay Kemal". Hani Türkiye'de kötü giden her şeyin sorumlusu olan "Bay Kemal"!

Çakma diplomalı AKP şefi, "Tüm bunlara bir de Hitler'in yaptığı gibi korku imparatorluğu ekledim mi tam olur" diye düşünüyor ki, dolu dizgin bir zorbalık hüküm sürüyor Türkiye'de.

Bütün yalanlara, entrikalara, korku imparatorluğuna rağmen, seçimle iktidarını korumayacağını anlayan Erdoğan, zorla da olsa iktidarda kalmanın yollarını arıyor canhıraş bir şekilde. Son haftalarda yapılan kamuoyu araştırmaları ve anketlerde iktidarın iyice düşüşe geçtiği görülüyor.

Siyaset cephesinde Türkiye'de bir "iktidar değişikliği umudunu" artıran gelişmeler, Erdoğan'ın korkularını artırıyor ve daha da hırçınlaşmasına yol açıyor. Bu ruh haliyle sık sık şirazeyi kaybediyor. Örneğin muhalefet partilerini, "Ülke yönetimine talip olmaktan vazgeçmelerinin

"Beşli çete" diye tabir edilen müteahhitlere oluk oluk akıtılan bütçe gelirleri, kepçe kepçe özel hesaplara aktararak, tekrardan Erdoğan hanedanlığının hizmetine sunuluyor nasıl olsa... işçi ve emekçi kitleler öğütlenip ayağa kalkmadıkça, bu mafyatik iktidardan hesap sormadıkça bilinen ve bilinmeyen bu hırsızlıkların, yalan imparatorluğunun ve zorbalığın sonu gelmeyecektir.

kendileri için daha iyi olacağını hatırlatmak istiyoruz" diyerek, alenen tehdit edebiliyor.

"Ekonomiden ben sorumluyum" deyip pembe tablolar çizen Erdoğan Türkiye'sinde geçinebilmek her geçen gün daha da zorlaşıyor. Ekmek tam anlamıyla "aslanın ağzında". Dışa bağımlı ekonomi ve döviz dalgalanmaları, işçi ve emekçilerin eline geçen üç kuruşun her geçen gün daha da değersizleşmesine neden oluyor. Ekim 2021'de Türk Lirası en çok değer kaybeden para birimi olarak birinci sıraya yerleşti.

Bir süre önce resmi enflasyon yüzde 19,58 olarak açıklandı. Oysa çarşı-pazardaki, market raflarındaki gerçeklik, Erdoğan ve bürokratlarının açıkladıklarından oldukça farklı. Bir yıl içinde yumurta yüzde 70, tavuk yüzde 69, ayçiçeği yağı yüzde 58, mercimek yüzde 52 zlandı. Saray aparatı TÜİK'in iddia ettiği yüzde 19,58'lik enflasyonu, bağımsız akademisyenlerin yaptığı enflasyon hesaplaması da yalanlıyor. ENAG adlı grubun açıkladığı ağustos ayı enflasyonu yüzde 44,7.

İnsanlar artık ev, araba, yeni iş kurmak için değil, geçinebilmek için bankalara borçlanıyorlar. Bankalardan kredi çekenlerin yüzde 75'ini ücretli çalışanlar oluşturuyor. Vadesi gelen krediler ek

borçlanmalarla kapatılmaya çalışılıyor. 82 milyonluk nüfusun 34,4 milyonunun ya tüketici kredisi ya da kredi kartı borcu var. Borcunu ödeyemediği için hakkında yasal takibat başlatılanların sayısı yüzde 82 arttı.

Geçtiğimiz günlerde bir süpermarket zincirinin "18 ay taksitle market kredisi. Hemen başvurun" ilanını da gördü bu ülke. Sadece bankalara değil, bakkala, markete ve hatta berbere bile borçlanıyor insanlar.

Vatandaşlara "Tasarruf için porsiyonlarınızı küçültün" diyen sarayın günlük harcamaları 7 milyon TL'nin üzerinde. İşçi, emekçi ve dar gelirliilerin sofrasındaki lokmalar her geçen gün azalırken, sarayın mutfak harcamaları bir yılda yüzde 64 artış gösterdi.

Erdoğan işçi ve emekçilerin vergileriyle yaptırdığı kaçak sarayında sefa sürerken, kiralar bir yıl içinde yüzde 70 ile yüzde 300 arasında arttı. Bu nedenle kalacak yer ve yurt bulamayan üniversite öğrencileri parklarda, öğrenci olarak uyuyup "terörist" kalkıyorlar.

Sorunlarına dikkat çekmeye çalışan üniversite öğrencilerini "yalancı, terörist" diye yaftalayan Erdoğan, aynı günlerde New York'ta 291 milyon dolara mal olan "Türk Evi"nin açılışını yaptı. Berabe-

rinde, orada iki saat kullanabilmek için 300 bin dolar harcayarak Türkiye'den askeri uçakla ABD'ye iki tane Mercedes marka makam aracı götürmeyi de ihmal etmedi. "İtibardan tasarruf olmaz" dediği bu olsa gerek.

"Beşli çete" diye tabir edilen müteahhitlere oluk oluk akıtılan bütçe gelirleri, kepçe kepçe özel hesaplara aktararak, tekrardan Erdoğan hanedanlığının hizmetine sunuluyor nasıl olsa.

"Pandora Papers"da anılan, Deutsche Welle Türkçe'nin de yayınladığı belgelere göre, Erdoğan'ın kaçak sarayının müteahhidi Rönesans Holding, sarayın inşaatının devam ettiği tarihlerde, vergi cenneti olarak bilinen Britanya Virjin adalarından birine 210 milyon dolar aktarmış. Off-Shore hesabına aktarılan bu paranın 105 milyonu kısa bir süre içinde "bağış" adı altında 'bilinmeyen' bir hesaba aktarılmış.

Sözü geçen "bağış"ın neden Türkiye üzerinden değil de Virjin Adaları'ndaki bir hesap üzerinden yapıldığını ve merak edilen bağışın alıcısını 'bilen' yok.

İşçi ve emekçi kitleler öğütlenip ayağa kalkmadıkça, bu mafyatik iktidardan hesap sormadıkça bilinen ve bilinmeyen bu hırsızlıkların, yalan imparatorluğunun ve zorbalığın sonu gelmeyecektir.

Paris İklim Anlaşması:

Asıl marifet yükümlülüklerini yerine getirebilmektir!

Paris İklim Anlaşması olarak bilinen *Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi*, Aralık 2015'te, 21. Taraflar Konferansı'nda kabul edilmişti. Türkiye'nin de 22 Nisan 2016 tarihinde 175 ülke ile birlikte imzaladığı anlaşma, 4 Kasım 2016 tarihinde yürürlüğe girdi. Ancak taraf olan 197 ülkenin imzası bulunan Paris Anlaşması'na Eritre, Irak, İran, Libya, Yemen ve Türkiye ülkeleri taraf olmadı.

"Dünyanın ilk kapsamlı" iklim anlaşması olma özelliğine sahip olan Paris Anlaşması'nı onaylayan ülkelerin, anlaşmaya göre küresel sıcaklık artışını 1,5 dereceyle sınırlandırmak ve 2050'ye kadar sera gazı emisyonlarını sıfırlamak için harekete geçmesi gerekiyor. Bu da ülkelerin petrol, kömür vb. fosil yakıt kullanımını azaltması ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmesi gibi belli adımları atması anlamına geliyor.

Türkiye, Paris Anlaşması'nı onaylamayan tek G20 ülkesiydi aynı zamanda. Aradan geçen 5 yılın ardından, 21 Eylül 2021'de, New York'ta düzenlenen BM Genel Kurulu'nda konuşan AKP şefi Erdoğan, Paris İklim Anlaşması'nı onaylayarak, Türkiye'nin anlaşmaya taraf olacağını duyurdu. Sonrasında anlaşmayı onaylamaya dair kanun teklifi TBMM'ye sunuldu ve Meclis'teki tüm partilerin oyları ile kabul edildi. Böylelikle önümüzdeki ay İskoçya'da yapılacak 26. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (COP26) öncesinde Türkiye anlaşmaya "taraf" olmuş oldu.

TÜRKİYE TARAF OLMAK İÇİN NEDEN BEŞ SENE BEKLEDİ?

Aslında soru şu şekilde de sorulabilir: Türkiye 5 sene beklememiş, hemen imzalamış ve taraf olmuş olsaydı gereken adımları atacak mıydı? Anlaşmayı baştan imzalayan ve taraf olan ülkelerin geçen 5 sene içinde iklim krizine dair ciddi hiçbir adım atmadığı gerçeği orta yerde duruyorken, Türkiye'nin farklı bir adım atması beklenebilir miydi? AKP-MHP iktidarı arkasında saflaşmış sermaye sınıfının Türkiye'deki doğayı nasıl bir oburlukla yağmaladığına bakmak cevap için yeter de artar. Ayrıca temelinde doğanın ve canlı yaşamının korunmasının olmadığı, küçük bir azınlığı oluşturan asalak bir sınıfın kârının ve emek gücünü vahşice sömür-

mesinin her şeyin başında geldiği bir sistemde başka türlü beklenemez zaten.

Türkiye'nin beş yıl bekledikten sonra Paris Anlaşmasını onaylamasının arkasında Avrupa'nın para teklifi olduğu söyleniyor. Politico.eu sitesinde yayınlanan bir haberde, "*Türkiye'nin bu hafta Paris İklim Anlaşmasını onaylaması, Cumhurbaşkanlığı Recep Tayyip Erdoğan hükümetine Fransa, Almanya, İngiltere ve iki kalkınma bankası ile yapılan görüşmelerde mali destek garantisi teklif edilmesinin ardından geldi*" bilgisi paylaşıldı. Ayrıca "Yeşil İklim Fonu" ile ilgili hesapların da bu adımda rol oynamış olacağı belirtiliyor. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne göre Türkiye, yani gelişmiş ülkeler (Ek-1) kategorisinde yer almaktadır. Bu kategoride yer alan ülkeler, Paris Anlaşması ile çerçevesi çizilen yeni düzenlemede, gelişmiş ülkelerin geliştirmekte olan ülkelere sağlayacağı mali desteğin birikeceği ana havuz olan "Yeşil İklim Fonu"ndan yararlanamamaktadır. Türkiye'nin bu fondan yararlanabilmek amacıyla listeden çıkma konusundaki girişimleri ise her defasında başarısız olmuştur.

TÜRKİYE'DE SERA GAZI EMİSYONU REKOR SEVİYEDE

Paris Anlaşması'na taraf olunmasının

ardından, AKP şefi Erdoğan Türkiye'de sera gazı salınımını önümüzdeki dokuz yılda azaltacağını, hatta 2053'te sıfırlayacağını iddia etti. Ayrıca Türkiye'de, 2012'de 430 milyon ton olan sera gazı emisyonunu 2030'da 929 milyon tonun altına tutacağını söyledi. Yani emisyonu iki kattan fazla arttırdıktan sonra azaltacağını ifade etti.

Türkiye'deki sera gazı emisyonuna dair açıklanan başka verilere baktığımızda, Türkiye'de karbondioksit (CO₂) eşdeğeri olarak 2018 yılı toplam sera gazı emisyonu, 1990 yılına göre yüzde 138 artış göstermiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre ise, 1990 yılında kişi başı karbondioksit eşdeğer emisyonu 4 ton/kişi olarak hesaplanırken, bu değer 2018 yılında 6,4 ton/kişi olarak hesaplanmıştır. 1990'da 219,2 milyon ton olan toplam sera gazı emisyonu 2018 yılında 520,9 milyon tona yükselmiştir. Yani anlaşmaya taraf olursa da tıpkı sarayın şefinin yukarıda da ifade ettiği gibi, aslında Türkiye, emisyon azalmasını taahhüt etmemektedir. Özellikle sera gazı emisyonlarında büyük paya sahip olan sektör enerji sektörü olduğu halde, örneğin iklim krizinin en önemli sebeplerinden olan kömürlü termik santrallerin Türkiye'de kapatılacağına dair herhangi bir çalışma başlatıl-

mamıştır. Kapatmak bir yana, Türkiye'de bu santrallere yenileri eklenmek istenmektedir.

Termik santrallerin yanında bir de fosil yakıt kullanımının azaltılması ve yerine rüzgâr, güneş ve yeşil hidrojen gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması gerekse de yine buna dair herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Her ne kadar emperyalist-kapitalist devletlerin imzasını taşısa da Paris İklim Anlaşması yaşadığımız sistemin işleyişine aykırı yükümlülükler taşıdığı için "biçimsel" bir belge olarak kalmaya devam etmektedir. Dünyanın dört bir yanını yağma ve talana açan, doğada geri dönüşü imkansız tahribatlar yaratan emperyalist ve kapitalist devletlerin, böyle "biçimsel" anlaşmalar ile sorumlusu oldukları iklim krizine çözüm bulmaları mümkün değildir.

Aynı gerçek Türkiye için de geçerlidir. Rant ve talan uğruna doğanın talan edildiği, daha fazla sera gazlarının salınımının önünün açıldığı ve bundan dolayı küresel ısınmanın arttığı emperyalist-kapitalist sistemde iklim krizinin çözülmesi devletlerden beklenemez. Emperyalist-kapitalist sistemin değişmesi için topyekûn harekete geçmek ve örgütlü mücadeleyi yükseltmek, iklim krizinin çözümünün yegane yoludur.

İşçi Emekçi Mitingi'ne İstanbul çapında çağrılar

24 Ekim'de Kartal'da düzenlenecek İşçi Emekçi Mitingi'nin çağrısı, işçi-emekçi mahallelerinde, sanayi havzalarında, fabrikalarda sürerken, 14 Ekim günü İstanbul'daki direniş alanlarına taşındı.

ÇAĞRILAR DİRENİŞ ALANLARINDA

Uzel Makina fabrikasında Türk Metal sendikasının da patronla işbirliğinin sonucunda tazminatları gasp edilen ve buna karşı direnişlerini sürdüren işçiler ziyaret edildi. Uzel Makina direnişçilerine de 24 Ekim'deki mitingün çağrısı yapılırken, Kartal'da işçi kürsüsü kurulacağı belirtilerek direnişçiler seslerini burada duyurmaya, işçi kürsüsünde taleplerini haykırmaya davet edildi.

Uzel Makina direnişine yapılan ziyaret sonrasında Sinbo fabrikasına geçildi. Direnişin 264. gününde Sinbo fabrikasının önünde TOMİS üyesi Dilbent Türker'in Kod-29'a karşı "insanca yaşama, güvenceli çalışma" mücadelesi devam ederken, akşam iş çıkış saatinde Sinbo işçileri İşçi Emekçi Mitingi'ne çağrıldı. Eylemden ve mitingün çağrısının işçilere ulaşmasından rahatsız olan Sinbo yönetimi, her gün fabrika dışında işçileri alan servisleri fabrikanın içine taşıdı. Sinbo fabrikasının yanındaki şantiye alanında bulunan inşaat işçileri de eyleme yoğun ilgi gösterdi.

"BU, SİZLERİN MİTINGİ"

Sinbo işçilerine seslenişte TOMİS adına yapılan konuşmada "Daha önce size belirttiğimiz, içeride her gün anlatığımız, bildirilerimiz dağıttığımız, toplantılarımızı yaptığımız işçi emekçi mitingü ile ilgili bugün konuşmalar yapılacak" denildi. Sonrasında bileşenler arasında ilk sözü Genç İşçi Derneği aldı. Konuşmada "Bizler patronların müdürlerin şeflerin baskısına, işyerlerinde yaşanan tacize, sömürüye karşı bir araya gelerek bir miting düzenliyoruz. Bu miting işçilerin, emekçilerin, kadınların, gençlerin, sizlerin mitingü. Herkesi 24 Ekim Pazar günü 'Emeğimiz ve özgürlüğümüz için İşçi Mitingi'ne davet ediyoruz. Bu mitingde sizleri de bekliyoruz." denildi.

"İŞÇİLER BİRLİĞİNİ SAĞLADIĞINDA PATRONLAR YENİLECEK"

Mağaza Market-Sen adına yapılan

konuşmada ise Sinbo direnişi de selamlanarak şu ifadeler kullanıldı: "İşçi Emekçi Mitingi bileşenleri olarak onları ziyarete geldik. Kışın soğuşunda, yazın sıcakında 264 gündür sizlerle buradalar. Sizler kendi şantiyelerinizde, fabrikalarınızda çalışıyor emek veriyorsunuz. Onlar burada işyerine sendika sokabilmek için işyerlerinizde şantiyelerinizde insanca çalışma koşullarında bulunmanız için gerçek sınıf sendikanızı var etmeye çalışıyorlar. Sizlerle birlikte buradalar. Patronlar, kendi sermaye düzenlerinde ahlaksızlığı elden bırakmıyorlar. Kod-29 ile işçileri sendikalı olmak istediklerinde işten atıyorlar. Bu bizi umutsuzluğa sürüklemesin, çaresiz değiliz. Görüldüğü üzere bütün işçiler birliği sağladığında patronların yenileceğini biliyoruz."

"GELİN, BU MİTINGLE GÜCÜMÜZÜ GÖSTERELİM"

Ardından Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu (BDSP) temsilcisi Sinbo işçilerine şöyle seslendi: "Sinbo işçisi kardeşler sizleri işçi emekçi mitingü bileşenleri olarak sizleri bir kez daha selamlıyoruz. Sizleri Kartal meydanına bekliyoruz. Bu miting direnen işçilerin mitingü. Kardeşler; bu miting, baskıya, sömürüye, kölece çalışmaya karşı mücadele edenlerin mitingü. Arkadaşlar! Bu mitingde sizlerin de yeri var. Bu mitingde 'Tüm çalışanlara iş ve gelir güvencesi' talebini yükselteceğiz. Bizler bu mitingde 'Fabrikalarda kadın işçilere yönelik baskı, taciz son bulsun!' talebini yükselteceğiz. 'Taşeron çalışma yasaklansın' talebini yükselteceğiz. Milyonlarca işçiyi açlığa mahkum eden 'KHK'lar iptal edilsin' çağrımızı yükselteceğiz. Bu mitingde 'Güvenceli çalışmak istiyoruz' çağrımızı yükselteceğiz. Gelin

siz de bu mitingde sesimize ses katın, gelin bu mitingde gücümüzü gösterelim. Taleplerimizi birlikte haykıralım. Sinbo'da yaşanan kölece çalışma koşullarına karşı sendikalı olalım. Güçlü olalım arkadaşlar."

Kaldıraç adına yapılan konuşmada ise "Sinbo işçisi dostlar, şantiyelerde çalışan işçiler! Bu düzene karşı herkesi 24 Ekim'de saat 15.00'te Kartal Meydanı'na bekliyoruz. Biliyoruz ki bizler güçlerimizi seslerimizi birleştirdiğimizde bu düzeni ayakta tutan bizleriz, bu düzenin köküne kibrit suyunu dökecek olanda bizleriz. Sizleri 24 Ekim'de Kartal Meydanında olmaya çağırıyoruz." denildi.

"İŞÇİLERİN KÜRSÜSÜNÜ KURACAĞIZ"

SML Etiket direnişçisi de söz alarak "24 Ekim'de Kartal meydanında geleceğimiz için, özgürlüğümüz için işçi mitinginde buluşuyoruz" dedi. Sendika düşmanlığına karşı başlattıkları direnişlerinden bahseden SML Etiket direnişçisi sözlerini şöyle sürdürdü: "Bu düzene karşı, patronların düzenine karşı iktidarın işçi ve emekçileri açlığa, yoksulluğa sefaletle sürüklediği bu sisteme karşı işçilerin kürsüsünü kuracağız. İşçilerin taleplerini haykıracağız. Sizleri de Kartal Meydanı'na bekliyoruz. Sizler de orada olmalısınız. Her gün kadın cinayetleri var. Kadın cinayetlerine karşı, mobbinge karşı, tacize karşı, 'Kadına yönelik istihdamı arttırıyoruz, diyerek kadınları açlığa yoksulluğa, düşük ücretlere mahkum edenlere karşı orada olmalıyız. Bizler örgütlenmeliyiz. Mücadele etmeliyiz. Bizlerin örgütlenmekten mücadele etmekten başka hiçbir şansımız yok!"

Petrol-İş üyesi Alba direnişçisi Ender Konar ise Sinbo işçilerini selamlayarak

"Haklarımız ve geleceğimiz için 24 Ekim saat 15.00'te Kartal Meydanı'na davet ediyoruz." dedi.

Eylem boyunca, "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!", "Yaşasın İşçi Emekçi Mitingimiz!", "Yaşasın sınıf dayanışması!", "Direne direne kazanacağız!", "Birleşe birleşe kazanacağız!", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!" sloganları haykırıldı.

İKİTELLİ'DE MİTING ÇAĞRISI

İkitelli Tatlıses Köprüsü'nde yapılan dağıtımlarda işçi ve emekçilere çağrı yapıldı ve şunlar ifade edildi:

"Biz emekçiler, emeğimizin ve özgürlüğümüz için 24 Ekim'de, Kartal Meydanında mitingde buluşuyoruz. Taleplerimiz yerine getirilsin istiyoruz. Madde 25, madde 29 kaldırılmasını diyoruz. İş yerlerine iş güvencesi ve iş güvenliği ağılsın istiyoruz."

ŞİRİNEVLER'DE MİTING ÇAĞRISI

Şirinevler metrobüs köprüsünde sabah saatlerinde bildiri dağıtımları gerçekleştirildi. Coşkulu ajitasyon konuşmaları eşliğinde gerçekleşen dağıtımları yüzlerce çağrı bildirisi işçi ve emekçilere ulaştırıldı.

ESENYURT'TA MİTING ÇAĞRISI

Esenyurt'ta işçi emekçilere miting çağrısı ulaştırıldı. Bulut durağında yapılan çağrı ile işçi ve emekçiler mitingde çağrıldı. Çağrıda şunlar ifade edildi:

"Fabrikalarda taciz ve baskı son bulsun diyoruz. Taşeron çalışma yasaklansın diyoruz. KHK'lar iptal edilsin, Emeklilikte Yaşa Takılanların hakları tanınsın diyoruz. Ağır yaşam koşullarına karşı, haklarımızı almak için mücadele etmeliyiz. Kartal Mitingin katılarak bu taleplerimizi güçlü bir şekilde dile getirmeliyiz. Birlikte mücadele edersek başarırız."

SARIGAZI'DE MİTING ÇAĞRISI

İşçi Emekçi Mitingi bileşenleri Sarıgazi Çarşamba pazarında açtıkları stant ile faaliyetlerini sürdürüyor. Açlığa, yoksulluğa, sefaletle, keyfi işten atmalara karşı mücadeleyi büyütme ve örgütlenme, emek ve özgürlük için mitingde katılım çağrısı yapıldı. Çağrıda şunlar ifade edildi: "Emekçiler olarak taleplerimiz şunlardır: Kod 25 ve Kod 29 kaldırılmalı. Herkese iş ve gelir güvencesi sağlansın. Taşeron çalışma sistemi yasaklansın. İş yerlerinde taciz, baskı ve mobbing son bulsun. KHK'lar iptal edilsin. Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller kaldırılmalı. İşte bunlar için, emeğimiz için, ekmeğimiz için, özgürlüğümüz için, geleceğimiz için 24 Ekim günü Kartal Meydanında emekçilerin kürsüsünü kuracağız. Tüm emekçileri meydana buluşmaya davet ediyoruz."

MİB-MYK Ekim 2021 Toplantısı Sonuç Metni:

Krizin faturasını ödemeyelim, TİS taleplerimiz için mücadele edelim!

Metal İşçileri Birliği Merkezi Yürütme Kurulu olarak Ekim ayı toplantısını gerçekleştirdik. Pandemi süreci, kapitalistlerin işçi sınıfına yönelik saldırıları, hayat pahalılığı, barınma sorunu, eğitim-öğretim hayatında yaşanan sorunlar, işçi direnişleri, 140 bine yakın metal işçisini doğrudan ilgilendiren MESS-Grup TİS süreci ile ilgili gelişmelerin ele alındığı toplantı sonuçlarını paylaşıyoruz.

PANDEMİNİN ETKİLERİ SÜRÜYOR

Pandeminin başladığı ilk günden itibaren hep kapitalistlerin çıkarları gözetildi. Bilim insanlarının, meslek odalarının, sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin önerileri, uyarıları doğrultusunda salgın ile mücadele etmek yerine, AKP iktidarının siyasi ve ekonomik amaçlarına hizmet eden sözde önlemler ile salgın, hayatın bir parçası haline getirildi. Salgına son verecek aşılama hizmetinde dahi işçiler son sıraya bırakıldı ve virüsün yayılma hızının önüne geçilemedi. Aşı oranının artmasına rağmen vaka ve ölüm sayılarındaki artış durmuyor. Toplumsal sorunlarda işçi ve emekçileri kutuplaştırmaya çalışan AKP iktidarı, aşı tartışmaları ile de bilgi kirliliğine yol açtı. Pandemi boyunca her türlü fedakarlığı yapan işçi ve emekçileri aşı taraftarlığı-karşıtlığı üzerinden yapay tartışmalar ile bölmeye çalışıyor. İşçi ve emekçilerin en ufak hak arayışını pandemiyi bahane ederek engelleyen iktidarın aşı karşıtlarına miting izni vermesi ne kadar riyakar olduğunu bir kez daha göstermiştir. MİB MYK olarak "böl-parçala-yönet" taktiklerine ve sahte taraflaşmalara son vermenin yolunun mücadeleden geçtiğini tüm işçi ve emekçilere hatırlatmak isteriz.

KRİZLERİNİN FATURASINI ÖDEMEYELİM!

Pandemi konusunda bunlar yaşanırken, ekonomik krizin etkileri de her geçen gün artmaktadır. İşçi sınıfına yönelik ekonomik ve sosyal saldırıların ardı arkası kesilmiyor. Hayat pahalılığı, temel tüketim ihtiyaçlarına gelen fahiş zamlar, alım gücünün düşmesi, ağır vergi yükü vb. sorunlar hayatı çekilmez hale getiriyor. Kış aylarının yaklaşması ile pazarda, markette, tezgahta fiyatlar el yakıyor. Elektrik, doğalgaz vb. gibi temel ihtiyaçla-

ra yapılan aylık zamlar normalleştiriliyor. Son dönemde üniversite öğrencilerinin yurt sorunu ile gündeme gelen barınma hakkı milyonlarca işçinin yaşadığı sorunu bir kez daha gün yüzüne çıkardı. Her gün yeni bir sarayın, villanın, otelin yapıldığı ülkemizde üniversite öğrencileri sokağa terk edilirken, milyonlarca işçi de konut ihtiyacından mahrum bırakılıyor. Fahiş kira artışları ile ücretlerin büyük kısmı kiralara gidiyor, asgari yiyecek, giyecek temini, sosyal bir hayatı imkansız hale getiriyor. Yeterli önlemler alınmadan okulların açılmasıyla geleceğimiz olan çocukların hayatı tehlikeye girerken, artan eğitim masrafları ile işçilerin beli бүкүлүп.

Bir yanda milyarlarca dolarlık servetleri ile dünyasını cennete çeviren kapitalist sistemin efendileri, diğer yanda sömürünün, savaşların gölgesi altında dünyası cehenneme dönen işçiler var. Tüm bu sorunlara karşı kalıcı çözüm için sorunların kaynağı kapitalist sistemi hedef almamız. Ürettiğimiz toplumsal zenginliklere sahip olmak için mücadele etmekten başka çıkar yolumuz yoktur.

2021-23 GRUP TİS SÜRECİNDE METAL FIRTINA'YI UNUTMAYALIM!

2021-2023 MESS kapsamındaki fabrikalarda çalışan 140 bine yakın işçiyi ilgilendiren Toplu İş Sözleşmesi sürecinde MESS ile yetkili sendikalar arasında ilk görüşmeler yapıldı. Sözleşme taslakları

hazırlanırken metal işçilerinin taleplerini, metal işçisinin gerçeğini, metal işçilerinin kayıplarını görmezlikten gelenler, adeta bir tiyatro oyunundan ibaret olacak sözleşme görüşmelerinin ilk perdesini de sahnelemiş oldular.

Pandemi döneminde Cumhuriyet tarihinin ihracat rekorlarını kıran MESS kodamanlarının önüne koydukları sözleşme taslakları baştan satışın sinyallerini vermektedir. "Gerçekçilik" adına sözleşmede yer alan ekonomik talepler dahi açlık ve yoksulluk sınırlarının çok çok uzağında kalmaktadır. Nitekim yetkili sendikalar, temsilciler aracılığıyla sözleşme sürecine dair metal işçilerinin beklentilerini düşürmeye, sözleşme görüşmelerini taslak pazarlığı şeklinde gösterme çalışmaktadırlar. Ancak çabaları nafiledir. Sözleşme taslakları, metal işçilerinin taleplerini karşılamaktan fersah fersah uzaktır.

Fabrikaları köle kamplarına çevirmeye çalışan MESS kapitalistlerinin hesaplarını bozalım. Esnek çalışma, sözleşmeli işçilik, taşeron işçilik, MESS Safe vb. uygulamalar ile fabrikaları dikensiz gül bahçesine çevirmek isteyenlere karşı duralım. Bu uygulamaların yasaklanması, metal işçilerinin ve geleceğin işçileri adına kazanım olacaktır.

Vergi diliminden kaynaklı kesintilerin MESS tarafından karşılanması, pandemi sürecinde iyice ağırlaşan çalışma ve mola sürelerinin insani düzeye getirilmesi, yıllık izinlerin patronların inisiyatifine bira-

kılmasının önüne geçilmesi, fabrika içi mesai saatlerinde sendikal eğitimin yapılması vb. talepler için metal işçisi bekleme tutumundan vazgeçmeli ve bir an önce inisiyatifi eline almalıdır.

Uzun yıllardır kapalı kapılar ardında imzalanan sözleşmeler ile metal işçisini köleliğe mahkum eden sendika ağaları ile MESS kodamanları, sonrasında yaptıkları sözde pazarlıklar ile süreci bitirip, metal işçisine söz hakkı bile tanımazdı. Ancak 2015 Metal Fırtına ile saltanatları sarsılan sendika ağaları kendilerini o koltuklarda rahat hissetmesinler. Meydanlarda, salonlarda şov peşinde koşan ağa takımı sözleşme görüşmelerinde ne konuşulduğunu açıkça, şeffaf bir şekilde tüm metal işçileri ile paylaşmalıdır. Tüm görüşmeler canlı yayınlanmalıdır. İşçilerin onayı olmadan hiçbir sözleşme maddesi imzalanmamalıdır. Bunu başarabilmenin yolu da Metal Fırtına'da olduğu gibi metal işçisinin bu istemler uğruna harekete geçmesiyle mümkündür.

MİB MYK OLARAK METAL İŞÇİLERİNE ÇAĞIRIMIZDIR!

Pandemi sürecinde iyice ağırlaşan ekonomik ve sosyal saldırılara karşı birlik olmalı, bölümlere dayalı komitelerde bir araya gelmeliyiz. Baskılara, korkulara inat işçilerin birliğini sağlamak için mücadele edilmelidir. Türkiye'nin ve dünyanın dört bir yanında işçiler ayağa kalkıyor. Hakları ve gelecekleri için direniyor. Kod 29 zulmüne, ücretsiz izine, sendika düşmanlığına karşı Sinbo, Alba, Kentpar Otomotiv, Belkarper, Adkoturk, Uğur Tekstil, İpekış, Bakırköy Belediyesi, CarrefourSA, MITSUBA ve daha birçok işyerinde işçiler direniyor. Metal işçisinin dağınıklığını, örgütsüzlüğünü ortadan kaldırmak için birlikler kurmalı, direnen işçiler ile dayanışmayı yükseltmeliyiz. Yaşamda, fabrikada sorunları yaşayanlar biz isek, çözüm de kendi ellerimizdedir. Çözüm için mücadele etmekten başka çıkar yolumuz yoktur.

MİB MYK Ekim ayı toplantımızı yaptığımız tartışmalar ışığında ve oluşturduğumuz politikalar çerçevesinde bülten planlamamızla bitirdik.

**METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ
MERKEZİ YÜRÜTME KURULU**

Ekim 2021

Alba direnişlerinden açıklama:

Artık kol kırılıp yen içinde kalmasın!

İşçi, kadın ve sendika düşmanı Alba patronuna karşı mücadelemizde işten atma saldırısının karşısında başlattığımız direnişimizin 60. günündeyiz. İki aydır sendika yönetimi ile yaşadıklarımızın kamuoyunun bilgisi dahilinde olmasını zorunluluk görerek bu konuya dair ilk açıklamamızı yapıyoruz. Artık kol kırılıp yen içinde kalmasın, yürüttüğümüz ve yürüteceğimiz tartışmalarla sendikal bürokrasiye karşı mücadelenin güçlenmesi ümidi ile...

HER KADEMESİNDE TEK ADAMLARIN OLDUĞU DEĞİL, DEMOKRATİK İŞLEYEN VE DİRENİŞÇİ BİR PETROL-İŞ!

Bizler Alba'daki sendikalaşma boyunca, özellikle de direnişimiz başladıktan sonra üyesi olduğumuz Petrol-İş'in güncel tablosunu ve sendikamızın yönetimine hakim olan bürokratlaşmış anlayışı yakından gördük.

Direnişimizin iki ayı içerisinde sendikayı sahiplenmeye; Petrol-İş üyelerini sendikamızı mücadeleciler bir çizgide yeniden inşa etmeye çağıran mektuplarımız oldu. Direnişimiz ve yeni işten atmalar devam ederken iki ayın ışığında tüm kamuoyunun bilgilendirilmesi için sendikamız Petrol-İş yönetiminin tutumuna dair ara bir açıklama yapma zorunluluğunda hissediyoruz kendimizi.

Bu açıklama en çok da baktığını görmeyen, duyduğunu anlamayan, bilip de bilmezlikten gelenlere... Sendikalar nasıl ki patronla ve onların devletiyle uzlaşarak tabanına dayanan mücadeleden kaçınıyorsa emekten yana olduğunu söyleyen kimi kurumlar da sendikaların yönetimlerinin uzlaşmacı, kaçkın halle-

riyle uzlaşıyorlar. Bu da biz işçilerin mücahedelesine zarar veriyor.

Sendika ile iletişimimizin olmadığını sanarak bilmişlik taslayanlar; taciz meselesini "şova" çevirdiğimizi söyleyip bir de inkar edenler; işçilerin politik olabileceğine, politik söz söyleyebileceğine inanan sol anlayışlar ile de karşılaştık. Bunların bizi kıran yanları oldu, ama bu anlayışlara karşı mücadeleyi de kendimize sorumluluk bildik.

HER TARTIŞMAYI YETKİYE BAĞLAYAN SENDİKA BAŞKANLARI, ÜYELERİNE SAHİP ÇIKMAK VE ÜYELİKLERİN DEVAMI İÇİN HİÇBİR ÇABA HARCAMIYOR!

Bizler Alba işçilerinin birliğini sağlamak için uzun zamandır çaba harcıyoruz. Ocak'ta patronun zam yapmayacağını söylemesi üzerine ortaya çıkan tepki ile sendikalaşma sürecine girdik. Daha öncesinde de Alba'daki örgütlenmeden haberdar olan Petrol-İş şube yönetiminde olanlar ile görüşmeye başladık.

Üyelerle toplantılar yapmaya başladığımızda sendika yöneticilerinin katılımı için ısrarlı çağrılarımız oldu. Bunlara karşılık alamadık. Bizim sendikaya uğramamız, yine bizim çabamızla ilerleyen telefon görüşmelerinin ötesine geçemedi. Daha bu süreçte sendika adına temsilcileri görememek işçi arkadaşlarımızın sorgulamasını başlatmıştı. Bir yanda sendikalaşma için çabalayan işçiler var bir yanda da görüşmeye gelmekten kaçınan yöneticiler. Mücadele etmeye çalışan işçilerden kopukluk çok net kendini gösterdi/gösteriyor.

İşten atılma sürecimizde de biz boyun eğip gitmeyeceğiz dedik. "Yetki yokken sendika merkez yönetimi sahiplenmez" denildi. Kendi iç görüşmelerini yapacaklarını ifade etmeleri üzerine zaman da tanıdık. Fakat sonuç yine kaçkınlıktı. Fabrika fabrika gezerek Petrol-İş üyesi işçilere ve temsilcilere sürecimizi anlattık. Şube ve genel merkez ile görüştük. Tabandan tavana herkesle ortak bir tartışma yürütmeye çalıştık.

"Sendika ne derse desin bireysel olarak yanınızdayız" diyen yöneticiler, temsilciler sadece direnişin ilk haftasında bir uğradılar. Genel merkez ve şube başkanı tarafından direnişin sahiplenilmeyeceği söylenince ayaklarını kestiler. Bireysel olarak her türlü yanınızdayız diyenler hal hatır bile sormaz oldu. Sendikanın tutumu karşısında basiretsiz kaldılar. Şubedeki üç yöneticiden ikisi bize "direniş devam etmeli" derken irade koymadılar.

Tek kişinin belirleyiciliğinde, demokratik bir işleyişten uzak sendikal anlayış işçilerin mücadelesine duvardan setler örmektedir. Sözde mücadele derdi olanlar, buldukları konum kaybolmasın diye sessizlikleriyle bu tablonun parçası olmaktadır. Bu takatsizlikle sendikada kalmalarının da mücadeleye herhangi bir katkı sunamayacağı açık.

Gebze Şube başkanı Eyüp Akdemir de genel başkan Süleyman Akyüz de "yetki olmadan sürece dair yapacağımız bir şey yok" diyerek yetki düzeyine gelinmemiş olmasını bahaneye çevirdiler. Bir sendika düşünün üyelerine sahip çıkmıyor, madde herhangi bir beklentisi olmadığını söyleyen işçilere bir önlük bir şapka bile vermiyor. Peki direnişe sıcak bakmamalarını

anlamaya çalışalım diyelim, yetki almak için üyelik yapma çalışmasının neresinde duruyorlar? Bu konuda da ne bir çaba var ne de emek veren işçilere varlıklarını hissettiren en azından bir görüntü.

Sendikanın direnişi sahiplenmemesinin patronun tüm saldırılarına rağmen üyelikleri devam ettirmeye çalışan, sendika üyesi olan içerideki işçi arkadaşların üzerinde olumsuz bir etkisi oldu. Ama biz bunlara takılmamayı bilip yol yürümeye çalışıyoruz. Tüm yaşadıklarımızla işçi sınıfı bilincimiz daha da artıyor ve mücadeleye dair inancımız daha da güçleniyor.

DİRENİŞİ SAHIPLENMEYELER, FLORMAR'A MALİYET HESABI YAPIYORLAR!

Sahiplenmeyeceklerini, direnişin gereksizliğini söylemekle de yetinmediler. Şube başkanı, Flormar direnişinde aylarca direnip bir tane bile üye yapamamaktan, sonuçta yetkinin alınmamış olmasından "yakındı". Sendikaya 2 milyon liraya mal olduğuna dair cümleleri ile mazeretlerini maliyet olarak tanımladılar.

Flormar direnişi 200'ü aşkın gün sürdü, kadın işçilerin mücadelesi açısından önemli bir deneyim ortaya koydu.

Petrol-İş'i sessizliğinden silkindirdi. Mücadeleciler bir görüntü ile yeniden öne çıkardı. Sendika tercihiyle bulunurken Flormar'da ortaya konan direniş sendikaya güven duyarak başlamamızın önemli bir örneği idi.

Ki Flormar direnişinin rüzgarı Süleyman Akyüz'ün Gebze şubeden genel merkez başkanlığına çıkmasına vesile olmuştur. Ama onun da Flormar'a dair tek sözü "abartılmış o kadar da para harcanmadı" sınırında oldu. Flormar direnişine sırtını verip genel merkeze gidenlerin bugünkü yaklaşımı, direnişlerle anılan bir sendika olmamak.

Birkaç sene önce Flormar'da 8 Mart'tan bir gün önce apar topar direniş bitirildi. İşçiler, yapılan toplantıda polis saldırısı vb. üzerinden korku yayarak ikna etmeye çalışıldı. Bunlara rağmen "devam ederseniz de sendika yanınızda olmayacak" denildi. Biz de benzerini yaşadık. Direnişimizin ilk günlerinde şube başkanı benzer bir konuşmayı bize de yaptı.

Dün Flormar'ın bitirileceği gün Süleyman Akyüz'ün söylediklerini, bugün biz Albacılara sarf eden şube başkanı Eyüp Akdemir oldu. Her şeye rağmen direnme iradesini ortaya koyan direnişçilere o gün de bugün de deneler şuna çıkıyor, ne yaparsanız yapın biz yanınızda yokuz.

TACİZ KADINLA ERKEK ARASINDAKİ KİŞİSEL BİR MESELE DEĞİL TOPLUMSAL BİR SORUNDUR!

Üyelerinin uğradığı taciz ve bunun

üzerinden ortaya konan tepkinin ardından işten atılan kadın ve erkek işçiler olarak biz üyelerinin yaşadıklarına dair söz dahi söylenmedi.

Petrol-İş Sendikası'nın genel merkezinde direniş ve Alba'da yaşananlar konuşulurken sendikanın kadın meselesine dair yaklaşımını, kadın işçi çalışması açısından ayrı bir yerde durma çabasını, tüzüğünde bu konuda maddeler olduğunu hatırlattık.

Meseleyi tartışırken genel başkan tacizi kadınla erkeğin arasında geçen kişisel bir olay olarak tartıştı. Sanki tacizi yaratan bir zihniyet, tacizin her türlüüne yaptırım uygulamayarak önünü açan bir kadın düşmanı toplumsal düzlem yokmuş gibi yaklaşıldı. Günümüzde burjuva katmandakiler bile söylemlerinde tacizi, kadına yönelik şiddeti önlemeye dönük toplumu sorumluluğa davet ediyor. Ama sözde kadın politikaları üreten sendikamız taciz sorunu yaşayan kadını kendi kişisel bilinç ve çabasına terk ediyor.

Bu sendikanın bünyesinde, bu anlayışla yoğrulmuş Novares'in baştemsilci olan, EMEP'li kimliğiyle kendini özel olarak ifade eden Sinan Karataş ise "tacizi şova çevirdiniz" cümlesini çok rahatından sarf edilebiliyor.

Bizler fabrikada yaşanan tacizlere nasıl göz yummadıysak, nasıl ki tacizci işçi Zekeriya Bursa'ya karşı örgütlü bir tutum sergilediysek, tacize karşı sesimizi direniş alanında da yükseltiyoruz. Ve sendikamızın kadın işçilerin yaşadığı sorunlar karşısındaki sorumsuz tavrına da tacize dair bakışına karşı da mücadele hem bizim hem de tüm Petrol-İş üyelerinin sorumluluğudur.

SARAYIN DEĞİL DİRENİŞİN VE ÖRGÜTLENMENİN YOLUNU TUTAN BİR SENDİKAL ANLAYIŞ İÇİN İLERİ!

Biz direnişimiz sürecinde gördük ki direnişimizin yolunu bulamayan sendikamızın yöneticileri saray görüşmelerinde boy gösterdiler. Petrol-İş yönetiminin anlayışının değiştirilmesi şart. Bunun için de işçilerin bilinçli örgütlenmesine, mücadeleye bir çizgi için değiştirici ve ilerletici bir harekete ihtiyaç var.

Direnışçi bir çizgi, örgütlenme seferberliği, tabanın sorguladığı ve denetlediği bir Petrol-İş;

-Tek adamların belirlediği değil, tabandan tüm işçilerin katılımı ile demokratik bir şekilde işleyen,

-Tacize karşı her durumda tutum alan ve kendi içinde ortaya çıkan tacizkar tutumlara dair yaptırım uygulayan,

-Sarıya göre değil davanın haklılığını göre hareket eden,

-Sarayın değil direniş mevzilerinin yolunu tutan bir anlayışla sağlanabilir.

PETROL-İŞ ÜYESİ ALBA DİRENİŞÇİLERİ

Mitsuba fabrikasında "işgal" eylemi

Mitsuba fabrikasında sendika düşmanlığına ve işten atma saldırısına karşı işçiler fabrika içerisinde 11 Ekim'de direnişe geçti.

Fabrika önündeki direnişin 12. gününde beş işçinin daha işten atılması üzerine işçiler fabrikayı terk etmeyerek üretimi durdurdu. Hiçbir hakları tanınmadığı gibi sendikada örgütlenme hakları gasp edildikten sonra işten atılan işçiler tümüyle meşru biçimde arkadaşlarına sahip çıktı ve fabrikayı terk etmeye fiili greve gitti.

Direnışle dayanışma gece ve ertesi gün sürdü. Diğer fabrikalardan işçiler, sendikalar, siyasi partiler işçilerin haklı eylemine destek verdi. Sendikacı ve güvenceli çalışma talebini yükselten **Alba direnişçileri** de Mitsuba işçilerini yalnız bırakmadı. İşçi birlikleri, sendikalar, meslek odaları da sosyal medyada yaptıkları paylaşım ile Mitsuba işçilerini selamlayarak dayanışma dileklerini ilettiler.

İstanbul Tabip Odası, sosyal medyada yaptığı paylaşım ile "Direnişteki Mitsuba işçilerinin haklı mücadelesini dayanışma duygularımızla selamlıyoruz" dedi.

DEV TEKSTİL açıklamasında "Sendika hakkı için mücadele eden, Birleşik Metal-İş 2 Nolu Şube'de örgütlenen işçilere karşı patronun saldırıları sürüyor" denilerek direnen işçilerle sınıf dayanışmasını yükseltme çağrısı yapıldı.

Tekstil İşçileri Birliği, sermayenin saldırılarına direnen işçileri selamlayarak "Metal işçileri fabrikaya kapanarak birliğine ve haklarına sahip çıkıyor. Yaşasın Mitsuba direnişi!" ifadelerini kullandı.

Ege İşçi Birliği sosyal medyada yaptığı paylaşım ile "Soğuk sonbahar sabahına güneş gibi açan Mitsuba işçileri içeride ve dışarda mücadeleyi sürdürüyorlar. Yaşasın hakları için mücadele eden işçiler" dedi.

TOMİS sosyal medya hesabından şu paylaşımı yaptı: "Sermayedarların dayattığı sefalet ücretleri ile kölece çalışmayı kabul etmeyen 'insanca çalışmak ve yaşamak istiyoruz' diyen işçilerin mücadelesi büyüyor. Bu mücadeleden korkan patronlar ise haklı ve meşru talepleri için mücadele eden işçileri işten atarak sendikal faaliyete saldırıyor. Sendika düşmanlığına ve işten atmalara karşı patronlara verilecek en güzel yanıt, üretimi durdurup, iş yerini terk etmemektir. Mitsuba işçileri de sendika ve işçi düşmanlığına karşı patrona gücünü göstermiştir. Üretimden gelen gücü göstermiştir. Şimdi yapılması gereken Mitsuba işçilerinin yanında olmaktır. Gün, Greif İşgali ve Metal Fırtına'dan aldığımız dersleri hayata geçirme gündür."

İkinci gün valilikle görüşme yapı-

dıktan sonra görüşmeye katılan heyet fabrika önüne geldi. Sendika Genel Başkanı Adnan Serdaroğlu ile Hami Baltacı ve Necmettin Aydın içerideki işçilerle görüşmeye girdi. Saatler süren görüşmelerin ardından işgal sona erdirilerek sloganlarla fabrikadan çıkıldı. 24 saat süren işgalden çıkan işçilere fabrika kapısında açıklama yapıldı.

Sonrasında işçiler, sloganlarla fabrika önünde bekleyen arkadaşları ve dayanışmacılarla buluştular. Sürece dair Birleşik Metal-İş Gebze Şube başkanı Necmettin Aydın açıklama yaptı.

Açıklamada, 10 kişiye yakın tazminatsız işten atılan işçilerin tazminatlarının verileceği belirtildi. Bununla birlikte, sendikamızın tanınması yönünde görüşmelerin süreceği, taslak hazırlanarak sunulacağı ifade edildi.

İşgaldeki işçiler, atılan işçilerin geri alınmamasına üzgün ve tepkili fabrikadan çıktılar. Polis saldırısını göze aldıklarını ifade eden işçiler, kendilerine sorulmadan alınmış kararlar sendika yöneticilerinin fabrikaya gelmesine tepkili konuşmalar yaptılar. Özellikle kadın işçilerin tepkisi öne çıkıyordu.

KIZIL BAYRAK / GEBZE

MESS TİS görüşmeleri başladı

Otomotiv, beyaz eşya ve elektronik sektörleri başta olmak üzere metal iş kolundaki 179 iş yerinde yaklaşık 150 bin çalışanı ilgilendiren Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) ile Türk Metal, Birleşik Metal-İş ve Özçelik-İş arasındaki Grup toplu iş sözleşmesi sürecinde görüşmeler başladı.

TİS sürecinde Arçelik, Bosch, Ford Otosan, Mercedes, Renault, Tofaş ve TürkTraktör'ün de aralarında olduğu fabrikalarda, metal işçisinin 2021 ile 2023 dönemindeki mali ve sosyal hakları belirlenecek.

MESS ile Türk Metal Sendikası arasındaki ilk oturuma **Türk Metal** Sendikası adına Genel Başkan Yardımcısı Uysal

Altundağ, MESS adına Genel Sekreter Fatih Ay katıldı.

Açılış konuşmalarının ardından müzakerelere başlandı. Yapılan görüşmelerde 12 madde kabul edilerek tutanak altına alındı. 2 madde ertelendi. Müzakereler sırasında MESS tarafı sözleşmenin 3 yıllık olmasını öngören bir teklif verdi ancak Türk Metal Sendikası'nın bu teklifi reddettiği belirtildi. Bunun üzerine teklif "daha sonra görüşülmek üzere" ertelendi.

Sembolik bazı maddeler kabul edilirken ertelenen maddeler şöyle sıralandı: "Madde 6 Kapsam ve yararlanma. Madde 62 Gözaltına alınma, tutukluluk ve mahkumiyet halinde fesih ve tekrar

işe başlatma. Madde 77 Yürürlük : Yürürlük süresi"

Birleşik Metal-İş ile yapılan görüşmede de benzer bir tablo oluşurken, sendikamızın görüşmeye dair açıklamasında "Sendikamız sözleşmenin 3 yıllık olmasını kabul etmeyeceğini, tartışmaya çağırmasını kesin bir şekilde belirtmiştir." denildi. Görüşmeye, Birleşik Metal-İş Genel Sekreteri Özkan Atar'ın yanı sıra şube başkanları, işyeri temsilcileri, uzmanlar ve avukatı katıldı.

TİS görüşmelerinde **ikinci oturum** için taraflar, 26 Ekim 2021 tarihinde İstanbul'da yeniden bir araya gelecek. Türk Metal ile 10.30'da, Birleşik Metal-İş ile 14.00'te görüşülecek.

Yol serisine Sunuş

Hikmet Kıvılcımlı

50. ölüm yıldönümünde anmakta olduğumuz **Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın** 1929-33 yılları arasında Elâzığ zindanında kaleme aldığı dokuz kitaplık ünlü **Yol serisinin ilk kitabını oluşturan Genel Düşünceler'in Sunuş'unu** okurlarımıza sunuyoruz. Bu vesileyle bu büyük dava insanının anısı önünde bir kez daha saygıyla eğiliyoruz.

SUNUŞ

Bu notları neden kaleme alıyorum? Onu açıklamamak, içine girilmek istenen konunun kapısını açmamak, binaya bacadan dalmak gibi olacak, Uzatmamak için, kaleme sarılışın iki nedenini söyleyelim: 1- Genel neden; 2- Özel neden var.

1- GENEL NEDEN:

Adeta enternasyonal olan nedendir. 3. Enternasyonal'in bütün dünya şubelerine kendisini dayatan nedendir.

Bu nedeni, bugünkü gerçek sosyalizmin, Leninizmin doğarken attığı ve sonuna kadar sıkı sıkıya tutunduğu büyük devrimci ilkesinden alıyoruz. Lenin 1902 Mart sonunda bitirdiği **Ne Yapmalı**'sıyla Bolşevizm'in sağlam teorisini kurarken şöyle diyordu: *“Genç hareketimiz, öteki ülkelerin deneyimlerini içine sindirmedikçe verimli olamaz.”*

Ama o başkalarının denemelerini hazmetmek, “temsil etmek ve içine sindirmek” işinin, yalnızca o deneyimleri tanımak, ezberlemek ve kopya etmek olmadığının da ısrarla anlatıyor ve yazıyordu; *“Kendi kendini eleştirmeyi ve denetlemeyi bilmeli.”* (Lenin, **Ne Yapmalı**)

Lenin'in “genç” örgütü bu öğüdü beynine çivilediği içindir ki, nesnel koşulların olanaklarından da hız alarak, Avrupa'nın ve 2. Enternasyonal'in iliklerine kadar gerçekten dağınık, “eski” ve “ihtiyar”, hatta bunak -ve Lenin'in deyimiyle “kocakarı”- örgütlerin geveleye geveleye posa haline sokmak üzere buldukları devrim doktorilerine bir daha can verdi. Ve bütün yaşlı dünya partilerinden önce, en büyük devrim dalgasını idmanlı kulaçlarıyla atlayıp geçti. Şimdi Sovyetler köprüsünden sosyalizme koşuyor.

Ruhu aynı ülküyle tutuşmuş devrimci varlıklara bundan büyük ders ve bundan daha uyulacak örnek olur mu?

Bu alandaki “gençliğimiz” kadar, boşluğumuz da besbelli. Ve bu boşluğun

Türkiye proletaryası bir yandan enternasyonal işçi sınıfının devrimci karakterini kazanıyor, öte yandan içinde doğduğu gübreliğin bazı özelliklerinden henüz yakasını sıyrılmış değildir. Hele çete savaşlarındaki mitlaferler, hınk deyimleri, proletaryanın geniş sınıf savaşında birer “yoldaş” değil, birer “yol arkadaşı” olarak kaldıkça, küçükburjuva etkileri her zaman acı acı hissedilecektir. Ve bugün de hissedilen o etkilerdir.

derinliği kadar uçurumlaşmış bir hatanın karşısında, bugün birçok erginleşmemiş ya da mekanikleşmiş, taşlaşmış baş dönüyor. Ve ne dediğini, ne yaptığını bilmezcesine, gittikçe fırtınalaşan yaşam dövuşü içinde devrimciler sınıf yolunu şaşırıyorlarsa, bu şaşkınlığın nedenlerinden başlıcasını, “kendi kendini eleştirmeyi ve denetlemeyi” bilmeyište bulmak olanaklıdır.

Lenin, bir örgütün ne olduğunu anlamak için, hataları karşısında ne tavır aldığına bakın der. Ve her zaman der ki: Bir hatayı görmek ve kavramak, yarı yarıya düzeltmek dernektir.

Hata nedir? Ortada

1- “Diğer ülkelerin deneyimlerini hazim ve temsil” etmemek, kanına ve ruhuna sindirmemektir.

2- O deneyimlerden çıkarılmış derslerle “kendi kendini eleştiri ve denetlemeyi” bilmemektir.

Bir itiraz gelebilir: Canım, eleştiri ve denetleme “baş”ların yapmadığı bir şey

mi sanki?

Fakat biz başların -şeflerin anlamına da gelir- “iç”lerinde sinmiş öyle Türkçesi “ne idüğü belirsiz” görüş ve bilgileri kasıtmıyoruz.

Birincisi, parti meydanında maskesiz dövüşen ve maskeleri amansızca vurup düşüren, diyalektik, disiplinli düşüncelerden söz ediyoruz.

İkincisi, yalnız parti “baş”ları arasında geçecek bir kör- dövüşünü saymıyoruz. Partinin kitlesi önünde ve içinde, hiç olmazsa parti kadrosu çerçevesinde, partiliye, “dövüşüyorum demek ki varım” dedirtecek türde çarpışmalardan konuşuyoruz.

Bu tür çarpışmalara bilimsel tartışma denir. Sosyalistçe bilimsel tartışma nasıl olacak? Lenin diyor ki: Parti içinde devrimci niteliğini ve işçi karakterini kaybetmeyen her bilimsel tartışma, doktrinice bir ilerleyiş, bir ilerleme işaretidir. (Lenin, **Ne Yapmalı**) Demek, Leninci tartışma gibi nitelikleri

tanıyacak: Partici, devrimci, proleterci... Bu tanımları daha elle tutulur bir duruma getirmek için şöyle açalım: 1- Parti çerçevesi içinde, 2- Parti disiplinine uygun tartışma kavramını burada uzun boylu açmaya gerek görmüyoruz. Tek sözle, mutlak ve soyut ve tartışma için tartışma değil, partinin pratik ya da teorik ilerleyişi için yapılanlara yararlığı dokunacak ve ancak karara varılınca kadar sürecek bir tartışmadır. 3- Gerçek sosyalizm ilkerlerinden sapmamış devrimci, 4- Proleterci (yani mücadeleciler) ve gene proleterci (yani maddeciler), 5- Bilimsel, yani olanların gerçekçi ve dinamik çözümlemesi yapılarak, 6- Birkaç “baş”ın esrar parçalayan dehlizleri içinde kaybolmamış ya da pusukurmamış, soyut ve mutlak değil, tüm bedeninin bütün hücrelerinin her zerresini saran, sarsan, kamçılaman ve canlandıran somut tartışma gerekir.. Daha doğrusu bize, göz ve kulakla duyulur, fakat daha çok yazılı biçimde, uygarca, akıcı, sürükleyici, saldırgan tartışma gerek.

Buradaki görülüp tutulma koşulu dostlar içindir. Yoksa elbet tartışmalarımızı düşman görmemelidir. Bunun tersi kimin aklına gelir? Fakat bizde en eksik olan şey, yazıyla düşünce bildirme biçimidir. Peki, herkes ağız içinde gevelenenden ne anlasın? Dedikodu hangi ilke kazancına kapı açabilir?

Bizde bu yok! Bu yoksa, tam “sosyalist” bir parti de yoktur.

Tabii “yok” sözcüğü ortada hiçbir şey bulunmuyor demek değildir. Bir akım, bir hareket, hatta bir örgüt bulunabilir. Fakat bu hareketin ve örgütün Leninci kavrayışla “parti” olabilmesi çok daha başka şeydir. İleride göreceğiz.

Bunu bilmeyen ya da bilip de söylemekten korkan kişi, ya Leninizm'i softaca ezberlemiş bir skolastiktir, medrese kaçkınidir, ya da oldukça sinsi, oldukça tehlikeli, bir harekette kuyrukçu ya da bozguncudur.

Her iki durumda da, her iki kategori anlayış, proletaryanın devrimci keşif kolu için yalnız ağır bir yüküdür. O kadarla da kalmaz. Hareketin kangreni ve düşmanıdır. Öylesi hemen ameliyat edilmeye muhtaçtır.

Bu yanlış! Sosyalist, yanlış karşısında ne katır inadıyla direnir, ne kocakarı bunaklığıyla yamyassı apışıp kalır.

Gerçek sosyalist, yanlış önünde, o hatayı düzeltinceye kadar çeliktan bir yay gibi önce gerilir ve sonra sağlamlaşan ve düzelen taze inancıyla, gerileyişini fersah fersah aşarak, bir hamlede zembereğinden fırlar ve ilerler. İşte günün gücü! Ve boynumuzun borcu.

“Bireyler için doğru olanı, uygun değişikliklerle siyaset ve partilere de uygulamak mümkündür. Mantıklı olmak yanlışla düzmekten ibaret değildir. Hatasız insan yoktur ve olamaz. Mantıklı olmak, temel yanlışlara düşmemek ve yanlışları kolayca ve hemen onarmayı bilmektir.” (Lenin, **Sol Komünizm...**, s.25)

Onun için yaşamı partinin yaşayışıyla hal ve hamur olmuş, bunları orada ağartmış, başını ona adanmış bulunan her militan yoldaş, o parti “günah”ının kefaretiyle böyle açık seçik satırlarla vermeye mecburdur.

Zorunluluğa uydum. Bu gücü ne dereceye kadar başaracağım?

Yalnız, elimden geldiği kadar değil

-son Merkez Komitesinin kararına göre-mecbur olduğum dereceye kadar uğraşacağım.

2- ÖZEL NEDEN:

Ulusal nedendir. Öz bizim illettir. De-terminizmi ortada, en isterik krizleriyle bar bar bağıyor! Tabii, genel nedenin dünyaya getirdiği ucube eniktir bu.

Yukarıda bir uçurumdan, bir uçurumun üstünde dönen başlardan, yolunu şaşırılmış dolaşık bacaklardan söz ettik. Kuşkusuz o başların içinde koparılması gerekenler kadar, dönmemesi gerekenler de var. Fakat uçurum öylesine sarp ve derin ki...

Kuşku yok, dolaşan bacaklar yalnız başka sınıfların meyhane ve kerhanesinden yeni çıkmış sarhoşların bacakları değildir, Hatta bunların çoğu yolun çetinliğine, taşına, dikenine takıldığı için sapıtıyor ve sendeliyorlar, sapıtmamaları ve sendelememeleri gerek. Bununla birlikte, yol öylesine karanlık ve çorak ki...

Savaş alanına geç gelmiş bir ordu, bir sınıf. Bu yeni sınıfın henüz strateji ve taktik planlarını çizmiş taze bir keşif kolu (öncü parti). Düzenli, planlı, tutkun bir meydan savaşı yerine, hâlâ gelişigüzel çete çarpışmaları oluyor. İşte manzara bu.

Çete savaşı biliniyor. Biraz gönüllü savaşıdır. Gönüllü demek; hani ya, canı istemiş de gelmiş demek gibi bir şeydir. Öyleyse, canı istedi mi, geldiği gibi gider de.

Gönüllüler içinde savaşın sapılmaz hedefine yaşamsal bir zorunlulukla candan itilmeyenler, herhangi bir ikinci derece hoşnutsuzluktan kopup takılmışlardır. Ya da Lenin'in Almanca'dan aktardığı sözcükle *mitlaufer* (birlikte yürüyüş ve yol arkadaşı): Bizimle ancak bir konağa kadar gidebilecek ve ondan sonra bizden kendi yolunca ayrılacak yolcular sanıldığından daha çoktur:..

Bu gibileri uzun ve acı tatlı deneyimlerle anladığımıza göre: Onlar yola çıkararak bizden ve herkesten daha kıyak nara atarlar ve eğer hedefe bir iki gün içinde varılıverirse, bu gibiler yaygalarının önüne geçilemeyen kişiler oluverirler.

Kimden sözettüğümüz anlaşılıyor: Küçükburjuvaziden!

Bir zamanlar işçi sınıfına, hele onun keşif koluna adım uydurmuş olan küçük-

burjuvazinin ünlü becerisini kanıksamayan bilinçli işçi bilmem kalmış mıdır?

Beceri şudur: Bir küçükburjuva -sınıfça ya da asılca küçükburjuva kafası-parlak bir gönüllü çeteci olabilir. Ancak yayılımı geniş bir meydan savaşında kesin sonuca kadar siperini bırakmamaya gelemez. Hele siperini bırakmamaya “zorunlu” edildiğini görmeye hiç dayanamaz. Onun için, savaşçı ordu disiplini altına sokulacağını sezmek ölümdür.

Küçükburjuva, yukarıdan gelen bir emirle ve aşağıdan vuran bir zorla değil, aklınca “canı istediği” için işçilerle yan yana gidiyordur. O mübarek canı istemedi mi, dilediği gibi hareketine hiçbir şey engel çıkarmamalıdır.

Çete savaşı gelişti de gönüllüler keşifkolu düzeninde bir hizaya getirilmeye başlandı mı, çingar kopar. Türkçe'deki tiryaki sözüyle: “zor oyunu bozar”. Ancak oyunu bozan aktör, küçükburjuvadır.

Küçükburjuvanın kendine göre muazam bir “namus”u, müthiş bir “özsaygısı” vardır. O hiçbir zaman açıkça ve mertçe “ben şahımı bu kadar severim!” deyip çekilemez. Buraya kadar birlikteydik, artık ben gidemeyeceğim tarzında bir allahısmarladıkla ayrılamaz.

Öyle açık görünüş ve açık yürek onun mistik ve esrarengiz ideolojisine ve psikolojisine karşıt olduğu kadar namusuna ve özsaygısına da pek dokunur.

Öyleyse?.. Öyleyse, bütün parti tarihlerinde görülen şu iki kategori eğilim fırlar:

1- Kaçma eğilimi: Parti içinde kırılacak putlar bulunduğunu, ayrıcalıklı otorite zorbalığına karşı koymak gerektiğini, “denetim, eleştiri” ve ilh. özgürlüklerinin kalmadığını söyler durur küçükburjuva. Bulanmak için fırsat kollayan, karışmaya elverişli düşünceleri büsbütün bulandırmak ve karıştırmak... Lenin'in sık sık kullandığı deyimle “konfüzyonizm” (karma-karışıklık) olayının iş ve disiplin alanına dökülmesi alır yürür. Bu durum, daha ünlü adı ve sanıyla anarşistdir:..

2- Kaçamak eğilimleri: Küçükburjuva yığınının kendine göre bir yoğurt yiyişi vardır. Onun öyle derin “kendi kanaatleri”, öyle değeri ağır “kendi bakışları”, o kadar özgün “kendi düşünceleri” vardır ki, mutlaka dikkatli bir gözle ele alınmalıdır. Yoksa parti tehlikededir. Yangın var! Bu hal konfüzyonizmin söz ve teori

alanına sokulması olur. Bu, daha ünlü adı ve sanıyla oportünizmdir!

Proletaryanın çetin sınıf savaşına dayanamayıp tabanı yağlayanlar sanıldığı kadar tehlikeli değildir. O içten karakterizlere ve korkaklara hatta şöyle bir teşekkür etsek, pek de hesapsız bir iş yapmış sayılmayız.

Büyük tehlike, bu mücadele kaçaklığını bir sürü kaçamakla karmakarışıklaştırmaktır. Kendi bozgununu parti bozgunu gibi görmeye ve göstermeye gitmektir. Asıl tehlike bu kaçamak ve bozgun yapmaya kalkmış pratik ve teorik sapıklardadır. Yani oportünistlerde ve anarşistlerdedir. Bu sapıklar -bütün onurlu küçükburjuva sapıkları gibi- biz sapıttık diyemezler. Sapıttık demek için doğru yola, devrim yoluna girmeyi göze alamaz. Oysa “çeteci” küçükburjuva unsurunun sonuna dek gitmeye ne gücü, ne de niyeti kalmamıştır. Kalmadığı içindir ki, bu sapıtma ortaya çıkmıştır.

O zaman her sapıtma kendi kendisine haklı bir düşünce ya da doğru bir görüş süsü vermeye kalkar. Sözüm yabana düşünce ayrılıkları baş gösterir. Mezhep özentileri, tarihak görüntüleri alır yürür. Örgüt deyimleriyle hizipler türer, fraksiyonlar ürer.

Buraya dek açıklamamızın gelişen anlamı bir cümleyle şudur: Çete mücadelesinden parti savaşına geçen örgüt içinde, yeni doğrultumuzdan ve hizımızdan ürken küçükburjuva unsurları fraksiyonlaşır:..

Şimdi bu pratik ya da teorik kargaşalıklılığın özellikle içyüzüne geldik. O içyüz, parti kargaşalıklılığının alaturka yanıdır.

Alaturka kargaşalıklılık nedir? Bunu anlamak için, Türkiye'de her yaşayanın (eline bir burjuva gazetesi almayı her adet edinenin diyelim) bildiği ve gördüğü bir örnek vardır. Ünlüdür. Türkiye'de ciddi bir kalem kavgası, polemik tartışması yapmak kimseye nasip olamaz! Ciddi kalem kavgası demek, bilimsel yöntemle nesnel olarak ele alınan somut konuyu olaylarla tarta tarta incelemektir.

Türkiye'de gerek basın, gerek diğer kürsüler, öznel, yani bireysel olmayan, tersine nesnel, yani yalnız sosyal sınıfsal olan bir ağız ya da kalem tartışmasına gelemez. Bir örnek: Kendine sırasında “ciddi” süsü vermeye pek özenen göbekli

bir burjuva başyazarı, karşısındaki küçük-burjuva palavracısıyla politika mücadelesine tutuşurken söze şöyle başlar: “Şeşi beş gören şaşı gözleri ve şabî köpeği suratıyla... insanın bu bilmem ne maskarası kadar utanmaz bir namussuz olması gerekir.” ve ilh...

Her kaleşör böyle ince Sulukule edebiyatına sivanır. Bu tarz her Türkün yumurtadan çikalı beri mahalle aralarında duyageldiği çekişmelerin ezeli üslubudur. Bu tarz sınıfsal, sosyal, hatta bazen doğal sorunların tartışma ve mücadelelerini bayağı kişiselilik salyasıyla belirsiz hale getirmektedir.

“Alaturka” dediğimiz eleştiri ve tartışma tarzı budur. Bunun nedenini özellikle şu noktalarda görüyoruz:

- 1- Tarihsel gelenekler;
- 2- Ülkenin genel kültür düzeyinin düşüklüğü;
- 3- Ülkede küçükburjuva öğesinin üstünlüğü.

Eğer bir sözcükle söylemek istersek diyebiliriz ki, tarihsel gelenekle yarım yamalak kültür düzeyinin düşüklüğü hep gelir, genellikle tartışma alanını şehir küçükburjuvazisinin çerçevesi içinde toplanabilir.

Doğrusu burjuvazi her alanda gittikçe ağır basmaya başlayalı beri, yukarıda söz ettiğimiz türden çekişme orta oyunları hiç olmazsa kısmen seyrekleşebiliyor.

Türkiye proletaryası bir yandan enter-nasyonal işçi sınıfının devrimci karakterini kazanıyor, öte yandan içinde doğduğu gübreliliğin bazı özelliklerinden henüz yakasını sıyrılmış değildir. Hele çete savaşlarındaki *mitlauferler*, hınk deycileri, proletaryanın geniş sınıf savaşında birer “yoldaş” değil, birer “yol arkadaşı” olarak kaldıkça, küçükburjuva etkileri her zaman acı acı hissedilecektir. Ve bugün de hissedilen o etkilerdir.

Yani parti içinde gruplaşmalar -istisnalar kuralı bozmayacağına göre- fraksiyon tartışma ve mücadelelerinde alaturka ve küçükburjuvaca işliyorlar. Çete savaşları dönemi için bazen ve bir dereceye kadar mazur görülebilen bu tarz, parti savaşları sırasında en berbat anarşi yaratır.

O kadarla da kalmaz. Alaturka tartışma ve mücadelenin belli başlı karakteri sınıf anlamını kaybetmiş, kapı arkası dedikoduları olmasındır.

Legal yayını ve kürsüleri bulunmayan bir örgüt içinde oportünizmin ve anarşinin bundan daha uygun ortaya çıkışı olamazdı. Buna benzer sapıtmaları Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi’nin ve ondan sonra Bolşevik Partisi’nin yakın tarihleri içinde ayrıntılarıyla görüyoruz. Menşeviklerden Troçkistlere kadar bütün bilimsel sosyalizm sapıkları bu küçükburjuva yolundan yürüdüler. Açık partici tartışma yerine, kapı arkası dedikodularıyla sığın

yolundan yürüdüler.

16. RSDİP Kongresi’nde sağlı sollu sapıtmalarla gerçek sosyalizmin ilişkilerini karakterize eden Stalin, Bolşevik başarısının sırrı, kulis arası siyaseti yerine ilke siyasetini geçirmesinde yatar diyordu. Bu kısa ihtarin içinde gizlenen şey, bütün bir gerçek sosyalist yöntemdir.

Partinin devrimci savaşında sığın yolundan dedikodu yürütmeyi ilke siyasetine tercih edenler, yalnız bir disiplin cinayeti işlemekle kalmıyorlar, bu gibiler ayrıca içten ilke savaşçılarına karşı sonsuz bir başarısızlığa da mahkûm oluyorlar. Türkiye proletaryası dünya işçi sınıfının bugünkü başının kısa olduğu kadar güçlü olan öğüdünü yerine getirebilecek bilinçte bulunduğunu gösterecektir.

İşte ikinci neden, ikinci amaç budur, sekter ve kısır dedikodular yerine parti çerçevesi ve parti disiplini içinde bilimsel tartışma kapısını açmak...

Tekrar edelim, yalnızca “kapı açmak”, yoksa bu satırlarla her derde deva reçeteler sunmak için, Marksizm-Leninizmden sapmak gerektiğini biliyoruz.

İki sözcük daha. 10-15 yıllık deneyimlerle dolu sosyalizm tarihçemize ve Türkiye’de varolan en eski burjuva partilerinden daha eski bir örgüt geleneklerine, geçirilmiş uzun mücadele konaklarına karşın, henüz Türkiye sosyalist hareketinin topunu bütünüyle gözden geçiren eleştirel analizlerden, taslak kabilinden olsun, ya da derme çatma parçalar halinde bulunsun, eser var mıdır? Hayır.

Bu durum belki de en büyük ideoloji boşluğumuzu oluşturuyor. Geçmişin savaşları, geleceğin kavgasından kopmuş, gelecekte devam etmeyen ve gelişmeyen tozlu arşivler halinde, şunun bunun kafasından unutulmaya mahkûm kalıyor.

1- Bu uzun mücadele konaklarında ne oldu, ne bitti? Bunu akılca değil, Kuran gibi “aktarmalı” ve ortaçağvari ağızdan ağza geçerek yeni kuşaklara taşımak, görüneğe kul olmak değil midir?

2- Biri kalkıp da, sayılan bir elin parmaklarından öteye pek geçmeyen eski yoldaşlarımızdan birine sorsa: “Parti tarihçemizde belli başlı yanlışlar ve onlardan çıkan dersler hangileridir?” dese, acaba “efradını cami, ağyarını mani” sistematik bir cevapla tatmin edilebilir mi?

Öyle bir mucizeye bir an inanmak isteyecek olsak bile, böyle tatmin edici bir cevabın, görgülü yoldaşlar arasında doğacak bilimsel ve kollektif mücadele sonucunda gelişeceği, hiç olmazsa daha sistemleşmiş, daha geniş ve tatmin edeceği olacağı kesin değil midir?

Böyle bir iş ve eser var mıdır? Yoktur. Bu durumu gören kişi, belki de Türkiye sosyalizm hareketinin papa kadar “yanlış yapmaz” olduğunu sanacak. Oysa en büyük yanlışımız ve kusurumuz budur.

Leninizm’de yanlışsızın ne demek olduğu açıktır: hareketsizlik! İş yapan yanlış da yapar. Eğer bizde bir yanlış yoksa, mutlaka bir iş de yapılmamıştır.

Oysa bunun tersi kesindir. Türkiye sosyalizmi oldukça çorak bir çevrede çetin yürüyüşünü hiç kaybetmemiş bir hareket ve bir dinamizmdir. Demek yanlışlara karşı, şimdiye kadar güdülen kavganın bazı özellikleri yüzünden, kimi zorunluluktan, kimi ihmalden doğmuş bir kaygısızlık vardır. Ama örgütün son gelişimiyle dayandığı yeni aşamasında bu kaygısızlık ölmelidir.

Lenin diyor ki: “Bir siyasi partinin yanlışları karşısında takındığı tavır, o partinin ciddi olup olmadığını, sınıfına ve emekçi yığınlar karşı olan görevlerini yerine getirip getirmediğini yargılamak için en önemli ve en güvenilir ölçütlerden biridir. Hatasını açıkça tanımak, yanlış nedenlerini keşfetmek, yanlış doğuran koşul ve durumları çözümlenmek, o hatayı düzeltme araçlarını dikkatle incelemek, işte ciddi bir partinin belirtileri budur. İşte böyle bir parti için görevlerinin üstesinden gelmek, sınıfı ve dolayısıyla kitleleri eğitmek denilen şey budur.” (Lenin, *Sol Komünizm...*, s. 46)

Sorun açık: 1- Görevini ciddiyetle yapan; 2- Sınıfı ve kitleleri eğiten bir parti olmak için, hatalardan ürkmemek, yanlışları dişlemek ve işlemek şarttır.

Lenin *Sol Komünizm: Bir Çocukluk Hastalığı* adlı kitabında hemen baştanbaşa şu gerçeği tekrarlar: Sözde kalmayan öz devrimcilik, durgunluk ve görenekle kopuşmaktan korkmamaktır. Zararlı olan ve zamanı geçen herşeyi kırmaktır. Bunun tersini yapmak bürokratik ve gericiliktir.

Bizde kopuşulacak ve kırılacak olan zararlı ve zamanı geçmiş durgunluk ve görenek nerededir? Gelmiş geçmiş sosyalist hareketlerin değil, bizzat partinin bile hayatında fıskırmış yanlışları parti bilincine geçirmemektir. Ulusal işçi -sosyalist- parti hareketlerinin iyi kötü geleneklerini paslanmaya bırakmaktır.

Şimdiye kadar olan türlü türlü özlü parti sorunlarında gruplaşma yeteneğini gösteren zümrelerin taktikleri, (bilinen kuyrukçu ve denetçilerin soysuzlaştırdıkları deyimle) “tak-tika”ları şu üç tarzda olurdu:

- 1- Susmak;
- 2- Parti disiplini ve legalitesinden gizli kapaklı dedikodular fırsıldaşmak;
- 3- Çetrefil ve çetin sorunları alaya almak...

Lenin’in bu üç nokta üzerinde üç açık düşüncesini saptayalım:

- 1- Susuş: “*Toyca bir hiledir*”.
- 2- Gizli dedikodu yok: “*Düşünce mücadelesine büyük bir önem verildiği zaman açıkça savaş ilan etmek gerekir,*

yoksa saklanmak değildir.”

3- Alay: “*Alaya almak, işin içinden sıvışvermenin, havadan sıyrılıp çıkıvermenin ucuz aracıdır.*” (Lenin, *Rus Devrimi ve Proletaryanın Görevi*)

Şimdiye kadar sağlı sollu ayrı fikirliler tarafından yapılan mücadele geleneği buydu ve bu olacağa benzer. Bu bakımdan sözde kalmayan devrimcilerin boyunlarının borcu, bu öldürücü gelenek ve durgunluk sapıtmalarına karşı gelmektedir. Bunun için şu üç şart gözetilmelidir: 1- Ciddi davranmak; 2- Toyca susmamak; 3- Kavgada gizli kapaklı kaçanlara parti meydanını değil, büyük ya da küçükburjuvaziye doğru yol veren sığın deliklerini ismarlamak ve Lenin’in öğüdüyle “açıkça savaş ilân etmek” gerekir. Zaten fikir çarpışmasında açıkça savaş ilân etmek bilimsel sosyalizmin öz geleneklerinden biridir. Marks ile Engels’in ilk *Komünist Manifesto*’su şöyle bitiyor: “*Gerçek sosyalistler görüş ve amaçlarını gizleyecek kadar alçalmazlar.*”

Gene İngiliz işçi hareketini kangrenleştiren, 2. Enternasyonalı yatalak eden barsak hastalığının, yani oportünizmin mikrobi, işçi asilzadeliliğiyle birlikte tradünyonizm başlarken, Marks saldırı ve iftiralara uğrayacağını biliyordu. Bununla birlikte oportünist başların koparılması için haykırmaktan geri kalmadı. O günlerde şunu yazıyordu: “*Sanayi işçileri, herşeyden önce şimdiki başlarından yakalarını sıyırmak zorundadırlar. Lahey Kongresi’nde bu heriflere vurduğum zaman, salt bu yüzden herkesin hoşnutsuzluğunu, iftiraları ve ilh. üzerime çekeceğimi biliyordum. Fakat bu gibi şeylere hiç aldırmadım. Çeşitli yerlerde bu adamlara vurmakla bir görevi yerine getirmekten başka bir şey yapmış olmadığım anlaşıl-maya başlıyor.*” (K. Marks, *Kugelmann’a Mektuplar*, Paris 1930, s.175)

Küçükburjuva eğilim ve duygularını okşayarak “adam kandırmak” proleterce propaganda demek değildir. Artık birbirimize yol göstermeliyiz. Kuru kalabalığı değil, Lenin’in son vasiyetine uyarak “az fakat öz” keşif kolunu (öncüyü) kurmak zorundayız.

Yol karşımızda. Uçurum önümüzde. Sarp uçurumu atlayacağız, çetin yolumuzu tutacağız ve acımak nedir bilmeksizin yol arkadaşlarını öz yoldaşlardan ayıracağız. Çeteleşenleri ordulaştıracağız.

Bu notları neden kaleme alıyorum?

1- Devrimci teori mücadelesini so-mutlaştırmaya çağırarak için;

2- Pratik mücadelede Lenin’in çizgisi yönünde yürüyen bütün proletarya devrimcilerini, sağlı sollu bütün küçük burjuva “çeteci” sapıtmalarını gömmeye çağırılı bulunan ölüm çanı olmak için...

(*Sosyal İnsan Yayınları, Ekim 2009*)

ABD emperyalizmi Asya-Pasifik'te gerilimi körüklüyor

D. Meriç

Emperyalistler arasında Asya-Pasifik'te süregelen çekişme, Tayvan sorunu üzerinden tekrar alevlendi. Tayvan, Pasifik Okyanusu'nu Güney Çin Denizi'ne bağlayan Tayvan Boğazı üzerinde yer alan önemli bir jeostratejik konuma sahiptir. 38.188 kilometrekarelik yüzölçümü ve 23 milyonluk nüfusuna rağmen dünyanın en güçlü 20 ekonomisi arasında sayılmaktadır. Tayvan sadece 22 küçük devlet tarafından resmi olarak tanınmakta ve nüfusun yüzde 98'ini Çinliler oluşturmaktadır.

Halihazırda emperyalistler arası çekişmenin malzemesi olan Tayvan sorunu yetmiş yılı aşkın bir geçmişe dayanmaktadır. Bilindiği gibi Mao önderliğindeki Çin Komünist Partisi 1949 yılındaki demokratik halk devrimi ile Çin'de iktidarı ele geçirdi ve Çin Halk Cumhuriyeti'ni kurdu. Bu sırada Tayvan adasına kaçan Çin Milliyetçi Partisi (Kuomintang) de 1912 yılında kurulmuş olan Çin Cumhuriyeti'nin devam ettiğini ilan etti. Dolayısıyla bugünkü Tayvan, Çin'i terk eden Kuomintang mensubu karşı devrimcilerin kurdukları bir devlettir. Ancak Çin hükümeti, Tayvan'ı kendi yönetimi altındaki bir eyalet olarak görmeye ve o topraklar üzerinde hak iddiasında bulunmaya devam etti. Dolayısıyla Çin-Tayvan arasındaki sorunun 70 yıllık bir tarihi geçmişi bulunmaktadır.

Tayvan, 1970'e kadar tüm Çin adına Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde temsil edilen etkili bir güçtü. 1971 yılında ise Birleşmiş Milletler kararı ile BM delegasyon pozisyonundan men edildi. Ancak adanın güvenliği bölgede bulunan ABD askeri güçleri ve ABD yönetimi tarafından garantiye alınmış, Tayvan'ın yönetim haklarını ve ticari bir liman-ada olma özelliğini korumasına imkan sağlanmıştır. 1978 yılında, ABD'nin Tayvan'la gayri resmi diplomatik faaliyetlerinin başlangıcı olarak "Tayvan İlişkileri Yasası" çıkarılmıştır. 1979'da Tayvan yönetimi tarafından alınan kararların etkisiyle, Çin hükümeti Tayvan üzerindeki etkisini artırmak ve birleşme amacıyla, "Tayvan'daki Yoldaşlara Mesaj" kampanyasını başlatmıştır. 1980 yılında Çin hükümeti tarafından sunulan "Tek devlet iki sistem" teklifi, Tayvan'a özerklik haklarının tanınmasını ve karşılığında Çin'e bağlanmasını içermektedir. 1992 yılına gelindiğinde

ise Hong Kong'da iki ülke temsilcilerinin bir araya gelmesiyle dolaylı diplomatik ilişkiler başlamıştır. Bu görüşmede "Tek Çin" mutabakatına varılarak, bugünkü Çin-Tayvan ilişkilerinin temeli atılmıştır. Bu mutabakatta yer alan Tayvan Milli Yeniden Birleşme Komitesi ile ÇKP temsilcileri tek bir Çin devleti olduğunu, Tayvan'ın bağımsız bir ülke olmayacağını kabul etmişlerdir.

Gelinen yerde yeni dinamiklerin oluştuğu, askeri, ekonomik ve teknolojik gelişmelerin çok hızlı şekilde geliştiği ve buna bağlı olarak emperyalist sistem içerisinde çatışmaların daha da derinleştiği bir tarihsel kesittiriz. 21'inci yüzyılın ilk çeyreğinde şüphesiz en hızlı yükselen ekonomilerinden birisi Çin'dir. Dünya Bankası istatistiklerine göre Çin, 2000 yılında 1,2 trilyon dolar olan gayri safi yurtiçi hasılasını 2020 yılı itibarıyla 16,4 trilyona çıkartarak, emperyalist sistem içerisinde süper bir güç olarak yerini almıştır. Çin'in bugünkü çok yönlü gelişimini durdurabilmek için, Uygur, Tibet ve Hong Kong, keza Çin'in doğusunda ve güneyinde bulunan ortak deniz bölgeleriyle ilgili sorunlar ve Tayvan sorunu emperyalist ülkeler tarafından sürekli olarak kışkırtılmaktadır.

ABD'nin Tayvan'ı her açıdan desteklemesi Çin'in "Tek Çin" politikasının önündeki en önemli engeldir. Bu anlamıyla Tayvan, ABD ile Çin arasında emperyalist çatışmaya dönüşebilecek bir "stratejik rekabet" sorunudur. Ayrıca Tayvan'ın petrol ve doğalgaz rezervleri ile balıkçılık açısından çok zengin olması, ABD'nin buraya yönelik ilgisini daima diri tutmaktadır. Bölgedeki emperyalist çıkarlarını

düşünen ABD, Tayvan ile yıllardır özel bir ilişki kurmakta, Tayvan ordusunu eğitmekte ve Çin'e karşı ülkeyi tepeden tırnağa silahlandırmaktadır.

Emperyalistlerin bölgede yıllardır süren bu provokasyonlarına karşı Çin Devlet Başkanı ve ÇKP Genel Sekreteri Şi Cinping, 2 Ocak 2019'da, "Tayvan'daki Yoldaşlara Mesaj" etkinliğinin 40. yıldönümünde bir konuşma yaptı. Konuşmada, Tayvan ve Çin'in doğal bir akrabalık bağının ve ortak bir ulusal kimliğinin olduğunu, birleşme yolunda Çinlinin Çinliyle kavga etmeyeceğini dile getirdi. Ancak Tayvan'daki birleşme karşıtlarına ve dışarıdan müdahale edecek güçlere karşı güç kullanma olasılığını da seçenekler arasından çıkarmadığını vurgulayarak, emperyalist ülkelerin tehditlerine boyun eğmeyeceklerini belirtti. Öte yandan Tayvan Cumhurbaşkanı Tsai Ing-Wen ise, 1992 mutabakatını kabul etmediğini ve Çin'in Tayvan Cumhuriyeti'nin var olduğu gerçeğini kabul etmesi gerektiğini dile getirmektedir.

Bugün 579,30 milyar dolar gayri safi yurtiçi hasılası olan Tayvan'ın ana ithalat ortağı yüzde 19,3 payla Çin'dir. Ardından yüzde 16,2 ile Japonya ve yüzde 11,8 ile ABD gelmektedir. ABD'nin Tayvan'a bugüne kadar ithal etmiş olduğu askeri malzemelerin toplam değeri 25,39 milyar dolardır. Tayvan ABD'den silah alan ülkeler içerisinde 9. sıradaki en büyük alıcısıdır. Son olarak, Tayvan Savunma Bakanı Chiu Kuo-cheng, yaptığı bir açıklamada ABD'den F-16 savaş uçakları almalarıyla birlikte Tayvan'ın 2022 savunma bütçesinin 18,6 milyar dolara ulaşacağı bilgisini paylaştı. Tayvan'a 66 adet F-16 savaş

uçacağının satışını öngören anlaşmanın ardından, Çin yönetimi bunu "ülkesinin egemenliğinin ve güvenlik çıkarlarının altını oyan, Çin'in iç meselelerine ağır bir müdahale" olarak nitelendirdi.

EMPERYALİST ÇATIŞMALARIN YOĞUNLAŞMA MERKEZİ ASYA-PASİFİK

Doğu ve Güney Çin denizleri haritasına bakıldığında, Çin emperyalizminin bölgedeki deniz hakimiyeti talebinin kuzeyde Japonya ile Senkaku/Diaoyu adaları üzerine çatışmalı olduğu görülecektir. ABD tarafından da Çin'in hemen güneyinde petrol yatakları ve balık avlama bölgeleriyle zengin Parasel adaları ve yıllık 5,3 trilyon dolar ticari faaliyetin geçidi olan Spratly adaları üzerinden gerici bölge devletleri Çin'e karşı kışkırtılmaktadır. Olası bölgesel çatışmaların Çin'in ekonomik gelişmesine büyük seviyede zarar vereceği aşikardır. Çin kendisine yönelik bu hamlelere karşı Pasifik'e doğrudan açılmasını sağlayacak kanallar aramaktadır. Bu da Tayvan'ın doğu cephesini Çin için kıymetli bir konuma getirmektedir. Aynı zamanda Çin'in ortak deniz bölgesindeki talepleri Tayvan'ın Çin'e dahil olmasıyla daha da güçlenecektir.

Çin'e karşısında ABD bölgede önemli bir konuma sahiptir. ABD'nin Asya-Pasifik'te ticari faaliyetlerinin yanı sıra önemli askeri anlaşmaları da mevcuttur. Filipin Anlaşması (AB ile Filipinler), Güney Doğu Asya Anlaşması (ABD, Avustralya, Fransa, Yeni Zelanda, Filipinler, Tayland ve Birleşik Krallık), Japon Anlaşması (ABD ve Japonya), Kore Cumhuriyeti Anlaşma-

sı (ABD ile Güney Kore), Tayvan'la ilişkiler Yasası (ABD ile Tayvan) ve son olarak AUKUS (ABD, İngiltere, Avustralya) adı altında imzalan emperyalist paktlar üzerinden bölgedeki çıkar çatışmaları sürekli bir biçimde körüklenmektedir. ABD yaptığı bu anlaşmalarla Asya-Pasifik'te Çin'i her taraftan kuşatırken, Çin de anlaşmazlıkların bulunduğu adalar çevresinde askeri tatbikatlar gerçekleştirmekte, yapay adalar oluşturmakta ve adalar üzerine çeşitli füze tipleri konuşlandırmaktadır.

Son günlerde ABD emperyalizmi Tayvan'daki işbirlikçi gerici iktidarı kışkırtarak bölgedeki gerginliği tırmanıyor. Çin'in kendi savaş uçaklarını adanın yakınında uçurması üzerine Tayvan'a desteğini yineleyen ABD, bir uçak gemisi grubunu da Güney Çin Denizi'ne gönderdi. ABD Savunma Bakanlığı tarafından yapılan bir açıklamada "Tayvan'a olan kaya gibi sağlam bağlılığımız, Tayvan Boğazı ve bölgede barış ve istikrarın korunmasına katkıda bulunuyor" denildi. Çin Dışişleri Bakanlığı, buna "asıl kışkırtıcı olan ve bölgesel barışa zarar verenin, Tayvan'a silah satışı yapan ve Tayvan Boğazı'ndan düzenli olarak savaş gemileri geçiren ABD olduğu, Pekin'in buna kararlılıkla karşı çıkıp gerekli karşı önlemleri aldığı" yanıtıyla karşılık verdi.

Çin Komünist Partisi'nin İngilizce yayın organı *Global Times*'de yayınlanan bir makalede Çin, bütün bu gelişmeler karşısında başta ABD ve onun bölgedeki emperyalist ittifaklarını, keza Tayvan'ın ABD himayesindeki işbirlikçi iktidarını açıkça uyardı. Tayvan Demokratik İlerleme Partisi (DPP) liderlerinin "uyanık" olması ve Çin'den ayrılmayı savunanların "rüyalarından uyanması" gerektiği konusunda hatırlatmalar yaptı. Makalede, ABD'nin müttefiklerini yüzüstü bırakma konusunda uzun bir geçmişi olduğu hatırlatılarak, "Boğazlarda savaş patlak verdiğinde adanın savunmasının birkaç saat içinde çökeceğini ve ABD ordusunun yardıma gelmeyeceğini Afganistan'da yaşananlardan anlamalılar" denilmektedir.

Bugün emperyalist güçler arasındaki çatışmaların merkezi üssü Asya-Pasifik'e kaymış bulunmaktadır. ABD emperyalizmi dünya egemenliğini koruyabilmek için bölge gerici devletleri ile birlikte stratejik baş düşman ilan ettiği Çin'e karşı çok yönlü bir saldırı başlatmıştır. Dolayısıyla bölgede tehlikeli boyutlara ulaşan gerginliklerden başta ABD olmak üzere, emperyalist devletler ve ittifaklar sorumludur. Bütün bu gelişmelerin hatırlattığı en temel gerçek ise, dünyamızı ağır bir yıkıma doğru sürükleyen ve her türlü kötülüğün kaynağı olan kapitalizmin ortadan kaldırılmasının ivedi hale gelmiş olduğudur.

Irak'ta seçim sonuçları ve derinleşen siyasal kriz tablosu

2019 yılında Bağdat'ta başlayıp Irak geneline yayılan gösterilerin ardından, dönemin başbakanı Adil Abdulmehdi istifa emek zorunda kalmış ve aylarca bir hükümet kurulamamıştı. Pragmatizmi ile tanınmış eski istihbarat şefi ve geçiş döneminin başbakanı olan Mustafa Kazimi, bir bürokrat olarak, ülkedeki etnik grup ve farklı mezhepler arasında yaşanan parçalanmışlığı bir parça toplama iddiasıyla kurdu hükümeti. Ne var ki ülkedeki sorunlar, bu etnik ve mezhebi ayrılıkları törpülemekten öteye, daha derinlikli bir karaktere sahipti.

ABD ve İran arasında bir denge politikası güderek, Kürtlerle iyi geçinmeye çalışarak ve Sünnileri bir parça gözetken pragmatizmin ömrü de daha fazla olamazdı. Irak, ABD işgalinin yarattığı kriz ve kaos sarmalından uzun yıllardır ne yazık ki çıkamıyor ve henüz çıkamayacağı, 10 Ekim'de yapılan seçimlerin tablosu üzerinden bir kez daha anlaşılabilir.

10 Ekim seçimlerinden beklentilerin oldukça yüksek olduğu ve "yeni Irak'ın küllerinden doğacağı" hülyası, seçim sandıklarına bir değer atfetmeyen Irak halkları tarafından adeta protesto edilmiştir. Hiçbir gelecek vadetmeyen düzen partileri ve onların arkasındaki gerici bölge ülkeleri ile emperyalist güçler, bu seçim sonuçlarıyla aslında Irak halkı nezdinde bir kez daha yenilgiye uğramışlardır. Özellikle de 2019 yılında başlayan protesto gösterilerinde başı çeken gençliğin seçimlere çok düşük oranlarda katılımı önemli bir veri olarak not edilmelidir. Düzen partilerinin içinde bulunduğu ve bizzat başını çektiği yolsuzluk, rüşvet ve şiddet sarmalı gençlik başta olmak üzere toplumun çoğunluğu tarafından kabul görmemiştir.

Nihayetinde erken seçimler de aylarca süren sokak gösterileri ve çatışmaların ardından bir uzlaşmanın göstergesi olarak ilan edilmişti. 2019 yılındaki toplumsal hareketin politik temsil gücünü yaratmadan sönmüş olması ise yeni siyasal hareketlerin ya da aktörlerin ortaya çıkmasına ne yazık ki bir zemin hazırlamadı. Seçim sonuçları üzerinden de anlaşılacağı üzere ülkedeki kaotik duruma bir parça çıkış noktası olabilecek siyasal bir atmosfer oluşmamıştır.

Son yirmi yılda Şii ağırlıklı İran yanlı partilerin meclisteki belirleyicilikleri bu seçimlerin ardından da değişmedi ve Mukteda El Sadr'a bağlı Sadr Grubu, 329 sandalyeli meclise 77 milletvekili çıkararak birinciliği elde etti. İkinci büyük parti, eski Meclis Başkanı Muhammed Halbusi'nin (Sünni) Takaddum Partisi (38 milletvekili) oldu. Eski başbakanlardan Nuri el Maliki'nin Kanun Devleti Koalisyonu, 37 milletvekili ile üçüncü sırada yer aldı. Kürdistan Bölgesi'nde ise KDP 32, YNK 15 (Goran Hareketi'yle ortak liste oluştururdular), Yeni Nesil Hareketi 9, İslami Birlik Partisi 4 sandalye kazandı. Yüksek Seçim Kurulu tarafından henüz kesin sonuçlar açıklanmadığı için, diğer irili ufaklı partilerin ve bağımsız adayların toplamında ne kadar milletvekili çıkardıkları henüz net değil. Fakat Irak halkı adına değişen bir şey olmayacağı bir kez daha kesinleşmiş bulunmaktadır.

Seçimlere katılımın %40 civarında gibi çok düşük bir seviyede olması da kitleler nezdinde düzen partilerinin bir adres olarak görülmediğinin açık bir ifadesidir. Seçim sonuçları bir kez daha göstermiştir ki yine Şii ağırlıklı bir meclis oluşacak, Sünnileri ve Kürtleri bakanlıklar vasıtasıyla hükümete dahil eden yeni bir koalisyon ve bilinen siyasal istikrarsızlık hali devam edecektir. Irak halkı son yirmi yıl içinde yaşadığı seçim deneyimleri ve bu deneyimlerin ortaya çıkardığı sonuçlar üzerinden bu durumu yeterince idrak etmiş görünüyor. O tam da bu pratik deneyimin ardından, ülkenin zenginliklerine el koymuş bir politik kastın işbirlikçi karakterine güvensizliğini somut bir tutumla, seçime katılmadan üzerinden gösterdi. Bu sonuçlar gelece-

ğin Irak'ını inşa edecek yeni bir toplumsal sosyolojinin oluştuğunu ve bunun giderek daha ileri bir noktadan siyasal bir temsiliyet düzeyine ulaşacağını ön işaretleri olarak anlaşılabilir.

Devasa bir petrol rezervinin üzerinde oturan Irak gibi bir ülkede toplumu yoksulluğa, yolsuzluğa ve iliklerine kadar çürümüş bir toplumsal düzene mahkum etmek bundan sonrası için çok da kolay olmayacaktır. Yeni bir dip dalganın dinamiklerinin, 2019 yılında gerçekleşen toplumsal hareketin de ötesinde yepyeni bir politik düzlem ortaya çıkarması kuvvetle muhtemeldir. Aynı gelişmelerin Irak-Kürdistan'ı için de geçerli olduğu rahatlıkla söylenebilir. Nihayetinde Kürdistan Bölgesi'nde seçimlere katılımın diğer bölgelere nazaran daha az olduğu ve Kürt partilerine güvenin tam anlamıyla bir dip noktası yaşadığı, bu seçimler vesilesiyle bir kez daha tescillendi.

Emperyalist savaş makinası, büyük bir yıkımın ardından Irak'ta atomize edilmiş bir toplumsal yapı, mevcut haliyle içinden çıkılmaz siyasal bir istikrarsızlık ve ekonomik kriz bırakarak, Irak halkına yapılabilecek en büyük kötülüğü yaptı. Düzenin politik aktörlerinin Irak halklarının sorunlarına bir çözüm bulabilme yeteneği ve kapasitesi olmadığı ve olamayacağı gün gibi açıktır. Irak işgalinin ardından geride bırakılan yirmi yıllık deneyimin döne döne işaret ettiği en somut sorun ise, Irak halklarının çıkarlarını gözetken, emperyalist işgale ve ülkelerin toplumsal dokusunu bozan bütün işbirlikçilerine karşı ilerici bir duruş sergileyebilecek siyasal önderlik yoksunluğudur.

Avusturya'da Başbakanı istifaya götüren süreç

Avusturya'da "rüşvet, yolsuzluk, güveni ve görevi kötüye kullanma" suçlamalarıyla hakkında soruşturma başlatılan Başbakan Sebastian Kurz'un, 9 Ekim'de görevinden istifa etmesinin yankıları sürüyor.

Başbakan Sebastian Kurz, Avrupa Birliği'nin (AB) Slovenya'da yapılan "Kuzey Balkanlar Zirvesi"nde iken, Başbakanlık binası, Kurz'un konutu, başında olduğu Avusturya Halk Partisi (ÖVP) genel merkezi, Maliye Bakanlığı ve bazı medya organlarında aramalar yapıyordu. Savcılık tarafından yapılan açıklamada "aramalarda çok sayıda belge ve bilgiye ulaşıldığı" duyuruldu.

Bu gelişmelerin yaşandığı 6 Ekim'de, "Bunların hepsi iftiradır, siyasi komplo"dur" açıklaması yapan Kurz, iftira ve komployu açığa çıkaracağını iddia ederek, "Kesinlikle istifa etmeyi düşünmüyorum" demişti.

Ancak isnat edilen suçlamalar ve bulgular, yalanlama ve özgüven gösterisiyle bertaraf edilecek cinsten değildi. Avusturya burjuvazisinin ve devletin bekası için devreye giren Cumhurbaşkanı Alexander van der Bellen, "Ortada çok ciddi suçlamalar var. Demokrasi için hiç de ahlaki olmayan bir durum ortaya çıktı. Demokrasiye aykırı imajla zarar veriyorsun" açıklamasıyla, Kurz'a gitmesi gerektiğini söyledi.

Akabinde, "merkez sağcı" ÖVP Genel Başkanı ve Başbakan Kurz, düzenlediği basın toplantısında, "Mevcut hükümet ortağı Yeşiller Partisi benimle koalisyonu sürdürmek istemiyor. Ancak salgın, ekonomik durum ve alınan yeni kararların hayata geçirilmesi için ülkenin istikrara ihtiyacı var" diyerek, Başbakan olarak istifa ettiğini ve halen Dışişleri Bakanı olan Alexander Schallenberg'i Başbakan olarak önerdiğini açıkladı. "Geri çekilmeyorum, kenara çekiliyorum" diyen Kurz, ÖVP'nin genel başkanlığını sürdüreceğini ve partisinin meclis grubu başkanı olarak parlamentoda kalacağını da açıkladı. Bu açıklamalar her ne kadar "gölge başbakan", "ipleri elinde tutma" gibi yorumlara yol açsa da aslında istifa manevrasıyla sermaye devletin bekası kotarılmış oldu.

Kurz'un istifasının ardından Cumhurbaşkanı "Beklenenin yaptın" mealinde bir açıklamada bulundu. Koalisyon ortağı

Yeşiller Partisi ise, Kurz'un "gölge başbakan" olarak sahnede kalmasını sineye çekerek, memnuniyetini dile getirdi ve koalisyona devam dedi.

Görünen o ki yeni bir skandal ortaya çıkmazsa, ÖVP-Yeşiller hükümeti, Kurz'un "gölge başbakanlığında", 2024 yılında yapılacak genel seçime kadar yönetmeye devam edecek. Kurz'a, dokunulmazlığından dolayı dava da açılmayacak. Özcesi, istifa manevrasıyla "bir taşla iki kuş vurulmuş", hem devletin bekası hem de ilerde sermayenin ihtiyaç duyacağı Sebastian Kurz korunmuş oldu.

Basında, Kurz'u koltuğundan eden gelişmelerin, 2019'da hükümetin yıkılmasına neden olan "İbiza Skandalı" (İbizagate) olarak bilinen skandaldan daha büyük olduğu yorumları yapılıyor. Bu yorumların nedeni, İbiza skandalında Sebastian Kurz'un değil, yalnızca kabinesindeki bazı isimlerin ve koalisyon ortaklarının isminin geçiyor olmasıdır.

Şimdiki "skandal", ele geçen bilgi ve belgeler, doğrudan Başbakan'ı ve kabinesindeki tüm ÖVP'lileri ilgilendiriyor. Savcılık, 2016 yılı itibarıyla ÖVP'nin başına geçmek ve başbakan olmak için Kurz'un, Maliye Bakanlığı kasasından 1,3 milyon euro kullanarak ismarlama anketler yaptırdığı, Fellner Medya Grubu'na haber desteği için mali kaynak sağladığı, rüşvet, yolsuzluk, görevi ve güveni kötüye kullandığı suçlamalarıyla Başbakan Kurz hakkında soruşturma başlatmıştı. Ele geçen yazışmalarda, Kurz ve arkadaşlarının partinin başına geçmek için parti içinde hizipçilik yaptıkları, kendi partilerinin yöneticileri aleyhine asılsız haberler yaptırdıkları da yer alıyor.

"İBIZA SKANDALI" (İBIZAGATE)

Aşırı sağcı, faşist Avusturya Özgürlükler Partisi'nin (FPÖ) eski lideri ve eski Başbakan Yardımcısı Heinz Christian Strache ile Sebastian Kurz'un başkanı olduğu ÖVP arasında 2017 yılında kurulan koalisyon hükümeti, 2019 Mayıs'ında ortaya çıkan ve İspanya'nın İbiza adasında kayda alındığı bilinen skandal video görüntülerinin ardından dağılmıştı. 2016 yılında çekilen video görüntülerde Heinz Christian Strache, kendisini bir Rus oligarkının yeğeni olarak tanıtan, elinde 2,5 milyar euro kara para bulunduğunu ve aklamak istediğini iddia eden bir kadına, "Seçimi bizim kazanmamızı sağlayacak yardımda bulunursanız iktidara geldiğimizde size devlet ihalelerini veririz" vadedinde bulunuyor. Altı saatlik videoda, bir sonraki seçimi kazanmak için Rus oligarkların finans desteğinin devamını talep eden Strache, karşılığında devlet ihalelerinin yanı sıra sözü geçen kara parayı aklamak için de bir medya grubunun çoğunluk hisse senetlerini peşkeş çekmeyi öneriyor. Skandalın ortaya çıkmasından sonra Strache, video çekildiği sırada "İçkili olduğunu ve samimi bir ortamın etkisiyle kontrolü kaybettiğini" açıklamıştı.

Strache'nin İbiza'da Rus kadınla gizli çekilmiş video görüntüleri önce devlet krizine, ardından da aile krizine neden olmuştu. Strache hem Başbakan yardımcılığından ve hem de partisinin başkanlığından istifa etmek zorunda kalmıştı. Dönemin başbakanı Kurz, skandalı araştırmakla görevli olan FPÖ'lü İçişleri Bakanı Herbert Kickl'i hem tarafsız olamacağı hem de yolsuzluk ve yasadışı bağış şüphesi altında olduğu için görevden az-

letti. FPÖ de buna karşılık tüm bakanlarını hükümetten çekme kararı aldı.

Bunun üzerine Kurz, boşalan bakanlıklara teknokratlar atayarak seçimlere kadar başbakanlığı sürdürmek istedi, fakat parlamentoda güven oyu alamadı ve Cumhurbaşkanı tarafından azledildi. Böylece, Avusturya tarihinde ilk defa bir Başbakan Cumhurbaşkanı tarafından görevinden azledilmiş oldu.

Cumhurbaşkanı Alexander Van der Bellen azlin ardından geçici başbakanlık görevini Anayasa Mahkemesi Başkanı Brigitte Bierlein'a verdi. Dört aylık "teknokratlar hükümeti" sonrası yapılan seçimde, Kurz'un partisi oylarını artırarak, yüzde 37,5'le birinci parti oldu. Bir önceki seçimde yüzde 4 seçim barajına takılarak parlamento dışı kalan Yeşiller Partisi de yüzde 13,9 oy alarak parlamentoya girdi. Seçimlerden önce bile Yeşillerle koalisyon görüşmeleri yapan Kurz, seçim sonrası Yeşillerle birlikte kurduğu kabinede yeniden başbakan oldu.

KURZ'UN İSTİFASI

İstifa eden Kurz'un, yerine başbakan yaptırdığı ismin ona oldukça yakın biri olduğu söyleniyor. Bir de parti başkanlığı ve parlamento grup başkanlığı görevlerini sürdüreceği olması, Kurz'u gerçekten de "gölge başbakan" haline getiriyor. Dolayısıyla o, Avusturya siyasetine hükmetmeye devam etmenin yanı sıra, kendisine "atfedilen suçlamaları ve komployu" "açığa çıkarma" imkanlarının da başında bulunuyor.

13. yüzyıldan başlayıp I. Dünya Savaşı'ndaki dağılına dek yüzyılları bulan bir devlet ve entrikalar geleneğine sahip, Viyana önlerinde Osmanlı'nın bozguna uğratılmasının da mimarı olan Habsburg Hanedanlığı'nın artığı Avusturya, Kurz'u "gölge başbakan" yapmakla krizi atlattığı görülüyor.

"Devlet akli" diye tabir edilen derin devlet, devletin bekasını ve Sebastian Kurz'u koruduğunu düşünüyor. Kurz kendisine sunulan imkanlarla "aklanma" yolları arayacak ve 2024'te yapılması planlanan seçimde güçlenerek hükümet olma hesabıyla hareket edecektir. "Devlet akli" ve Kurz'un yarına dair hesaplarını ancak öfke ve tepkilerini eyleme dökmek koşuluyla Avusturyalı işçi ve emekçiler bozabilir.

Avrupa'da kriz manzaraları

C. Ozan

Dünya kapitalizminin on yıllardan bu yana süren krizi, aşılmak bir yana gittikçe derinleşiyor. Kriz her gün yeni biçimler altında hayatımıza girmeye devam ediyor. Batı Avrupa'nın emperyalist ülkeleri şimdiye kadar bu krizi dünyanın daha geri bölgelerine ihraç ederek, kendi halklarını bundan nispeten uzak tutuyorlardı. Ama artık bu da mümkün değil.

Yakın zamanda İngiltere'de mal transferinde yaşanan aksamadan dolayı gündeme gelen besin ve akaryakıt sorunu; Almanya'da yaşanan yüksek enflasyon, otomobil sektöründeki ağır kriz, artan iklim krizi ve çevre sorunu gibi sorunlar, artık dünyanın hiçbir yerinin krizden muaf kalamayacağını gösteriyor.

İNGİLTERE'DE BESİN VE AKARYAKIT KRİZİ

Avrupa'nın ve dünyanın ilk sanayileşen ülkelerinden biri olan İngiltere'de son haftalarda, adeta üçüncü dünya ülkelerine has sorunlar yaşanıyor. Ülkede iki üç haftayı aşkın zamandır ciddi bir besin ve akaryakıt sıkıntısı çekiliyor. Marketlerde raflar boşalırken, benzin istasyonlarında akaryakıt kalmadı.

Sorunun sebebi ülkede yeterli sayıda kamyon sürücüsünün bulunmaması. Zira besin maddeleri ve akaryakıt taşımacılığı ülke içinde büyük oranda kamyon veya tırlarla yapılmaktadır. İngiltere'de günlük hayatı felç edecek düzeyde ciddi bir kamyon sürücüsü açığı mevcut. Sorunun Brexit ile başlayıp pandemi ile süren çeşitli sebepleri var.

İngiltere Ocak 2020'den bu yana Avrupa Birliği'nden resmen ayrıldı. O tarihten bu yana Boris Johnson hükümeti sözüm ona iç istihdama ağırlık veren bir politika izledi. Bunun bir parçası olarak yabancı işgücünü sınırlandırmak amacıyla, dışarıdan adaya gelenlere uygulanan vize ile çalışma izni gittikçe zorlaştırıldı. Hakeza, aynı planın bir parçası olarak süreli oturma veya çalışma izni olanların izinleri iptal edildi. Bütün bu uygulamaların neticesinde on binlerce kamyon sürücüsü ülkeyi terk etti. Ne var ki boşalanların yerine aynı hızda "yerli" sürücü bulmak o kadar kolay olmadı. Zira kamyon ehliyeti almak, normal ehliyete göre daha fazla zaman ve maliyet gerektiriyor.

Brexit'in yol açtığı yeni uygulamalar, sadece taşımacılıkta değil, et endüstrisi,

Emperyalist ülkeler krizi dünyanın daha geri bölgelerine ihraç ederek, kendi halklarını bundan nispeten uzak tutuyorlardı. Ama artık bu da mümkün değil. Ekonomik krizin de, pandeminin de, enflasyonun da asıl sebebi kapitalist sistemdir. Emekçiler bunun bedelini canlarını, sağlıklarını kaybetme pahasına ve kölece çalışarak ödemek istemiyorlarsa, örgütlenmek ve mücadele etmek zorundadırlar.

tarım, sağlık ve inşaat gibi işkollarında da benzer sorunların yaşanmasına yol açtı.

Bütün bunların üzerine gelen pandemi var olan sorunu daha da ağırlaştırdı. Bilindiği gibi pandeminin en çok etkilediği alanların başında taşımacılık geliyor. Tüm dünyada taşımacılık ve tedarik zinciri haftalarca en asgari düzeyde seyretti. Kapanan sınır boylarında oluşan uzun kuyruklarda kamyon şoförleri günlerce beklemek zorunda kaldılar. Zaten kötü olan çalışma koşulları ve gelir durumu pandemi ile birlikte daha da kötüleşti. Binlerce sürücü gerek yollarda yaşanan mağduriyetten ve gerekse de hastalıktan korunmak için evde kalmak zorunda kaldı. Bu arada sürücü okulları da kapalı olduğu için, yeni sürücülerin yetişmesi de mümkün olmadı.

Şimdi pandemi büyük oranda kontrol altına alındığı halde, çoğunluğu Doğu Avrupa'dan gelen tır sürücülerinin önemli bir kısmı İngiltere'ye geri dönemiyor. Gittikçe zamlanan, zorlaştırılan vize ve çalışma izni engeli, öte yandan kötüleşen çalışma koşulları ve ücret durumu mesleğe olan ilgiyi gittikçe azaltıyor. Bir iddiaya göre, Suudi Arabistan'da çalışan Filipinli

tır şoförlerinin çalışma koşullarının bile Avrupa'dakilerden daha iyi olduğu söyleniyor.

İngiltere'de, sayılan sebeplerden kaynaklı, 100 bin dolayında kamyon sürücüsü açığı var. Bu açık, haftalardan bu yana yaşanan akaryakıt ve besin yokluğu gibi ciddi bir soruna yol açtı. Pandemi döneminde olduğu gibi, insanlar panik halinde alışverişe koştu. İhtiyaç fazlası stoklar, gerçekten ihtiyacı olan insanları mağdur etti. Benzin istasyonlarının önünde kilometrelerce uzunlukta kuyruklar oluştu. Ülkedeki benzinliklerin büyük bir kısmında hiç akaryakıt kalmadı. İnsanlar günlerce arabalarına benzin dolduramadılar. Bu yüzden işine gidemeyen çok sayıda insan var. Benzin istasyonları ve marketlerin yanı sıra, restoranlar, birahaneler ve sağlık sistemi de ciddi oranda bu durumdan etkilendi.

Hükümet sözcüleri sorunu hızla gidermek yerine, bir süre halka sakin olmayı telkin etmekle yetindiler. Panik atmosferinin gittikçe tırmanması ve artan tepkiler üzerine nihayet harekete geçmek zorunda kaldılar. İlkönce orduda tır ve kamyon ehliyeti olan askerler sürücü

olarak görevlendirildi. Çalışan şoförlerin çalışma saatleri yükseltildi. Uzun vadede ise "yabancı" şoförlerin ülkeye girişlerini sınırlandırmaya yönelik önlemler gevşetilecek.

Alınan önlemlere rağmen sorun henüz giderilmiş değil. Ülkedeki benzinliklerin %40'ında halen yakıt bulunmuyor.

İlk sanayi devrimine beşiklik etmiş, dünyanın önde gelen ekonomilerinden biri olan İngiltere'de 21. yüzyılın ilk çeyreğinde yaşanan bu durum, onun şahsında kapitalizmin ne derece öngörülemez bir sistem olduğunu, toplumları ve insanlığı her an yeni "sürpriz" sorunlar ve felaketlerle karşı karşıya bırakacağını bir kez daha göstermiştir. Yaşanan sorun ve felaketlerin birinci dereceden mağduru emekçiler olduğunu ise belirtmeye bile gerek yoktur.

"MİKROÇİP KRİZİ" OTOMOTİV SEKTÖRÜNÜ KİLİTLİYOR

Avrupa'nın, özellikle de Almanya'nın önemli sektörlerinden biri otomotiv sektöründe yıllardan bu yana gittikçe ağırlaşan bir kriz var. Şiddeti gittikçe ar-

tan uluslararası rekabet, içten yanmalı motorlardan elektrikli otomobile geçiş, artan otomasyon ve dijitalleşme gibi faktörler krize sebep olarak gösterilebilir.

Otomotiv sanayinde köklü değişim anlamına gelen yeni adımlar, ciddi problemleri de beraberinde getiriyor. Her şeyden önce özellikle çevreye uyumlu üretim için gerekli olan köklü dönüşümler ciddi bir sermaye yatırımı ve teknoloji gerektiriyor. Bunun için yeterli finansal gücü olmayan firmalar rekabette geri kalmaya mahkum olurken, bu durumdakileri daha büyükler yutuyor. Opel'in Peugeot tarafından satın alınması, başka bazılarının daha büyük tekellere dahil olması buna örnektir. Günümüzde artık hangi markanın hangi tekele ait olduğunu bilmek güç. Kural olduğu üzere, krizler bir yandan sermayeyi merkezileştirirken, diğer yandan iflaslara yol açmaktadır.

Korona pandemisi otomotiv sektörünü kriz anında yakaladı. Pandemi var olan krizi daha da ağırlaştırdı. Pandemi de kapanmalardan dolayı tüm dünyada tedarik zinciri ciddi bir yara aldı. Otomobil sektörü için oldukça önemli olan "mikroçipler" de bu aksamadan nasibini aldı. Kapanma zamanlarında hem otomobil tekelleri siparişlerini iptal ettiler hem de çip tedarikçileri üretimlerini kısarak zorunda kaldılar.

Pandemi dönemi toplumların tüketim önceliklerini ve alışkanlıklarını da ciddi oranda etkiledi. Mesela tüm dünyada cep telefonu, bilgisayar ve laptop gibi ürünlere olan talep katbekat arttı. Yaygınlaşan "homeoffice" uygulaması bu ihtiyacı ayrıca arttıran bir rol oynadı. Bilindiği gibi bu türden teknoloji ürünlerinin hepsinde de arabalardakine benzer mikroçipler kullanılmaktadır.

Bu durum tüm dünyada mikroçipe olan talebi ciddi oranda arttırdı. Bir yarı iletken ve yarı metal olan mikroçipler, silisyum elementinden üretilmektedir. Küçük ama otomobiller için olmazsa olmaz bir parçadır. Çip tedarikçileri genelde Çin, Japonya, G. Kore, Tayvan, Taylan ve Malezya gibi Asya ülkeleridir. Japonya, Çin ve G. Kore dışta tutulursa, diğer ülkelerde henüz korona önlemleri devam ettiği için tedarikçiler tam kapasite çalışmıyorlar. Özellikle çip üretiminde başta gelen ülkelerden olan Malezya'da korona hala önemli bir engel durumunda.

Mikroçiplerde bozulan arz-talep dengesi, başta Almanya olmak üzere Avrupa ve tüm dünyada otomobil sektöründe oldukça ciddi bir soruna dönüşmüş bulunuyor. Zira çip olmadan bir arabanın kullanıma sunulması mümkün değil. Başta Almanya olmak üzere, tüm Avrupa'daki otomobil tekelleri çip konusunda Asya'ya bağımlı durumdadırlar. Krizden etkilenmeyen tekel yok. Üretim tam durmasa

bile ciddi aksamalara yol açıyor. Vardiya-lar eksiltiliyor, bazı bantlar durduruluyor, pandemi geride kalmasına rağmen on binlerce işçi kısa çalışmaya geri gönderiliyor. Hatta daha da kötüsü Peugeot gibi kimi tekeller bazı fabrikalarını çip krizi atlatılınca kadar kapatıyorlar. Opel'in Almanya'nın Eisenach'taki fabrikasını ilk elden bu yılın sonuna kadar kapattığını bildirmesi bu çerçevede gündeme geldi. Kapanma süresinin ucu açık bırakıldı. Gerektiğinde uzatılacak. Burada çalışan 1.300 işçi kısa çalışma sistemine geçecek.

Mikroçip krizi araba fiyatlarına da etki ediyor. Artan talep çip fiyatlarını yükseltirken, otomobil üreticileri de bunu yeni üretilen arabalara yansıtıyorlar. Yine aksayan üretim, ikinci el araba fiyatlarını arttıran bir rol oynuyor. Neticede bu işten de esas olarak zarar gören, bu sürecin son halkası olan tüketiciler, yani emekçiler olmaktadır. Onların cebindeki para daha da azalırken, kapitalist tekel her şeye rağmen kâr etmeye devam ediyorlar.

Mikroçip krizinin otomobil sektörüne maliyetinin, tüm dünyada 7,7 milyon daha az araba ve yaklaşık 210 milyar euro civarında bir maddi kayıp olduğu tahmin ediliyor. Fakat buna rağmen en büyük zararı otomobil tekelleri değil, onlardan önce otomobil yan sanayi görmektedir. Zira yedek parça vs. sağlayan firmaların tekeller kadar dayanma gücü olmadığı gibi, yaşanan kayıpları otomobil fiyatlarına yansıtarak telafi etme şansları da yoktur. Bu sürecin sonunda firma iflaslarının çoğalması muhtemeldir.

Çip krizinin tam olarak ne zaman geride kalacağına dair net bir tarih verilmiyor. Kimi sektör temsilcilerinin tahminlerine göre süreç 2023'e kadar uzayabilir.

Otomobil tekelleri durumu olduğundan fazla dramatize ediyorlar. Oysa her şeye rağmen yeni araba üretimi devam ediyor. Üretilen arabalar teslim edilemese bile depolara kaldırılıyor. Çipler temin edildikten ve hızla monte edildikten sonra, daha yüksek fiyata satışlara devam edilecek. Yani söyledikleri gibi çok ciddi bir kayıpları yok, sadece kârlarını biraz ertelemiş oluyorlar.

Kapitalizmin tüm krizlerinin olduğu gibi, otomobil krizinin de esas kaybedeni işçi ve emekçiler olmaktadır. Otomobil tekelleri krizi, işçilerin haklarını gasp etmek için bir kez daha fırsata çeviriyorlar. Ücret kayıplarını telafi etmeden işçileri daha az çalıştırmak veya tümünden kısa çalışma sistemine geçmek işçiler için ciddi ücret kaybı ve yoksullaşma anlamına gelirken, tekeller için işçi ücretlerini ödemekten kurtulmak ve sosyal kasaları soymaya devam etmek anlamına geliyor. Bunu, sıfır toplu sözleşmeler, az işçiyile

çok iş yaparak sömürüyü ve baskıyı arttırmak, işletme emekliliği ve çeşitli ekstra ödemeleri kaldırmak vs. diğer saldırılar tamamlamaktadır. Daha da kötüsü gelecekte kitlesel işçi kıyımları gündeme gelecektir. Şimdiden Almanya'da, önümüzdeki dört yıl içinde tüm sektörde en az 200 bin işçinin işinden olabileceği dillendiriliyor.

ALMANYA'DA ENFLASYON REKOR KIRIYOR

AB'nin patronu Almanya'nın başı yüksek enflasyonla da dertte. Uzmanlar yaşanan durumu "hiperenflasyon" olarak niteliyorlar. Öyle ki, ülkede son 28 yılın en yüksek enflasyonu yaşanıyor. İğneden ipliğe her şeye zam geldi. Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, gıda maddelerinde sadece eylül ayında, bir önceki yıla göre fiyatlardaki artış %4,9 olarak kaydedildi. Bütün tüketim maddelerindeki artış ise %4,1'i buldu.

En büyük fiyat artışının başını ise %14,3 ile enerji sektörü çekiyor. Sıvılaştırılmış gazın litre fiyatı, bir önceki yıla göre %50 artış gösterdi. Benzer artışlar dizel ve benzinde de yaşanıyor. Enerji fiyatlarındaki artışın önümüzdeki aylarda tüketicilerin elektrik faturalarına yansımaları kaçınılmazdır.

Emekçilerin en çok tükettikleri gıda maddelerinin fiyatları da gittikçe yükseliyor. Sebzelede fiyatlar ortalama %9 artış gösterdi. Yine süt ürünleri ve yumurtada %5, motorlu araçlarda %5,5, mobilyada %4 artışlar kaydedildi. Fiyat artışları temel tüketim maddeleriyle sınırlı değil. Hizmet sektöründe de ciddi artışlar söz konusu. Kiralar özellikle metropol kentlerde astronomik derecede yükselmiş durumda. Park ve trafik cezaları önemli oranda arttırıldı. İnsanlar berbere, restorana, alışverişe, araba tamirine vs. her şeye daha çok para vermek zorunda kalıyorlar. Emekçilerin alım gücü gittikçe düşüyor. Fiyatlardaki yükselişin önümüzdeki aylarda da devam etmesi, enflasyonun %5 gibi tarihi bir rekora imza atması bekleniyor.

Uzmanlar rekor enflasyonun sebeplerinin başında ham madde fiyatlarındaki artışı gösteriyorlar. Pandemiye dolayı doğalgaz, petrol, çelik vb. temel girdilere olan talebin düşmesi, ilk başta fiyatlarda belli bir düşüşü beraberinde getirdi. Pandemiye kısmen geride bırakılmasıyla, söz konusu ürünlere olan talep hızla arttı. Fakat bu alanda suyun başını tutan ülkeler, artan talebi karşılayacak paralellikte üretim artışına gitmekten kaçındılar. Bu şantajcı politika, ham madde fiyatlarıyla birlikte enerji fiyatlarının da hızla yükselmesine sebep oldu. Bu durum, enerji konusunda halen önemli oranda dışa bağımlı bir ülke olan Almanya'yı olumsuz

etkiledi. Enerji fiyatlarındaki hızlı artış, tüm alanlara ve fiyatlara dolaysız yansıdı.

Yaşanan yüksek enflasyona sebep olarak gösterilen bir başka faktör ise, katma değer vergisidir. Pandemiye başlangıcında Alman devleti KDV'yi %19'dan %16'ya düşürdü. Bu uygulama başta iç piyasayı canlandıran ve emekçileri kısmen rahatlatan bir rol oynadı. Fakat 2021 yılının başında KDV'nin tekrar %19'a çıkarılması bu defa tersten bir etki yarattı. Bu değişimin enflasyona %0,5'lik bir katkı yaptığı belirtiliyor.

Alman sermaye devleti 2021'den itibaren, çevre sorununa çözüm adına CO₂ (karbondioksit) vergisini gündeme getirdi. Buna göre, sözüm ona çevreyi kirleten her kuruluşun ton başına 25 € CO₂ vergisi alınıyor. Buna karşılık kapitalistler ise, vergi yoluyla uğradıkları bu "kayıpları", ürettikleri mal ve hizmetlerin fiyatlarını arttırarak telafi etme yoluna gidiyorlar. Bu da enflasyonun yükselmesine sebep olan bir başka faktör olmaktadır.

Yine pandemiden dolayı azalan sosyal hareketlilik, emekçilerin belli kalemlerde tasarruf yapmasını sağladı. Pandemi önlemlerinin gevşemesiyle birlikte, eldeki bu tasarrufun hızla tüketime sunulması, piyasalarda talebi ve dolayısıyla zayıf da olsa, fiyat artışlarını tetikleyen bir rol oynadı.

Ekonomi uzmanları enflasyondaki artışın 2022'nin ilk yarısından itibaren tekrar "normale" döneceğini ifade etseler bile, bunun yaşanacak toplumsal tepkileri yatıştırmaya dönük aldatici bir iyimserlikten öte bir işlevi yoktur. Zira özellikle temel tüketim maddeleri ile hizmetlerdeki fiyat artışlarının tekrar düşürülmesi söz konusu olmayacaktır.

Burjuvazinin sözcüleri yaşanan yüksek enflasyonu ve hayat pahalılığını neyle açıklarlarsa açıklasınlar sonuç değişmiyor. Yaşanan krizin de, enflasyonun da, pahalılığın da esas yükünü emekçiler çekmektedir. Her şeye zam gelirken, emekçilerin maaşları yerinde saymakta ve hatta düşmektedir. Pandemiye tam ortasında yapılan sıfır toplu sözleşmelerle sermaye cephesi kendini 2023'e kadar garantiye almış bulunuyor. Öte yandan özellikle dar gelirli milyonlarca emekçi yoksulluğa ve sefalete itilmekte, emekçiler geçinebilmek için daha çok çalışmak zorunda kalmakta, sosyal yaşamları gittikçe daralmakta, türlü bunalımlarla uğraşmak zorunda kalmaktadırlar.

Ekonomik krizin de, pandemiye de, enflasyonun da asıl sebebi kapitalist sistemdir. Emekçiler bunun bedelini canlarını, sağlıklarını kaybetme pahasına ve kölece çalışarak ödemek istemiyorlarsa, örgütlenmek ve mücadele etmek zorundadırlar. Bu sitemde insanca yaşamın bundan başka da bir yolu yoktur.

“Hayber Fatihleri” ve Güney Kafkasya’da büyüyen çatışma dinamikleri

A. Serhat

İran yönetimi 1 Ekim’de Azerbaycan-Ermenistan sınır hattında “Hayber Fatihleri” adı altında kapsamlı bir askeri tatbikat başlattı. İran Kara Kuvvetleri Komutanı Tuğgeneral Kiyomers Haydari, tatbikata dair yaptığı açıklamada “tatlı/sert” bir üslupla Azerbaycan yönetimini uyardı. Askeri Tatbikata “Hayber Fatihleri” isminin verilmesi dikkat çekti. Zira isim, tarihsel arka plana manidar bir gönderme niteliği taşıyor. İslamın yayılış döneminde Yahudilerin son sığındıkları yer olan Hayber Kenti, rivayet odur ki Hz. Ali için olağanüstü bir askeri başarı olarak kayda geçer. Bu vesileyle de İslam Alemi, Hz. Ali’nin “Hayber Fatih” namını Aslan’ın yanına eklemiştir. Bu sıradan bir askeri başarı değildir. Bizzat Muhammed’in kuşattığı Ebubekir ve Ömer’le devam eden hareketler başarısız kalır ne varki “Allahın Aslanı” henüz sahne almamıştır ve bizzat Resulün talimatıyla ihale Ali’ye kalır ve o da bir çırpıda Hayber’i düşürür. Müslüman Şii dünyasının tadına doyamayacağı kıvamda bir hikaye ve İran’daki Molla rejiminin arayıp da bulamayacağı bir metafordur.

Azerbaycan’ın son yıllarda İsrail’le olan kirli ilişkilerine atfen yapılan bu isimlendirme, tatbikat başlar başlamaz karşılıklı restleşmelere vesile oldu. Azerbaycan’da son otuz yıldır kesintisiz bir şekilde iktidara çökmüş olan “Aliyev Hanedanı” Güney Kafkasya’yı bir ateş çemberine dönüştürmeye kararlı görünüyor. Dağlık Karabağ zaferi Aliyev tayfasını çok şımartmış olacak ki, uzunca bir süredir İsrail, Türkiye ve demek oluyor ki ABD’nin de el vermesiyle “Büyük Azerbaycan Fatih” unvanına da adaylığını koymuş bulunuyor.

İran ve Azerbaycan ilişkileri tarihin hiçbir döneminde askeri seçeneklerin gündeme geldiği ya da getirildiği bir süreç yaşamamıştır. Son yıllarda siyonist İsrail’in Azerbaycan’da artan etkinliği ve iki devlet arasında yapılan askeri anlaşmalar, İran’ın göz ardı edemeyeceği temel bir sorun alanıydı. Bir başka önemli faktör de, Dağlık Karabağ savaşında İslamcı terör örgütlerinin Türkiye’nin eliyle Suriye’den Azerbaycan’a taşınmasıydı. Savaşın yarattığı jeopolitik etkiler de cabası oldu. Bu bağlamda Nahcivan ile Dağlık Karabağ arasında muhtemel bir transit geçidin İran için yaratacağı riskler kolay

tolere edilecek cinsten değildir. İran’ı rahatsız eden bir diğer gelişme ise, Hazar Denizi’nde Azerbaycan-Türkiye-Pakistan üçlüsünün yaptığı ortak tatbikattır. Tüm bunlar, İran’ın askeri bir tatbikatla Aliyev rejimini uyarmasına neden oldu. İki ülke arasındaki sorun alanları bunlardan ibaret değil. Özellikle Hazar havzasındaki enerji potansiyeli ve Hazar Denizi’nin statüsü konusu Azerbaycan’ın bağımsızlığını kazanmasıyla beraber iki ülke ilişkilerindeki en temel sorun olagelmıştır.

20 yıldan beri ABD-İsrail-Türkiye üçlüsünün desteğine yaslanan Aliyev ve rejimi, İran’a aynı göz hizasının da üstünde yanıtlar vermeye başladı. Emperyalist-siyonist güçlerle Ankara’daki uşakları, Azerbaycan’ı hem Rusya hem İran’a karşı kullanılabilecek bir aparat olarak görüyorlar. Bu noktada en hevesli olanın siyonist İsrail olduğunu vurgulamak gerek. İran’ın tepkisinin sert olmasının temel nedeni de, siyonist rejimin Azerbaycan’da pervasızca at oynatmaya başlamasıdır. Hal böyleyken destekçilerinden gaz alan Aliyev, İran Cumhurbaşkanlığının Bakü’deki ofisini kapattı ve İran’daki Azerileri provoke etmekle tehdit etti. Aliyev’in tehditlerine, beklenene üzere İran yönetimi sert tepki gösterdi ve uyarı üslubunu sertleştirdi.

İki ülke arasındaki ilişkilerde bugüne kadar belirleyici olan, mevcut sorun alanlarını nötralize edebilme yetenekleriydi. Ne var ki Güney Kafkasya’da giderek ikinci bir İsrail olma yolunda oldukça mesafe alan Aliyev, bölgenin dengeleriyle oynayan ABD, İsrail ve Türkiye’nin kirli plan-

larına fazlasıyla teşne olmuş görünüyor. Dağlık Karabağ’ın ABD emperyalizmi ve işbirlikçileri eliyle Aliyev’e hediye edildiği ve bunun karşılığının Azerbaycan’dan fazlasıyla çıkarılacağı günlerden geçiyor. Dağlık Karabağ’ın ele geçirilmesiyle beraber “muzaffer komutan” edalarıyla çarşı/pazar dolaşan Aliyev, aklını kumar masasında unutmuş olacak ki, İran’a neden şimdi ve neden bu derece kapsamlı diye sormaya başladı. Oysaki Azerbaycan halkının kaynaklarına çökmüş ve fütursuzca peşkeş çekmekte sakınca görmeyen aynı Aliyev, şimdi de bütün bir Güney Kafkasya’yı kan gölüne çevirebilecek bir oyunun figüranlığını yapmaya aday görünüyor. Bir taraftan Hazar Denizi kıyılarında Türkiye ve Pakistan ile diğer yandan yine Türkiye ve Gürcistan’la “askeri tatbikatçılık” oynayan Aliyev, oynadığı oyunun nelere yol açabileceğini idrak etmekten yoksun görünüyor.

Tatbikat vesilesiyle İran tarafından yapılan açıklamalardan birinde ABD, İsrail, Azerbaycan ve Ermenistan (adı anılmasa da Türkiye de bu anlaşmanın bir tarafıdır ve tam da göbeğinde) arasında bölgeye ilişkin anlaşmaların yapıldığı ve bunun kabul edilemez olduğu belirtiliyor. Açıklamada bölge ülkelerinin sınırlarıyla oynanmasına müsaade etmeyecekleri vurgusu dikkat çekicidir. Bahse konu bölgede “sınırlarıyla oynanabilecek” tek ülke Ermenistan’dır ve muhtemelen kast edilen Nahcivan ile Dağlık Karabağ arasında açılması düşünülen transit geçiş koridorudur. Şayet Ermenistan bu anlaşmanın bir tarafı ise, (ki Paşinyan iktidarı

emperyalizmin katıksız bir işbirlikçisidir) bu olasılık hiç de yabana atılacak cinsten değil. Ayrıca bu olasılığı kimi burjuva yayın organları ekonomik kriz içindeki Ermenistan için bir “kurtuluş yolu” olarak pazarlamaya başladı bile. Son dönemlerde gerek Türkiye’deki gerici faşist rejimin temsilcileri gerekse Aliyev’in Paşinyan’a “güllerle bezenmiş” mesajlar göndermeleri de bu kirli kazanda bir şeylerin pişirildiğine işaret ediyordu.

İran’daki molla Rejimi bütün çürümüşlüğüne rağmen ülke olarak İran hafife alınabilecek bir güç değildir. Bölgesel bir güç olarak Irak’ta, Suriye’de, Lübnan’da, Yemen’de ve Güney Kafkasya’da oyun kurucudur ve güçlü bir devlet deneyimi vardır. Çin ve Rusya ile karşılıklı derin çıkar ilişkileri mevcuttur ve kolayından geri adım atılabilecek bir ülke değildir. Ayrıca bir diğer önemli faktör, bu alanda köklü ilişkileri olan ve bölgeyi arka bahçesi olarak gören Rusya’dır.

Bölgenin bu özellikleri, ufacak bir kıvılcımın devasa bir yangına dönüşebilme riskini artırıyor. Bölge halkları için ise ne “Hayber’in Fatihleri” ne emperyalizmin işbirlikçisi ülkelerin askeri güçleri bir umut olabilir. Onların alayı gerici sermaye düzeninin emrindeki kapı kullarıdır ve onun selameti için varlar. Oysaki halkları aynı bayrak altında bir ve eşit kılan ve onları bir barış havzasında buluşturabilen biricik seçenek sosyalizmdir. Bu gerçekleşmediği sürece gerici emperyalist/kapitalist düzenin halklara acılar çektirmesini önlemek yazık ki, mümkün olmayacaktır.

Thomas Sankara cinayetinden 34 yıl sonra ilk duruşma

Afrika'nın Che Guevara'sı olarak bilinen Thomas Sankara cinayetinden 34 sene sonra açılan davanın ilk duruşması, 11 Ekim Pazartesi günü gerçekleşti. Davaya için atanan 2 avukat, 20 bin adet dosyayı daha iyi inceleyebilmek için bir ay müddet istedi. Mahkeme hakimi 2 hafta süre vererek, ikinci duruşmayı 25 Ekim Pazartesi'ye koydu.

Sankara, 1949'da sonradan Burkina Faso ismini alacak olan Yukarı Volta'da dünyaya geldi. 1972'de eğitimi için Madagaskar adasına gitti ve orada "demokratik halk devrimine" tanıklık ederek, Marksist-Leninist düşüncelerle tanıştı. Ülkesine geri dönünce "Regroupement des Officiers Communistes" (ROC) adlı komünist askerler grubunu oluşturdu. Fidel Castro, Che Guevara ve Gana'nın askeri lideri Jerry Rawlings'ten ilham alan Sankara, emperyalizme karşı tüm Afrika kıtasının bağımsızlığı için mücadeleyi savunuyordu. Afrika kıtasını esir alan, kalkınmasını önleyen ve ülkelerin özgürlüğe kavuşmalarını engelleyen IMF borçlarına karşı çıkıyordu.

Thomas Sankara'nın ülkesi uzun yıllar Fransız sömürgeciliğinin egemenliği altında kaldı. Burkina Faso'nun şimdiki başkenti olan Ouagadougou 1896'da Fransız istilacıları tarafından işgal edilmişti. İşgalci Fransız ordusu kısa süre sonra da tüm ülkeyi ele geçirdi. 1960 yılına kadar Fransız istilası altında olan ülke, Yukarı Volta adıyla bağımsızlığa kavuştu. Ardından, 1980'lere gelene kadar 2 anayasa yazıldı, 2 darbe gerçekleşti. 1978'den itibaren 3.

Cumhuriyet dönemi ilan edildi.

Fakat ülke genelindeki huzursuzluk ve yönetim sorunu devam etti. Bu da kitlelerin öfkesinin sokağa taşmasına neden oldu. Ülke genelinde öğretmenlerin başlattığı grevin etkisiyle, Saye Zerbo önderliğinde bir grup asker, 15 Eylül 1980 yılında darbeye yönetime el koydular ve Zerbo devlet başkanı yapıldı. Darbe sonrasında ülkenin durgun halinden memnun olmayan genç askerlerle kıdemli askerler arasında iç çekişmeler başladı. Ülkeyi yöneten Zerbo gösteri ve grev hakkı gibi birçok hakkı yasakladı ve kitlelerde popülaritesi hızla düştü.

7 Kasım 1982'de yeni bir darbe gerçekleşti. Darbe yapanlar arasında, ülke genelinde tanınan ve öne çıkan Thomas Sankara da yer alıyordu. Başkanlığa önem atfetmeyen Sankara'nın yerine Jean-Baptiste Ouédraogo geçti. O dönem Fransa ile bağlantıları güçlendirmeye çalışan Ouédraogo, Fransa başbakanının oğlu ve Fransa-Afrika Çalışmaları sorum-

lularından Jean-Christophe Mitterand'ın ziyaretinden sonra Sankara'yı hapsedti. Sankara'nın tutuklanması ordu içerisinde huzursuzluğa ve halkın protestosuna yol açtı. Olaylar neticesinde subay Blaise Compaoré kendisine bağlı birlikleriyle başkente yürüdü ve Sankara'yı kurtardı. 4 Ağustos 1983'te Sankara'nın özgürlüğe kavuşup, iktidara gelmesi, daha sonra devrim olarak nitelendirilecekti.

Sosyalist bir toplum düzenini benimseyen Sankara, emperyalistler ve onlara bağlı işbirlikçi burjuvalara meydan okuyordu. Ülke yönetimi ve devrimin ilerleyişi için Devrimi Koruma Komitelerini kurdu. Devrim sonrası tarımda kendi kendine yeten bir ülke olmak için, daha önce yerel otoriteler tarafından işletilen tüm araziler kamulaştırılarak, devlet denetimine geçirildi. Köylülüğün emeğinin karşılığı da yükseltildi. "Devrim kadınların özgürlüğüyle gelir" diyen Sankara, kadın-erkek eşitliği ve toplumun her kesiminin okuryazar olması faaliyetlerine

büyük önem verdi. Sankara iklim ve çevre konusunu da es geçmedi. Çölleşmenin engellenmesi amacıyla ağaç kesimine sınırlamalar getirildi. Doğalgazın kullanılması konusunda bilinçlendirme kampanyası yürütüldü. Hayvanların korunması için mücadele yürütüldü.

Thomas Sankara'nın mücadelesi ulusal kültürel alanı da kapsıyordu. 1984'te, sömürgeci izlerin silinmesi için ülkenin ismi "Onurlu insanların yaşadığı ana-yurt" anlamına gelen Burkina Faso olarak değiştirildi. Yeni ulusal marşı bizzat Sankara besteledi. İktidarda bulunduğu dönemde Fidel Castro ile tanışan Sankara, Küba ile ilişkileri de geliştirdi. 600 genci, bir meslek edinmeleri ve ülkenin gelişimi için, 1986'dan itibaren Küba'ya gönderdi.

Sankara ülke içinden ve dışından birçok saldırı, düzmece oyunlar ve sıkıntılarla da boğuştu. Nitekim çok geçmeden, emperyalistlere karşı tutum ve söylemlerinden kaynaklı tecrit edildi. Thomas Sankara'nın popülaritesi düşürülmek ve halkın devrime olan inancı zayıflatılmak isteniyordu. Sankara, yakın arkadaşı olarak bilinen Blaise Compaoré'nin başını çektiği bir darbe sırasında, 15 Ekim 1987'de, 30 kişiyle birlikte katledildi. Emperyalistlerin baş belası olan ve Afrika kıta halkı için bir umut simgesi haline gelen Sankara'yı katleden Compaoré, devlet başkanlığı koltuğuna oturdu.

34 yıl sonra suçluları yargılamak için açılan davada cinayetin asıl sorumluları sanık koltuğunda oturmayacak. Bu gerçekliği en iyi özetleyen de 1987 darbesindeki katliamdan tek sağ kurtulan, Sankara'nın eski yoldaşı Halouna Traoré'nin şu sözleridir: "*Duruşma bizi aynaya bakmaya, dışarının suç ortaklığı ile kendimize verdiğimiz zararı görmeye yönlendiriyor, çünkü darbenin maddi tarafı Burkina Faso'da gerçekleşti, ancak emri verenler dışarıdandı...*"

G. DEVRAN

Neuhauser sanayi fırın işçileri 10 günlük grev sonrası, mücadelelerini kazanımla sonuçlandırdı. İşçi Gücü Sendikası'nın (FO) NAO (zorunlu yıllık müzakere) sözleşmesini imzalamasına rağmen grevi sürdüren Reims'deki işçiler çalıştıkları tesislere yeni işçi alımı kazanımı elde ettiler. Ayrıca grevciler tüm fabrikalarda ücretlerinde artış sağladı.

Salgının ilk dalgasında üretimlerinin bir kısmını yoksul semtlere dağıtan Neuhauser işçileri, NAO sürecinde yönetim tarafından hor görüldü. Salgın sürecinde muazzam kârlar elde eden Neuhauser, bir yılda 150 milyon avroyla şimdiye kadarki en yüksek cirosuna ulaştı. Şirketin en yüksek 10 ücretini alanlar, bir de üzerine 10 bin avro prim aldı. Diğer

Neuhauser'de grevde kazanım

yandan işçilere teklif edilen %0,5 ücret artışı ise, asgari ücret artışının altında ve enflasyon oranının da çok uzağında idi.

27 Eylül günü, temel ihtiyaçların pahalılaşması ve şirketin elde ettiği kârlar ölçüsünde ücretlerde artış talebiyle grev başlamıştı. Grev hareketi kısa zamanda diğer fabrikalara yayılmıştı. Fransa'nın Brötanya bölgesinin Moselle ve Ploermel fabrikalarında başlayan grev, ikinci gününden itibaren Maubeuge ve Reims tesislerine sıçramıştı.

Yönetim işçileri yıldırım için vakit kaybetmedi. Yalana başvurarak, grevin

yasadışı olduğunu söyleyen patron, işçilerin en temel hakkı olan grevi "sabotaj" diye karalayacağı tehditlerine başvurarak grevi durdurmaya yeltendi. Grev sürecinde, %1,5 ücret artışını, Macron'un 400 avroluk primini ve haftalık primlere 50 kuruş zam teklifini sendikaların imzalamaması durumunda daha az vereceği tehdidinde de bulundu. Bu tehditlere boyun eğen FO Sendikası bürokratları, işçilerin rızası olmadan satış sözleşmesine imza attı. Ve bu satış nedeniyle grev duraksama da yaşadı. Ama buna rağmen Reims fabrikasındaki işçiler müca-

deleyi sürdürdü.

Reims işçileri, grev kararlılığını sürdürmeleri sonucunda, diğer fabrikaların kazandığı artışlara ek olarak, üretimde 7 yeni personel alımı ve haftalık 60 avro brüt ikramiye elde etti. Bu sayede çalışma koşulları da bir parça hafifleyebilecek.

Fransa'da ve dünya genelinde işçi sınıfına karşı yükselen sosyal saldırılara karşı, Neuhauser işçileri grevlerindeki kararlılık ve dik duruşlarıyla onurlu bir mücadele vererek önemli bir zafer elde ettiler.

Bu zaferle, sermaye sınıfına karşı birliğin ve örgütlü davranmanın gücünü göstermiş oldular.

KIZIL BAYRAK / FRANSA

“Akademik Yıl Açılış Töreni” ve çürüyen eğitim politikaları

“2021-2022 Yükseköğretim Akademik Yıl Açılış Töreni” 5 Ekim’de “Cumhurbaşkanlığı Külliyesi” denilen sarayda yapıldı. YÖK tarafından düzenlenen törene dinci-gerici iktidarın şefi Tayyip Erdoğan da katıldı. İktidarın gerici ideolojisini üniversitelere yaymakla görevli tepeden atama kayyım rektörler de şeflerinin huzurunda hazır bulundular.

Törenin açılış konuşmalarını YÖK Başkanı Erol Özvar ve Tayyip Erdoğan gerçekleştirdiler. İlk konuşmayı yapan YÖK Başkanı, “Akademik Yıl Açılış Töreni”nin 5 yıldır Cumhurbaşkanlığı himayesinde, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde gerçekleştirildiğini hatırlatarak bir kez daha üniversitelerin sermaye devleti himayesi altında olduğunu büyük bir sevinçle dile getirdi! Bu rezaletin artık bu denli aleni bir şekilde dillendirilmesi elbette ki şaşırtıcı değil. Akademiyi ve üniversiteli gençliği dinci-gerici ideoloji ekseninde teslim almaya yönelik pervasız saldırılarına özellikle 2016’dan sonra hız veren AKP iktidarı, bu yolda epeyce mesafe almış bulunuyor.

Erol Özvar, özellikle “Tayyip Erdoğan’ın üstün katkıları sayesinde” son 20 yılda akademik dönüşüme dikkat çekerek, üniversitelerde fiziksel altyapı sorunlarının büyük ölçüde “mükemmel bir şekilde” yoluna konulduğunu, “buna paralel olarak her geçen sene daha fazla sayıda öğrencinin yükseköğretime ulaşabilme imkanına kavuştuğunu” söyledi. Sermayedarların da unutulmadığı törende, “üniversite-kamu-özel sektör iş birliğine dayalı yürütülen ortak proje ve araştırmalar” olarak tanımlanan AR-GE çalışmalarına değinildi. AR-GE adı altında sermayedarların çıkarlarını eksen alan, üniversiteli gençliğin henüz sıralarının başında sömürülmesinin önünü açan eğitim politikaları anlatıldı. Bu doğrultuda “işgücü piyasalarında etkinliği tesis etmek, piyasaların beklentilerini karşılayacak beceri ve yetkinlikte insan yetiştirmek” vb. gibi 2023 hedefleri sıralandı. Her törende olduğu gibi bu törende de adeta bir ütopyadan bahsedildi. Akademik “mükemmel tablosu”ndan dem vuruldu ve yine dipsiz yalanlar sıralandı. Üniversitelerin tarikat ve fabrikaların arka bahçesi haline getirilmesi olağanlaştırıldı.

YÖK Başkanı’nın ardından konuşan

Tayyip Erdoğan’ın her söylemi ise iktidarın çürümüş eğitim politikaları ve uygulamalarının adeta itirafına dönüştü. “Üniversiteye gidebilmenin ayrıcalıklı olduğu günlerden, her 10 kişiden 1’inin üniversite mezunu olduğu günlere geldik” diyerek demagoji yapan Erdoğan, “Türkiye’de her ilimizin kendi üniversitesinin olmasını sağladık. Aynı dönemde üniversite öğrencisi sayımız da 1,6 milyondan 8,4 milyona yükseldi. Artık 18-22 yaş aralığındaki gençlerimizin yüzde 15’i değil yüzde 44’ü yükseköğretime ulaşabiliyor.” dedi. Peki her 10 kişiden 1’i mezun oldu da ne oldu? Diplomalı işsizler kervanı her geçen gün büyüyorken, mezunlar yetkinlik kazandıkları ya da istedikleri alanda iş bulamıyorken, her 10 kişiden 1’inin mezun olması nasıl bir övünç konusu olabiliyor?

AKP şefi, konuşmasının devamında, “Bu yıl taban puanları düşürerek daha fazla sayıda gencimizin üniversite programlarına yerleşmelerini sağladık. Ek yerleştirme fırsatı da sağladık.” dedi. Eğitimin niteliksizliğinden kaynaklı olarak barajı geçemeyen on binlerce genç için düşürülen taban puanları ve ek yerleştirmeleri iyi bir tabloymuş gibi sundu. Ancak bu bile ellerine yüzlerine bulaştı. Çünkü bu yıl, sınav sonuçlarının ve ek yerleştirmelerin ardından, son yılların en fazla tercih yapmayan ya da yerleşemeyen öğrenci sayıları yayınlandı.

Ev kiralarının, KYK, özel ve okul yurtlarının geçen senelere oranla %100 zamlandığı bir dönemde, üniversitelilere verilen 650 TL’lik burs ücreti yeterli ve bir lütufmuş gibi lanse edilmek istendi. Üstelik 20 yıl öncesinin ücretleri baz alınarak! Erdoğan, “Göreve geldiğimizde verilen burs 45 liracaktı. Şimdi 650 liraya

çıktı. Nereden nereye...” dedi, ancak eğitim tamamen ticarete dönüştürüldüğü için burslara ihtiyaç duyulduğunu tabii ki sözlerine eklemedi. Çünkü Erdoğan ve müritlerine göre, devlet okullarında öğrencilerin bir tek dersliklere ödeme yapmamaları eğitimin parasız olduğuna gösterge sayılabiliyor. Öte yandan burslardan yararlanan öğrencilerin sayısı genel sayıya kıyaslandığında çok düşük kalıyor. Öğrencilerin payına ya geri ödemeli kredi ya da hiçbir burstan yararlanamamak düşüyor.

Barınma gündemine de değinen Erdoğan, konuşmasında, “Üstesinden gelemeyeceğimiz sorunla karşı karşıya değiliz. Neredeyse tamamının talebini karşıladık.” ve “Aylık 570 lira da beslenme yardımı yapıyoruz. Bu yardımdan yurtlarımızda kalan tüm öğrencilerimiz yararlanıyor.” dedi. Barınma sorunu üniversiteli gençliğin hala da yakıcı bir sorun olarak orta yerde duruyor. Bu alanda hiçbir şey değişmiş ya da düzelmiş değil. Üniversiteli gençlik ekonomik krizin her boyutunu eğitimin barınma, beslenme ve ulaşım gibi her alanında yaşıyor. Yurtlarda kalan öğrencilere aylık 570 TL’lik beslenme yardımı ise tamamen durumu çarpıtmaktan ibarettir. Yurt yemekhanelerinde yer alan en ufak yiyeceğin dahi fahiş fiyatlarda olduğunu baz alırsak, öğrenciler nitelikli bir öğün yemek istediklerinde mutlaka ek olarak ceplerinden para vermek zorundalar.

Çarpıtılmış verilere dayalı demagogilerin ardından konuşmanın asıl konusuna geçen Tayyip Erdoğan, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerini hedef gösterdi: “Rektörünün arabasının üzerinde tepinen öğrencilerin olduğu bir Türkiye’yi kabullenemiyorum. Bize böyle öğrenci

gerekmez. Üniversiteye girmenin ayır bir dert, bitirmenin ayrı bir sıkıntı olduğu dönemden bugüne ulaşmak tarihi bir başarı hikayesidir. Rektörünüz aracın içinde, siz önünü kesiyor, üzerinde tepiniyorsunuz. Bunlar üniversite içine sızmış teröristlerdir. Biz öğrenciye en büyük saygıyı duyan iktidarız.” Nitekim bu söylemlerinin hemen ardından 2 Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi, düzen mahkemeleri tarafından tutuklandı.

İKTİDARIN EĞİTİM POLİTİKALARI ÇÖKTÜ, KORKULARI BÜYÜYOR!

“Geçmişte öğrenciler harç protestoları yapıyordu.” diyor, Erdoğan. Sanki şimdi ikinci öğretim ve öğrenim dönemini uzatan öğrenciler har(a)ç ödemek zorunda bırakılmıyormuş gib... Bugün ayrıca öğrenciler barınmadan beslenmeye, ulaşımdan eğitimde yaşanan niteliksizliğe, geleceksizlikten özgürlüklerinin kısıtlanmasına kadar çeşitli sorunlara karşı eylemlerine devam ediyorlar. Çünkü bu düzen değişmediği müddetçe hakkını aramak için eylem yapmak zorunluluğu da değişmiyor. Bu da iktidarın gözünü korkutmaya yetiyor. Bundan ötürüdür ki Boğaziçi Direnişi, iktidarın “Haziran Direnişi fobisi”ni her seferinde canlandırıyor, korkularını büyütüyor. O çok geniş “teröristler” yelpazesine Boğaziçili öğrenciler eklendiğinde, direnişin toplumsal desteğinin biteceğini düşünüyorlar.

Dinci-gerici iktidarın hayatın her alanındaki politikaları çöktükçe; sosyal, siyasal ve ekonomik kriz derinleştikçe, toplumu inandırmak istedikleri tabloya dair sıraladıkları yalanlar da daha akıldışı hale bürünüyor. Pandemi süreci ile birlikte niteliksiz, eşitsiz, gerici eğitim politikalarının ve uygulamalarının tüm toplumun gözünde daha fazla teşhir olduğu günlerden geçiyoruz. Mafyatik iktidar bileşenleri yalanlarını istedikleri kadar aymazca sıralaya dursunlar, 20 milyona yakın öğrenci de o öğrencilerin aileleri de eğitimde yaşanan fırsat eşitsizliğini ve niteliksizliği iliklerine kadar yaşıyor. Bugün yalnızca gençliğin değil, tüm toplumun omuzlarında çürümüş iktidarın gerici ve faşizan politikalarına karşı mücadeleyi yükseltmek gibi ivedi bir sorumluluk duruyor.

ILO Şiddet ve Taciz Sözleşmesi yürürlükte

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 2019 yılında kabul ettiği, çalışma yaşamında taciz ve şiddete karşı yaptırımlar içeren 190 sayılı sözleşme, çeşitli ülkelerin imzalamasıyla haziran ayında yürürlüğe girdi. 190 sayılı sözleşme, çalışma yaşamına dair pek çok alanda, işyerinde, işle ilgili seyahatlerde, işçi servisinde vb. maruz kalınan fiziki, sözlü ya da psikolojik baskıyı şiddet ve taciz olarak tanımlıyor.

Sözleşmeyi imzalayan ülkeler ise yasalarında sözleşmenin gerektirdiği şekilde değişiklik yapmak ya da ek madde koymak zorundalar.

Fabrikalarda ve işyerlerinde özellikle de kadın işçilerin maruz kaldığı taciz ve şiddet her geçen gün artıyor.

Alba işçilerinin maruz kaldığı taciz, PTT işçilerinin sendikalaştıkları için amirleri tarafından aranıp maruz kaldıkları tehdit ve hakaretler, SINBO direnişçisi Dilbent Türker'e gerek ustabaşı gerekse bizzat devlet tarafından uygulanan fiziksel ve sözlü şiddet bunun kamuoyuna yansımış güncel örnekleri.

Esasen çalışma yaşamında birçok kadın işçi taciz, şiddet ve mobbinge karşılaşıyor.

ILO'nun 190 sayılı sözleşmesi, kadın

işçilerin ve genel olarak tüm işçilerin uğradığı şiddeti elbette ki kendi başına temelli şekilde çözüme kavuşturacak değil. Çünkü hem sömürü sisteminin dünya üzerindeki bekasını sağlamaya hizmet eden Birleşmiş Milletler gibi bir yapının ürünü hem de maruz kalınan şiddetin kendisi kâra dayalı bu sistemin yarattığı sorunlar yığınının sadece bir tanesidir. Bu nedenledir ki kadın ve erkek işçiler maruz kaldıkları her türlü şiddet, taciz ve mobbingi ancak birlikte mücadele ederek ortadan kaldırılabılır.

Diğer yandan 190 sayılı sözleşmenin kabul edilmesini ve sözleşmeye bağlı olarak iş yasasında düzenleme yapılma-

sını talep etmek, işyerlerinde şiddete karşı verilecek olan mücadelenin pekala bir parçası olabilir. Bu sözleşmenin etkin uygulanması ve bu konuda denetim organlarının oluşturulması ise özellikle kadın işçiler üzerinde yoğunlaşan şiddetin önlenmesi konusunda olumlu bir yerde durmaktadır.

Kadın işçilerin, temel nedeni daha fazla üretim ve kâr elde edilmesi amacı ile patronların, ustabaşlarının, müdürlerin ya da ataerkil sistemin biçimlendirdiği algıya da bağlı olarak erkek işçilerin hakaretlerine, baskı ve tacizine uğradığı durumda buna karşı verilecek mücadele biçimlerinden en temel olanı kapitalist

sisteme karşı verilecek mücadeledir.

Bununla birlikte kadın işçilerin çalışma yaşamında karşılaştığı şiddetin önlenmesi ve iş yaşamındaki koşullarının iyileştirilmesi bugünkü duruma baktığımızda en temel taleplerden biri haline gelmiş durumdadır.

Bu talebin karşılanması yönünde atılması gereken adımlardan biri de ILO'nun 190 sayılı sözleşmesinin imzalanması ve etkin uygulanmasıdır.

Bu talebin uygulanması yönünde verilecek olan mücadele aynı zamanda haklarımıza ve geleceğimize sahip çıkma mücadelesinin de bir parçasıdır.

K. MEYDAN

İşçinin cebinden yapılan "devlet fedakarlığı"

Kapitalist dünya pazarında şimdilerde bir enerji krizi almış başını gidiyor. Dünya genelinde doğalgaz fiyatları çok yüksek seviyelere ulaşmış bulunuyor. İngiltere pazarı bir gün içinde doğalgazda %40'lara varan artışlara sahne oluyor. ABD'de 2008 sonrası dönemin fiyat artışı rekorları kırılıyor. Brent tipi petrolün varil fiyatı son üç yılın zirvesine yerleşiyor vb.

Kapitalist dünyanın, yükselen enerji fiyatlarına gösterdiği tepkilerden biri elektrik üretiminde kullanılan kaynaklardan biri olan kömüre geçiş oldu. Sözde çevreye dost enerji için karbon emisyonu yüksek kalemlere getirilen ek vergi paketleri -emperyalistlere ek gelir kapısı olmanın dışında- pek işe yaramadı. Karşılaşılan enerji krizinde yeniden kömüre ihtiyaç duyuluyor. Kömür fiyatları da yükselişe geçmiş bulunuyor.

Dünya genelinde tırmanan gaz fiyatlarının, enerji türevlerinin tamamında zincirleme bir etki yaratması kaçınılmaz. Doğalgaz ve elektriğin girdi olduğu her türlü mal ve hizmette artışlar ve yüksek oranlı zamlar kapıda. Buna enflasyonu da eklemek gerekiyor. Şimdiden Fransa, İspanya, Yunanistan, Çekya, Romanya gibi ülkeler, AB'ye her sektöre yayılan ve çok yönlü etkilere neden olan enerji krizine dair acil önlem çağrılarını yapıyorlar.

Dünyada yaşanan enerji krizi Türkiye'yi de doğrudan kesiyor. İthal edilen doğalgaz ve elektrik maliyetleri işçi ve emekçilerden tazmin ediliyor. Bu da fahiş oranda zamlar anlamına geliyor. Şaibeli olan TÜİK verilerine göre dahi 2021 Temmuz ayı itibarıyla, 2018'den bu yana mesken abonelerinin elektrik faturaları yüzde 122 zlandı. Temmuz 2021'de elektriğe yüzde 15, doğalgaza yüzde 12

oranında zam yapıldı. Ekim 2021'de ise konut aboneleri dışta tutularak elektrik üretiminde ve sanayide kullanılan doğalgaza yüzde 15 oranında zam yapıldığı duyuruldu. Belirtmek gerekir ki konut aboneleri için tarifenin değişmemesi sadece söylem planında kalıyor, çünkü sanayide kullanılan elektriğe gelen zamlar da işçi maliyetlerinin düşürülmesi üzerinden ya da tüketim mallarına yansımaya emekçileri doğrudan etkiliyor.

AKP'li Enerji Bakanı ise çıkıp pişkince oluşan maliyetlerin hane halkı, küçük tüketici ve esnafa yansıtılmadığını, faturanın yarısını devletin karşıladığını söylüyor. Akaryakıttaki eşel mobil sistemiyle, petrol fiyatları ve ürünlerindeki fiyat artışlarının da doğrudan pompaya yansıtılmadığını, devletin, vergi gelirlerinden bu yıl için 52 milyar olmak üzere fedakarlık yaptığını söylüyor. Fahiş

fiyatların yanında gizli zamların, ücretleri aşağı çekmek için kullanılan ve gerçeği yansıtmayan enflasyon oranlarının hesabının üzerinden atlanıyor. Ücretli çalışanlardan vergi kesintileri artarken, vergi borçları bir kalemde silinen zenginlerin ülkesi Türkiye'de, devletin fedakarlık yaptığını söylediği 52 milyar liralık gelir de işçi ve emekçilerden cebinden çıkıyor.

Türkiye'de her geçen gün artan oranda kitleler açlığa ve ölüme itilirken, elektrik dağıtım ve üretim şirketleri, yaşadıkları zorluklardan dem vurarak, elektriğe yüzde 40-50 bandında yeni bir zam yapma talebinde bulunuyorlar. Dünya piyasalarındaki gelişmelerin yanında, Türkiye'de yolsuzluğa batmış AKP-MHP rejimi, otomatığe bağladığı zamlarla krizleri atlatmaya, milyonlarca işçinin, emekçinin, gencin canına mal olan zenginliğini artırmaya devam ediyor.

İşçilerin kürsüsünü kuruyoruz!

- * Madde 25/2 (Kod 29) kaldırılсын!
- * Herkese iş ve gelir güvencesi sağlansın!
- * Taşeron çalışmak yasaklansın!
- * İş yerlerinde taciz, baskı, mobbing son bulsun!
- * KHK'lar iptal edilsin!
- * Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller kaldırılсын!

Milyonlarca işçi ve emekçi pandemi sürecinde giderek daha da yoksullaştı, işsiz kaldı ve güvencesiz çalışmaya itildi. AKP-MHP iktidarı pandemi döneminde sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda bir dizi saldırıyı devreye soktu. **İşçi ve emekçiler geleceksizliğe itilirken sermaye sahipleri bu dönemde kârlarına kâr kattı.**

"İşten atmak yasaklandı" dendi, pandemi sürecinde milyonlarca kişi ya ücretsiz izne çıkarıldı ya da Madde 25/2 ile (Kod 29) işten atıldı. **Pandemi sürecinde Kod 29'la işten atılanların oranı %70 arttı.** 15 Temmuz sonrasında nasıl ki yüz binlerce kamu emekçisi haksız ve hukuksuz bir şekilde KHK'larla işten atılıp fişlenip tüm hakları elinden aldıysa Kod 29 saldırısıyla da aynısı, pandemi sürecinde binlerce işçi ve emekçiye yapıldı. Kod 29'a karşı yükselen mücadeleyle "Kod 29'u kaldırdık" demek zorunda kaldılar. Ancak farklı kodlar vererek Madde 25/2'yle işten atılmaları devam etti. İşten atma yasağının bitmesiyle pek çok iş yerinde toplu işten atılmaları başladı. TÜİK işsizlik oranlarının düştüğünü iddia ederken gerçekte **işsizlik oranı üç yılda 11 puan arttı.**

Yeterli denetim yapılmadığı, önlem alınmadığı için başta inşaat sektöründe olmak üzere iş cinayetleri hız kesmeden devam etti. İşsizlik ve gelecek kaygısı sebebiyle intiharlar arttı. Gelecek kaygısı yaşayan kesimlerin başında gelen **gençler; işsizlik, iş olduğunda da düşük ücretler dayatmasıyla boğuştu.** Diğer yandan EYT'lilerin yaşadığı hak gaspları pandemi sürecinde devam etti.

İş yerlerinde çalışma koşulları her geçen gün kötüleşirken en basit korona önlemleri dahi alınmadı. Diğer yandan **yükselen enflasyon karşısında ücretler eridi.** Temel tüketim maddelerine, faturalara, ev kiralarna gelen zamlar karşısında düşük ücretler dayatıldı. Ücretsiz izin gibi uygulamalarla güvencesiz çalışma, genel çalışma biçimi haline getirildi. Belirli süreli iş sözleşmesi ve İŞKUR üzerinden işe alımlar arttı. "Kamuda çalışan taşeron işçilere kadro müjdesi" diyerek sözde kadroya alınan işçilerin hakları gasp edildi, düşük ücretlerle yaşamaya mahkûm edildi.

Bir yandan "mülteci" düşmanlığı kışkırtılırken diğer yandan "mülteci" işçiler asgari ücretin de altında ücretlerle, **güvencesiz çalışmaya zorlandı.** Türkiyeli işçilere kölece çalışma koşullarını kabul ettirmek için patronların elinde silaha dönüşen mülteci işçiler en ağır sömürü koşullarına maruz kaldı. **Kapitalistler Türkiye'den yurtdışına götürdükleri işçilere de aynı koşulları dayattı.** Ücretleri başta olmak üzere tüm haklarını gasp etti. Kısacası taşeron ve güvencesiz çalışma biçimleri arttı.

Ayrıca pandeminin en ağır faturası kadın işçi ve emekçilere kesildi. Pandemi sürecinde ev içi yükleri artan kadınlar iş yerlerinde de en fazla hak gasbına uğrayan kesim oldu. İlk olarak kapının önüne yine kadın işçiler konuldu. Diğer yandan işyerlerinde kadın işçilere yönelik taciz, mobbing, şiddet gibi olaylar da pandemi sürecinde arttı. Kadınlar bu tarz uygulamalarla yıldırılmaya ve ağır çalışma koşullarını kabul etmeye zorlandı.

Pandemi sürecinde artan hak gaspları karşısında sendikalaşma eğilimi artış gösterdi. Ancak anayasal bir hak olan sendikali olma hakkı pek çok iş yerinde engellendi. Buna rağmen **işçiler "sendikali olma hakkına" dört elle sarılmaya devam ediyor.**

Sermaye iktidarı pandemi sürecinde saldırılarını artırırken bu saldırılara direnenler de var. Kod 29'a, keyfi işten atmalara, hak gasplarına, sendikal faaliyetin engellenmesine, kölece çalışma koşullarına, kadın işçilere yönelik tacize-mobbinge karşı pek çok yerde işçiler direnişte. **Sinbo, SML, Bakırköy, Bayrampaşa ve Şişli Belediyeleri, Tur Assist, Alba Plastik, Bel Karper, AdkoTurk, Xiaomi Salcomp, Kentpar, CarrefourSa, Baldur, Uzel, Rönesans Holding, Tanzim Market, A101, Kayı İnşaat işçileri ve daha birçok işçi direniş ve mücadele bayrağını yükseltiyor.**

Emeğimiz için, ekmeğimiz için, özgürlüğümüz için, geleceğimiz için 24 Ekim Pazar günü saat 15.00'da Kartal Meydanı'ndayız.

İşçilerin kürsüsünü kuracağımız mitingimize tüm işçi ve emekçileri, emekten yana olan tüm kurumları, sendikaları ve işçi örgütlerini davet ediyoruz.

